

"VIENYBĖ LIETUVŲNINKŲ"

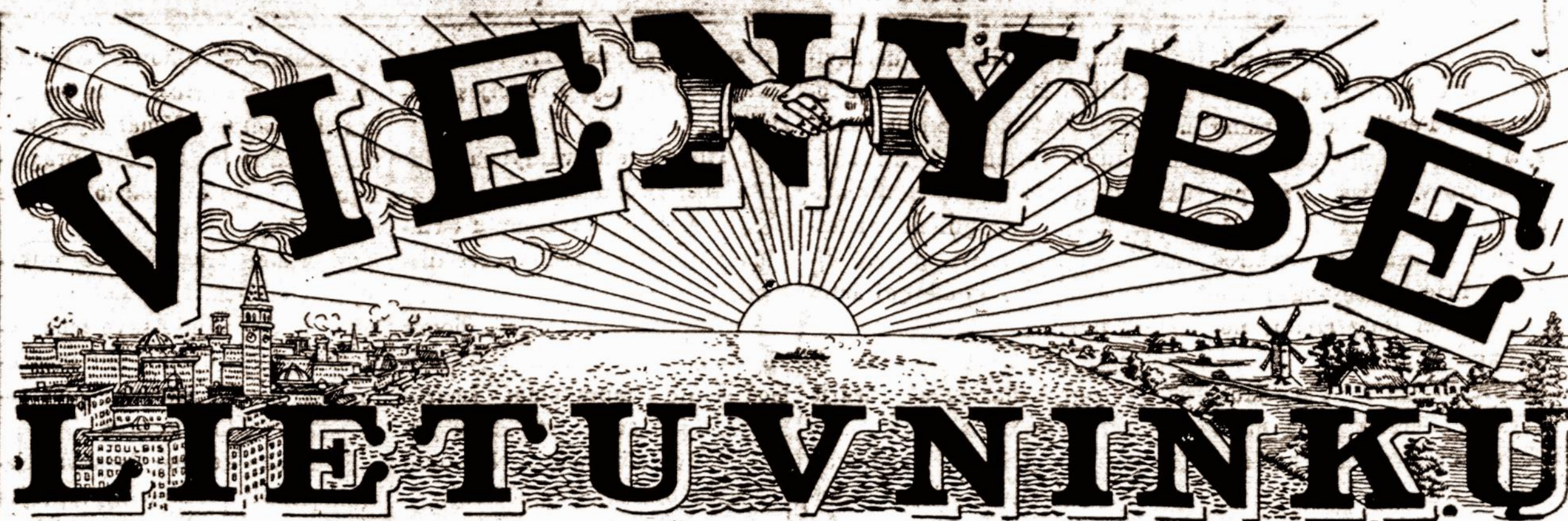
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.

Prenumerata metams:

Syvenytose Valstijose \$2.00
Europoje ir kitur \$3.00
Kanadoje \$2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

Apgarsinimų kainų klauskite laišku:

J.J. Paukštis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBĖ LIETUVŲNINKŲ"

PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.

Yearly subscription rate:

In the United States ... \$2.00
To Foreign Countries ... \$3.00
To Canada \$2.50

Advertising rates on application.

Address all communications to the publishers:

J. J. Paukštis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 2.

Brooklyn, N. Y. - 8 d. Sausis (January 1913 m.)

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXVIII.

Zigmas Gaidamavičius.

Gruodžio 4. (seno kal.) Kieve smegenų uždegimu mirė studentas-poetas Zigmas Gaidamavičius. Kunas atvežtas iš Kievo į Šiaulius.

Zigmas Gaidamavičius buvo vienas iš jaunesniųjų mūsų poetų; jis vos pereitą pavasarį baigė Šiaulių gimnaziją.

Jo eilių pirmieji bandymai pasirodė pirmučiausiai „Liet. Žin.“ ir „Aušrinėje“ po slap. ZIGMAS GELĖ. Pastaruoju laiku jo eilės spausdinasi „Vienybėje Lietuvosninkų“ po tikra jo pavarde, taip kad „V. L.“ skaitytojai turėjo progą pažinti jo sieles jausmus išlietus jo eilėse...

„Koks baisus tas mūsų gyvenimo eisenos kelias!... kapai... kapai... kapai...“ sako O. Pleirytė Puidienė „L. Ž.“ pranešime apie jo mirtį...

DISKUSIJOS.

Keli metai atgal pas amerikiečius lietuvius buvo prisivisę tiek daug kalbėtojų ir tai tokios rūšies, kad jie ne tik nieko naudingo nepasakydavo, bet tiesiog klaidindavo visuomenę. Tuomet laikraščiuose buvo rašyta: „Nušluokime pagrindas“. Ir ištikro tas reikėdavo padaryti. Tiesa, nušluot pagrindas nepasisekė — pasiliko patys stambjausi šapai, vienok pagrindas išrodė visgi švaresnėmis, nes nors buvo nuo pagrindų girdžiamos nesamones, vienok jos buvo bent kiek apvilktos švaresnėn formon. Dabar-gi įėjo madon diskusijos. Kur tik nepasisuksi — ar prakalbose, ar prelekcijose ar paprasčiausiame susirinkime — visur daroma diskusijos. Skaityk laikraščiuose korespondencijas ar pažvelgk į apskelbimus — visur pamatysi, kad ten ir ten buvo ar bus prakalbos ar prelekcijos, o po jų — diskusijos. Diskusuojama apie viską: apie saulę ir mėnulį, apie dangų ir žvaigždes, apie dievą ir velnią. Išdiskusuojama meilė, dora, filosofija, taktika, ekonominiai mokslai. Ir nėra pasaulyje tēmos, kuri pas mus būtų nekludoma diskusijoje. Ir taip diskusijos neturi nei galo nei krašto.

Diskusijos arba disputas yra paprastu ginču tarp dviejų ar daugiau asmenų. Laikė ginčų išaiškinama visos geros ir blogos pusės pastatyto klausimo tik tada, kuomet diskutantai būva gerai prisirengę ir susipažinę su pastatyta tēma. Diskusijos atneša naudą tik tiems klausytojams, kurie neužsiinterešavę viena kuriarūšis puse, o vien tēmija

tik į svarbą pastatytų faktų ir logiškų iš jų išvedžiojimų. Pavyzdžiui galėtume privesti daugelį tokių istorinių disputų, kurie turėjo didelę reikšmę draugijos gyvenime. Ir apskritai diskusijos buvo labai madoje pabaigoje viduramžių ir pradžioje naujų laikų, kuomet kiekvienas naujas apsiereikimas gyvenime ar moksle visuomet sukeldavo disputus. Nuo tų laikų ir ligi šiandien užsiliko paprotis, kad įgyti koki-nors moksliską laipsnį (titulą) reikia parašyt disertaciją ir ją viešai universitatėje apginti. Ir paprastai abidvi pusi būdavo prie to priisirengia ir tik tokiu būdu rasdavo daug teisybės.

Mēs, lietuviai, rodos turėtume tik džiaugtis, kad taip daug pas mus mokslu užsimama. Bet mūs džiaugsmas greit pranyksta, kaip tik mēs prisiziūrime arčiau į diskusijas ir į jų pasekmes. Daug diskusuojama, bet rezultato jokio — nesutikimai, skundai, peštynės, laikraščių puolimas kaip buvo, taip ir yra. Na, ir kodėl ne diskusijos neišaiškina, kur tame visos blogas?

Neišaiškina todėl, kad pas mus diskusijos nėra tokiomis, kokiomis jos turėtų būt. Pas mus diskusuojama ne tam, kad prieit prie teisybės, kad geriau klausimā išrišus, bet tik tam, kad pasirodyt „ką gal gali“ ir kad pakenkt prelegentui ar prakalbininkui. Juk labai tankiai pasitaiko girdēt diskusijas už tokius niekus, kuriuos prašalintų elementorius, jei į jį tuomet kas dirstelėtų, vienok diskusuojama ir tai tik tam, kad viena pusė tautiečiai, o kita —

socialistai. Pas mus diskusijose gerbja kiekvienas tik savo faktus, priešogi faktai liekasi baltais, jei jie buvo juodi ar atbulai.

Nėra ko daug ir norēt iš tokių diskusijų, jei diskutant apsišvietęs tik „Keleivio“ skaitymu. Tokiam diskutantui niekas nekibs ir nekimba į akis — tamsus žmogelis jam patiki; girdi: „žiūrėk kaip supesė“, arba — „žiūrėk kaip jie bijo.“ Na ir kur protingesnis ir apšviestis nenutils, jei jo priešas neturi nei logikos, nei apšvietimo, nei jokios nuovokos apie tēmą; pagaliau neturi net elementarinio mandagumo.

Kad apšviestis žmonės vengia diskusijų, tas aišku. Tiesa, žmonės lankosi į panašias diskusijas tik ne tam, kad ką-nors pasimokint, bet tam, kad pasiklausyti, kaip Raulas ar Petras iš publikos „užvažiuos“. Tie „užvažiavimai“ nieko nepertikrina, bet tik suardo kartais geras prakalbas ar prelekcijas.

Taigi ar nelaikas „iššluot panašius diskusijas iš mūsų viešų susirinkimų, o palikt vietą tik geroms diskusijoms. Tą atlikt galima tik tuomi, kad po jokių agitatyviškų prakalbų neturi būt leidžiamos jokios diskusijos. Prakalbos lai pasilieka prakalbotomis. Galima leist statyt paklausimus, bet jie turi būt trumpi, aiškūs ir be jokių išvadžiojimų. Juk agitatyviškose prakalbose visuomet prie kokionors naudingo daikto ar organizacijos agitujama; tai vis viena — ar šiokiu ar kitokiu būdu tas daroma — vis vien tikslas jų vienodas.

Kitas dalykas su paskaitomis. Čia jau prelegentas, viską gerai iškalno apmąstęs, viską priruošęs ir susižymėjęs. Užpuolikai taip pat turi būt iškalno žinoma paskaitos tēma ir jis taipgi turi turēt laiką, kad gerai prisiruost. Tik iš tokių diskusijų galima ką-nors gero laukt. Bet dar geriau būtų, kad užpuolikas nors maždaug žinotų plačiau tēmos turinį, o prelegentui būtų žinomi svarbesni užpuolimo punktai.

Šalip to, diskusijose neišvengiamai turi prisilaikyt mandagumo ir paguodės svetimos nuomonės.

Bet kur-gi dings tie diskutantai, kurie rodo tik „ką gali“? Lai jie sau susirengia tarp savo pasekėjų diskusijas ir lai diskusuoja per dienas ir naktis — to jiems niekas nedraudžia. Bet te-

gul neerzina žmones ir nenkenkia geroms prakalbotoms. Juk kartais (ir labai tankiai) eini žmogus, kad ką-nors gero išgirst, o neišgirsti tik, ką Raulas ar Petras „gali“.

XII—19—12. P. Gulbinas.

Peržvalga.

Lietuviška daina angliškame rankiuje. Neseniai išėjo anglų kalboje rankius liudies dainelių, tarpe Rytinių Europos tautų, vardu: „Folk-Songs of Eastern Europe“, redaguotas Ralph Radcliffe Whitehead'o, išleistas Bostone per Oliver Ditson Co. Tame rankiuje randasi viena dainelė vardu: „So it fell upon a Day“, kuri pažymėta būk esanti lietuviška, žodžiai yra paties redaktoriaus, p. Whitehead'o. p. Petrauskas sako, jog pati melodija yra išimta iš Bartscho lietuviškų dainų rinkinio. (Galima gauti visose muzikos veikalų krautuvėse. Mokasi \$1.25.)

„Pirmyn“ žada atgyti. Mums rašo šiaip iš Minersvilles, Pa., p. Banučasukas: „Čionai žada vėl atgyti seniau užgesusis laikraštis „Pirmyn“, ir 1913 mete pradėti eiti. Prisirasė į „Pirmyn“ bendrovė 10 dalininkų ir užsimokėjo po \$10. Gruodžio 23. susirinkime dar daugiau žadėjo prisirašyti. Pakol laikraštis neatsistos patsai ant kojų bus mokama ir augsta mėnesinė“.

„Vienybė Lietuvosninkų“ apskundė. Pereitą savaitę „Vienybės Lietuvosninkų“ leidėjai, pp. J. J. Paukštis ir K. Brazys, gavo pakvietimą nuo tūlo advokato firmos (Sykes and Polter) stoti į New Yorko valstijos Supreme Court'ą — angščiųjų teismą. Skundėju esąs visiems žinomas skandalų darytojas Bagočius. Ką jam „Vienybė Lietuvosninkų“ padarė ir kiek milijonų dolerių reikalas atlyginimo už sužeistą vietą, dar niekas nežino.

(Pastaruoju laiku Bagočius buvo Brooklyne ir vedžiojosi per kelias dienas su tik ką atvažiavusiu p. Grigaičiu. Girdėtis, kad p. Grigaitis kalbėjęs, jog dabar patogus esąs Bagočiui laikas skysti ir Susivienijimą Lietuvos Amerikoje. Todėl gal neužilgo susilauksime da ir daugiau bylų. Mat Bagočius sakosi noris pastoti advokatu. Todėl geriausia proga jam bus pradėti „praktika“ nuo tampymo lietuvių laikraščių ir organizacijų po teismus.)

Naujas laikraštis. Štai ką mums praneša iš Wilkes Barre, Pa.: „Nuo 1-mos dienos kovo

1913 m. pradės eidinėti naujas mėnesinis laikraštis „Tiesa“, pašvestas platinimui meilės tautos, doros ir teisybės tarpe savųjų brolių.

„Tiesos“ augščiųjų siekiu bus kova su neteisybėmis ir parodymas tikrojo tiesos kelio, pilnojo šio žodžio prasmėje.

Prenumerata metams bus tik vienas doleris visose šalyse, todėl rodos, kiekvienas lietuvis privalėtų šį laikraštį skaityti.

Redystės antras tas toks:

P. J. Purvis,

P. O. Box 304, Wilkes Barre, Pa.

SLA. laike 1912 m., kaip paduota „Tėvynės“ N52, išmokėjo 73 pomirtines — viso \$11,100 (viena — \$30,00). Tai reiškia, kad 1912 m. laike SLA. sušelpė 73 šeimynas, kurias ištiko nelaimė.

Po 27 seimui prasidėjo tikrasis SLA. atgijimas, ką matyti iš žemiamaus paduotų skaitlinių:

Susitvėrė 15 knopų; atgijo 5 senos-apsmirusios.

Prisirasė 600 naujų narių; tame skaitliuje ant \$1,000 apsaugos — 24, ant \$600 — 47, ant \$300 — 103 ir ant \$150 — 426.

Naujų narių 1911 m. prisirasė vos 73, o šiais, 1912 m. — 600.

Prie pašalpos skyriaus prisirasė 616 narių — tame skaitliuje 406 nauji, o 210 seni, pirma dar į S. L. A. įsirašė.

Tos visos skaitlinės rodo, kad augimas SLA. užtikrintas. Jei į pusę metų, ty. nuo seimo iki dabar prisirasė 505 nauji nariai, tai kiek prisirasės jų ateinančiais, 1913 metais...

„Keleivis“ apie J. Konkolauską. Štai tarp ko kito rašo „Keleivis“ N1 apie pagarsintą per „Lietuva“ skundiką rusų valdžiai kun. Olševskio ir Tumo: „Taigi iš didelio debesio išėjo visai mažas lietus. „Lietuva“ skelbė, kad tai žymus Sąjungos vadas, o tuo tarpu vyrukas, neturintis vardo nė vietinėj kuopoj, iš kurios dabar, be abejonės, ir visai bus išbrauktas... „Keleivis“ piktinasi iš tokio Konkolausko pasielgimo, vienok „Keleivis“ netiki, kad tas žmogus yra tikras šnipas. Šnipų amatas reikalauja gudresnių žmonių. Čia gi yra niekas daugiau, kaip neapgalvotas neišmanėlio darbas... Bet vienok jo darbu piktinamės ir tikimės, kad pasipiktins visa Sąjunga... Taip tai atsiliepia apie tą tamsų dalyką „Keleivis“.

„Lietuvos ūkininkų“ žada iškeikti. Lietuvos dvasiška, kaip praneša „L. Ž“, remdamies koku tai popiežiaus dekretu, kurino būk tai draudžiama duoti nuodėmių atleidimą tiems žmonėms, kurie skaitę negeistinus kuningams raštus, žada paskelbti oficialį cirkuliarą del „Liet. ūkin.“ skaitymo, lygiai kaip su „Zaranie“, kad yra padarę lenku

dvasiška; būtent tada neduos nuodėmių atleidimo „L. ū.“ skaitytojams, jo platintojams ir selpejams.

Vidaus reikalų ministeris, kaip praneša Lietuvos laikraščiai, nepatvirtino vartotojų draugijų sąjungos. Prašymas buvo paduotas Kauno vartotojų draugijų narių. Taipgi jau antrą kartą vidaus dalykų ministeris nepatvirtino Lietuvos vartotojų mėginimų susitverti.

Lietuvių išdirbiniai. Tilžeje ir Karaliaučiuje buvo lietuvių išdirbinių parodos

Dar apie ūkė Jovarui. „Tėvynės“ N52 telpa atsišaukimas į visuomenę, kviečiantis dėti aukas įsteigimui Jovarui ūkės. Tarp ko kito atsišaukime skamba šie žodžiai: „šitas (įsteigimas Jovarui ūkės) yra grynai kultūriškas reikalas — ūkininkavimo mokyklos įsteigimas — ir vienkart progos davimas į vargą patekusiems visuomenės veikėjams garbingai užpelnyti pragyvenimą; neleiskime jiems elgtauti, arba iš bado mirti.“

Atlyginimas tiems, kurie tautai bedirbdami neteko sveikatos, yra visos tautos reikalas. Tiktai pagalvokime! Nėra kitokio būdo — reikia juos garbingai selpti.

Jovaro ūkės steigimo išdirbininku yra p. J. Skritulskas, kurs „Tėvynėje“ pagarsino apie aukas.

Toliaus „T.“ pagarsinta: Vietoj siuntinėjimo N. M. pasveikintimų Jovaro ūkės pirkinio reikalams aukuoja sekanti: Pr. Bajoras — \$5.00, J. J. Paukštis, K. Brazys, V. K. Račauskas, Fr. Manulevičius, J. K. Miliauskas, Fel. Laurinaitis, A. B. Strimaitis, Juoz. Anguunas, Juoz. Ambrozėjus, Jurgis Žiugžda, A. M. Marcus, J. Gedminas, A. Kundrotas ir Pet. Bežemis — po \$1.00. J. Globis ir Br. Kalikauskas — po 50c. Viso — \$20.00. Piningus priėmė „T.“ red.

„Dievo rykštė“ — tai vardas naujai užgimusio pašaišos mėnesinio laikraštuko. Vadina-me laikraštuku, nes išleistas mažos kningutės formate, 16 pusl. Štai ką skaitome žodyje į skaitytojus: „Rykštė plaks visus tuos, kurie koku-nors būdu šio svieto neteisybes palaiko ir užtaria. „Rykštė“ bus bepartyviška. Jai rūpės teisybė. Ji plaks peiktinius ir girs gerus darbus visų: katalikų, bedievių, demokratų, socialistų ir anarchistų. Savo ideas mēs išreikšime paveiksiais taip, kad kiekvienas mus aiškiai ir greitai suprast“. Kana \$1.00 metams; pavienis numeris 10c.

Išėjna — Chicagoje, 1957 Fowler str.

Politikos savaitė

AMERIKA

Sutartis tarpe Rusijos ir Sovietų Sąjungos, kuri buvo užmegsta 1832 m., dabar liko pertraukta. Vienok rusų pasiuntinis ir konsulas, rodo pasiliko Sovietų Sąjungoje ir varys jiems paskirtą darbą tolyn. Prekystės ir garlaivystės dalykuose nebus jokios permainos. Rusijos valdžia, kaip ir seniau, išleis į savo ribas tik rusus amerikonus, bet nedaleis žydų ir buvusių savo pavaldinių. Žodniu, šitame klausime permainų beveik nebus. Rusija ir Sovietų Sąjunga nemano kelti mūity karės ir atsukti savo atstovus.

MEKSIKA

Meksikos revoliucionierių vadovas, generolas P. Orozo maršuoja su savo kareiviais į apaugusias miškais vietas pietinėje dalyje Zoroza provincijos. Priešais jį buvo pasiūta apie 800 valdžios kareivių. Revoliucionieriai juos sumušė, o jų vadą, generolą Blanco, paėmė nelaisvėn. Sukilėlių pasisiekimai vėl sujungė Meksikos valdžią.

Nekurie politikieriai stengiasi įtraukti į Meksikos reikalus ir Valst., bet Washingtono valdžia kol kas laukia atsakantiesio tam laiko.

HABSBURGŲ IMPERLIJA

Kaip žinome, Vokietija susidėda iš daugelio valstijų, kurios valdosi savarankiškai ir turi savo karalius, kunigaikščius ir net prezidentus, kaip tai yra Hamburge ir tiktai nekuriuose pirmos rūšies valstijiniuose klausimuose yra tarp visų vienodumas ir tvirta sutartis.

Austro-Vengrija susideda iš Vengrijos, kuri yra beveik nepriegulminga, trijų ketvirtadalių slovenų ir tik vienos dalies vokiečių. Jau nekarta buvo minėta, kad Austro-Vengriją jaučia prisartinimas vidurinės suirutės, kada apart Vengrijos ir kitos slovenų tautelės pareikalau pilnos autonomijos, o gal net sumanys visai atsiskirti nuo Austrijos.

Tada, be abejonės, visai pultų Habsburgų galybė, nes Tikrosios Austrijos, apgyventos vokiečių, tik maža dalė dabartinės galingos Austro-Vengrijos.

Dabartinis Europos valstijų padėjimas labai labai opus, ir kiekvieną dieną galima laukti užsidedimo visos Europos. Austro-Vengrija, kaip žinome iš laikraščių, turėta būti žymiausia roly. Tokiu būdu Austrijai labai svarbu, kad visi jos pavaldiniai noriai pritarėtų valdžios žingsniams, kad visi jos gyventojai gyventų vienybėje ir, reikalui priėjus, visi su noru, viltimi ir energija eitų ant Austrijos priešų.

Tą visą suprasdamas Austrijos sosto įpėdinis, didis kunigaikštis Pranciškus Ferdinandas, sumanė sudaryti sąjungą slovenišku valstijų kartu su Austrija ir Vengrija, kur atskiros tautos galės valdyties savarankiškai, panašiai Vokietijos valstijoms, o viršiaus centralizuojanti valdžia prigulės Habsburgų dinastijai. Tuom jis pats sudaryti labai tvirtą valstija, prieš kurią turėtų nusilenkti Austrijos kaimynai. Didis kunigaikštis labai prijaunčia idėai apie nepriegulmingą Lenkiją, už ką lenkų visuomenė yra pasiryžusi palaikyti interesus Austrijos ir Habsburgų dinastijos, kaip ir interesus Lenki-

jos ir laike karės visi lenkai privalo eiti kartu su Austrija.

Pranciškus Ferdinandas mano sudaryti lenkų, čekų, serbų ir juodkalniečių valstijas. Prie paskutiniųjų dviejų turėtų prigulėti dabar jau esančios atskiros valstijos. Prie tos sąjungos privalėtų prigulėti Bulgarija ir nepriegulminga Vengrija.

Kaip pranešama iš Paryžiaus, Bulgarija ir Serbija tame mato nemažą naudą ir noriai pritaria šitam projektui.

Šitas sumanymas turi labai didelę reikšmę, nes, jam įvykus, gimtų didžios permainos visame Europos politiškaime padėjime.

Bet kila klausimas, ant kiek išpildomas yra šitas svarbus projektas. Ateitis viską parodys.

TAIKOS KONFERENCIJA LONDONE

Padėjimas dalykų taikos konferencijoje eina vis aiškyn. Iki šiol Turkijos atstovai nebuvo davę tikrų ir galutinų savo reikalavimų. Paskutiniose dienose vadai turkų delegacijos (Prehad Pascha) padavė sekančius reikalavimus:

1) Balkanų koalicijai perleisti turkų provincijas Europoje, gulinčias į vakarus nuo Adriano polio vilajeto.

2) Turkija pripažįsta Albanijai autonomiją; jos rubežius nustatys didžiosios Europos valstijos.

3) Kretos klausimas tur būti išrištas didžiųjų valstijų; prie to ta sala tur likti po augščiausio sultano priežiūra.

4) Visos Egejiškose jūrose gulinčios salos turi likti Turkijai, kadangi jos priskaitomos prie Azijos, o ne prie Europos.

Šitie punktai parodo, kad turkų pasiuntiniai, o kartu ir valdžia, pradeda nusileisti. Svarbiausis klausimas — tai Adriano polio; turkai nenori jį atiduoti, kaip šventą miestą, o bulgarai yra pasiryžę jį įgauti; kaip tikrą vaisių visos karės. Galop, užėjus klausimui apie rubežius tarpe Turkijos ir Bulgarijos Tiranijoje, turkų pasiuntiniai vėl pranešė, kad jie turi susižinoti su valdžia.

Jei dar pažvelgti ant klausimų kas link Janinos, Skutari ir kitų, tai sunku yra tikėti, kad galėtų įvykti sataika tarp Turkijos ir Balkanų koalicijos.

BALKANŲ KARĖ

Prie Janinos buvo smarkus mūšis, tarp graikų ir turkų. Jis tęsėsi dvi dieni ir pasibaigė per Kalėdas. Turkai panešė nemažus nuostolius. Graikams gelbėjo jų kanuolės. Dviejose vietose buvo užsidedęs miestas. Miesto apsupimas vis dar tęsiasi.

Bulgarijos armijoje siaučia cholera. Labjusia įsivyravo tarpe kareivių, stovinčių pas Čataldžą. Epidemija apėmė arti 25,000 kareivių.

Kasdien miršta minios kareivių, ir tas labai blogai atsiliepija ant visos armijos. Mediciniška pagalba menka.

Londone taikos konferencijoje kilo neramumas, kada pasirodė, kad užpakalyje Turkijos stovi Vokietija Galimas daiktas, kad karė greit vėl atsinaujins, ir konferencija, nieko nenuveikus, išsiskirs. Turkų tvirtovėse ir ant jų šarvuojais visą tvarką veda Vokietijos oficeriai.

Turkų-belaivų Bulgarijaj yra virš 18,000 žmonių, jų tarpe 350 oficerių. Čion neina 6,000 belaisvių Salonikuose, kurie taipgi bus perduoti bulgarams. Paskutinės-gi žinios praneša, būk serbai jau užėmė Skutari.

Turkai, nežūrint ant darbavimosi taikos konferencijos Londone, energiška ruošiasi prie karės. Paskutinėmis dienomis sutraukta daug-daug kareivių į Konstantinopolį ir aplink jį gulinčius miestus. Jūrių ministeris padarė didžius užsakymus Vokietijoj amunicijos ir minų.

Iš kitos pusės matosi, kad Bulgarija ir-gi nemažiau už Turkiją rengiasi prie karės. Taip, šiose dienose liko pašaukti naujokai, kuriems pripultų stoti į kariuomenę tik 1914 m., o taip-gi — visi atsarginiai iki 60 m. Jei vėl prasidėtų karė, tai Balkanų koalicija nutarė laikyties tvirtoj vienybėj ir viską daryti kartu.

AUSTRIJA

Paskutiniu laiku išsiaiškino, kad Austrija mano siek-tiek apgauti juodkalniją. Ji nori, kad, vietoj Skutari, jai liktų perduotas kalnas Levegen, kuris yra labai svarbų strategišku punktu.

Juodkalnijos taikos delegatas Londone šiaip išsitarė apie tą dalyką: „Būt juokingai mums manyti apie karę su Austrija, bet jai reiki prašalinti iš šios pasaulės paskutinį juodkalnietį, pirm, negu ji užims Levegen“. Juodkalniją pasitiki ant Rusijos.

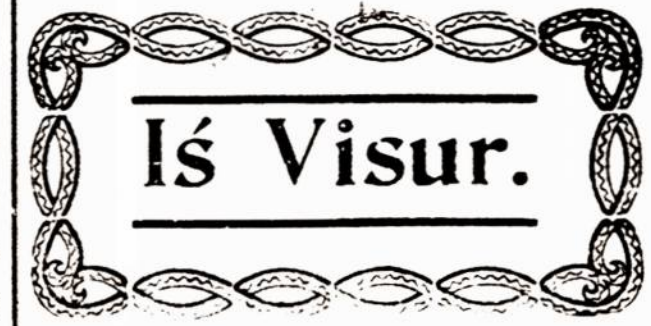
Praneša, kad Austrija su Rusija, sulg tvirtu nutarimo Europos pasiuntinių, turėjančių sustabdyti savo mobilizavimosi. Pasirodo, kad Rusija prie vakarų rubežiaus sutraukė virš 400,000 kareivių, o Austrija pašaukė visus rezervistus.

Nekurie Europos garsūs politikos žinovai tvirtina, kad įvykinima sataikos trukdo Austrija; ir jai iškilis Europiška karė, tai visa kaltė tame tur pulti ant Austrijos.

PORTUGALIJA

Paskiausios žinios iš Portugalijos praneša, kad dabartinis prezidentas Manuelius de Arriga mano atsakyti nuo savo vietos. Abelnai visoj Portugalijoj jaučiasi neramumas. Nesenai Oportoje įvyko susirėmimas tarp artlerijos ir pėstininkų; buvo daug sužeistų ir daug liko areštuota.

Visus nesutikimus kelia numestoj karaliaus šalininkas.

Iš Visur.

▼ **Austrijos kareiviai priešina.** Krokuvą. Tarpe Austrijos slavų kareivių iškilo betvarkė.

Taip, čekų kavalerijos pulkas, kurį suriūtė į Galiciją prie Rusijos rubežiaus, atsisakė klausyti savo perdėtinio. Vagonuose girdėjosi pasveikinimo ir užuojautos šauksimai atkreipti į Rusiją ir Siberiją. Kada-gi oficeriai su ginklais rankose puolė ant sukilusių kareivių, jie buvo sutikti šūviais; vienas jų buvo pavojingai sužeistas, o kitą po-oficerą kareiviai visai užmušė. Krokuvoj čekų-kavaleristų laukė apsiginklavę kareiviai su retėžiais rankose, ir, kada tie pribuvo, tai po vieną vedė į Krokuvos kalėjimą.

▼ **Kandidatas ant Francijos prezidento.** Paryžius. Ministerių prezidentas Raymond Poincarė stato savo kandidatūrą ant Francijos prezidento. Tą kandidatūrą jis išstatė pagal prašymo jo šalininkų, esančių Senate ir atstovų rūmose.

Senato mariai ir žmonių atsto-

vai susirinkus sausio 17. Versaliuj, kad išskirti naują Francijos prezidentą.

▼ **Tilžės miesto valdybon išrinkti 7 social-demokratai.**

▼ **Sveicarijos prezidentu išrinktas** Miuleris, artimas socialistams.

▼ **Audra.** Londonas. Šiomis dienomis ant angliškos siaurumos siautė neapsakomai smarki audra. Liko sudaužyta daug laivų, ir žuvo 80 žmonių. Nuostolių apskaitliuota apie \$5,000,000.

▼ **Pasikėsinimas.** Japonija. Kiek laiko atgal buvo papildytas pasikėsinimas ant gyvasties nesenai paskirto premiero; pasikėsinimas nenusidavė. Piktadaris norėjo patsai nusizudyti, bet policija spėjo jį suimti.

▼ **Į Tibetą** (Azija) Anglijos valdžia įvedė 1,500 Indijos kareivių, 1,000 liuosnorių ir gan daug policijos. Faktiškai pakraščiai Tibeto atsirado anglų rankose; jie atidarė čia prekystės kontoras ir gabena čion įvairias prekes.

▼ **Motina Persijos šacho** slaptai pribuvo į Tegeraną, kad pasimatytų su jaunūnė suchu. Ji pagal premiero patarimo, prikalbinė jį atsiskakyti, tėvo naudai, nuo sosto.

▼ **Pagerbimas lenkų sukilimo.** Varšava. Lenkų jaunūnėnė, norėdama pažymėti sukaktuves 50 metų nuo sausio mėn. sukilimo, sumanė pagerbti tą svarbų Lenkijos istorijoj atsitikimą gėdu lingu užsilaikymu laike sausio mėnesio. Laike to mėnesio tur būti pertraukti ne tik visi vieši susirinkimai ir žaislai, bet ir draugiški susirinkimai. Šitam jaunūnėnės sumanymui pritaria visa plačioji lenkų visuomenė, ir reiki tikėtis, kad augščiau paminėtas sumanymas bus įkūnytas.

Iš Rusijos.

▼ **Žydas darė operaciją Rusijos sosto įpėdiniui Aleksui.** Vokietijos profesorius Izraelis neseniai padarė operaciją 8 metų caro sūnui. Operacija padaryta slaptai, net artimiausi caro sėbrai apie tai nieko nežinojo. Niekas nežinijo, su kokių tikslu buvo parkviestas Izraelis. Oficiališkai buvo paskelbta, kad Izraelis kviečiamas dėl vienos angštai stovinčios ypatos.

Gydytojas išplovė carukui tuberkuliozės nervą; šita operacija buvo labai pavojinga ir nė vienas iš Rusijos chirurgų nepasiryžo ją atlikti.

Caras ilgai nenorėjo kviešti prie savęs žydą, bet galop buvo prijerstas. Idant policija netrukdytų įvažiavimą Rusijon Vokietijos žydo, caras paliepė vienam palceiui generalui būti profesoriaus palydovu.

Operacija, kaip pranešama, padaryta pasekmingai: prof. Izraelis jį atliko vieny-vienas. Atgal jį palydėjo tas-pats generolas. Pranešama, kad caras už tą operaciją Izraeliui užmokėjo 50,000 rb., o kaipo dovaną išdavė paliepiamą sustabdyti varymą žydų iš Kievo ir Chersonias gubernijų. Prof. Izraelis dėl kokių-tai priežasčių nor tą viską užginčyti.

▼ **Laisva akademija Maskvoje.** Klausimas apie įsteigimą laisvos akademijos Maskvoje, kas buvo sumanyta seniau, artinas prie galutinio išrišimo. Ant pajūninkų susirinkimo liko išrinkta valdyba. Į akademijos mokslo tary-

bą išrinkti: Maniulov (buvęs universitatės rektorius, d-ras politiškos ekonomijos), Minakov, Chvostov, Lazarev ir daug kitų pragarsėjusių įvairiose mokslo šakose profesorių.

▼ **Aklieji sumušė savo mokytoją.** Kostroma. Mokiniai mokyklos akliems sumušė savo mokytoją ir kėsinosi užpulti ant inspektoriaus, bet šis ištrūko; juos sustabdė mokyklos sargas.

▼ **Laiško kelionė.** Maskva. Neseniai vienas Maskvos gyventojas gavo iš Jaltos laišką, kuris į kraštos dėtų buvo įmetas liepos mėn. 1911 m. ir tokiu būdu laiškas kokį 2,500 varstų keliavo 16 mėnesių.

▼ **Norėjo nusišauti** Odessos mieste Kauno gub. žemiečių viršininkas, Turau. Kulka permušė si kaktą; padėjimas jo sunkus; pasikėsinimo priežastis — nelaimingas gyvenimas.

▼ **Elektrika Rusijos sodžiuose.** Tankiai pasakoja, kad Rusija didėnai atsilikusi kultūroje, vie-nok, pasirodo, kad ir Rusijoje progresas kilsta kaip ant miešalių. Kultūra ir elektrika eina paraleliškai. Taip nekuriuose Sibėrijos sodžiuose įvedama elektrika kaip apšvietimui, taip ir varymui mašinų. Viename sodžiuje Tomsko gub. elektrikos mašinos duoda tokią spėką, kad jos pakanka ne tiktai namų ir gatvių apšvietimui, bet varo malūnus ir sviesto mušimo fabrikas; visos mašinos geriausios sistemos ir su visokiais praktiškais prietaisais. Reik tikėtis, kad elektrika greit prašalins ir iš Rusijos sodžių apšvietimą pagaliukais ir kerosinu.

Iš Lietuvos.

KRUKIŲ miestelyj mariavitų kuningas Tulaba žadās savo lėšomis statydinti akmeninę bažnyčią.

VILNAUS Šv. Jurgio bažnyčioj buvo toks atsitikimas: Peterburgo universiteto studentas Bitner, eidamas išpažinties, puolė ant kuningo šaukdamas — „tu netiki į Dievą“ ir ėmęs smaugti. Žmonės pagelbėję kuningą; studentas čia pat nuapė: daktarai pripažino proto ligą.

KAUNE buvo gyvulių gydytojų (veterinarių) suvažiavimas.

RESEINIAI. Negaliu nutylėti, matydamas, kaip iš mūsų tautiečių tamsumo naudojasi visokie apgavikai. Dalykas tame, kad į Resėinius atvažiuoja daug visokių žmonių iš aplinkinės pas advokatus. Advokatų čia yra visokių rūšių, bet aš turiu omeny tuos, nuo kurių žmonės per neat-sargumą daugiau nukentėia, negu laimėja.

Tie mūsų „advokatai“ labai drogpiai darbuojasi, kad tiktai daugias žmonių pritraukti. Del to jie turi pasisamdę vadinamuosius agentus, arba paktorius, kurie, gavėmis valkiodamasis, žvejoją žmonių žmonių. O mūsų žmonės atvykę iš toliaus ir nieko nežinodami, kaip tik ir pakliuva į tų paktorių tinklą. Tie „vadovai“ nuveda juos pas kiki-nors šnadvokatį arba jo sėbrą, kurie neturėdami teisės advokatauti ir nes tik sugebėdami parašyti kokį špargalą, prižada žmonėms iš nebūtų daiktų padaryti būtus. Padaro, gi tiek, kad savo klientai kienėj aptuština ir reikalą pagadina.

Atvykusiems iš kitur reiktų kreipties į lietuvių įstaigas, kame gautų tikresnius nurodymus ir to-

kiu būdu išvengtų apgaulių.

▼ **Agaras.** SOLAICIAI, Krakų par., Kauno pav. Agentas—apgavikas. Grinkiškės agentas Joselis vežė iš čia į Prūsus tris žmones, keliaujančius į Angliją. Per Prūsų sieną einant, agentas paėmė jų visus daiktus, kad pergabentus lengviau per sieną. Nuvažiavo tie žmonės į Tilžę ir išlaukė ten 2 savaiti, o agento su jų daiktais kaip nėra, taip nėra. Pagalios apgavikas jie šiaip-taip į Angliją, ir jau ketvirtą savaitę, kaip apie daiktus nieko negirdėti. Visiems supranta-ma, kas tai yra palikti kelionėje be jokių daiktų. Todel atsargiai su tokiais agentais!

▼ **Laiškų skaitnis.** STULGIAI, Res. pav. Žuvininkavimas. Pas mus žuvininkavimu ėmė versties ne tik dvarininkai, bet ir sodiečiai. Gana daug tvenkiama yra naujų kudrų (prūdų), o nemaža yra jau užtenkta. Bet užvis daugiau kudrų užtenkęs turi Stulgių klebonas kun. A. Skinderis. Šioje aplinkėje: Stulgių, Nemakščių, Girdinskės, Liolių, Kaltinėnų, Tytavėnų ir Šilalės, klebonas turi apie 100 kudrų. Dirba-gi jis išsijuosęs — planus sustato, vietas nužiūri, o pavasarį duoda „zaripkas“, kurių jis turis šiemet, pasak jo paties žodžių, 100 tūkst. kapų. Tiesa, nepavydi jis ir žmonėms uždirbti. Kas nori darbuotis, su tokiais jis ir pats bėda į purvą ir tinklą traukia. Kada prasideda žvejios laikas, tad klebonas kasdien po mišių ir važiuoja su darbininkais žvejoti. Šiemet žuvis pardavęs už 3 tūkstančius rub. o at-einančiais metais žada turėti net apie 10 tūkst. rub. apyvartos iš žuvis. Aš pats turėjau pernai nuo 3 dešimtinų kudrą ir gavau gryno pelno 220 rub.

▼ **A. Lukoševičė.** NEMAKŠCIAI, Res. pav. Lapk. 22 d. čia buvo Skaudvilės valsčiaus teismo pirmininko rinkimai. Išrinktas beveik vienbalsiai (ne-reikėjo nė galkelių mėtų, kaip paprastai daroma) senasis pirmininkas — žmogus susipratęs ir prasilavinęs. Per rinkimus jo paties nebuvo, taigi matyt, žmonės jam labai užtiki, nes savo priedermes atlikęs gana sąžiningai. Tik keista, kad rinkimai neapsiejo be magaryčių. Nejaugi mes negalim apsieiti be to? Aš ne-stičiū, kad pirmininkas išrinktas būtų už magaryčius; bet kam reikėjo nors po rinkimų rinktiniais prašant statyti, kad ir „bačekelė alaus“. Tiesa, gal atsakys, kd pas mus toks jau „paprotyš“. Bet kaip tik tokius paprotyšus mes šviesesnieji ūkininkai ir turime naikinti. Aš-pats.

▼ **ŽIURIAI—GUDELIAI, Pažėrių v., Vilk. pav.** Čia steigiamą pirmutinį Suvalkijoj bendrą ūkininkų pieninę. Tik gaila, kad tokiam naudingam darbiui neat-siranda lig šiol žmogaus, išmančio pienininkystės ūkį, kuris apmokamas apsiimtų dirbti ir ją vesti. Jei tokio žmogaus neat-sirastų, tąsyk pieninė bendrovė žada savo lėšomis siųsti vaikina ar merginą rodos į Lenkiją porai mėnesių prie bendrai vedamos pieninės pasimokinti, idant sugrįžęs galėtų vesti bendrovės pieninę.

▼ **M. Merkevičius.** Vabalninko ūkio rėtelis gyvuoja jau ketvirty metai. Didžiuma narių gan gerai susipratę vietiniai ūkininkai. Kiti-gi, tamsesnieji, prisilaiko kun. Kriščiūno nuomonės, nes savo neturi. Kun. Kriščiūnas užmiršęs, kad ūkio rėtelis yra įsteigtas ūkio kultūros ir ekonomijos gerovei kelti, varo ten klerikalų politiką. Jis tepri-

labai žemai stovi, nes laikraščių ir knygų beveik niekas neskaity. Labai išsiplatinusi čia girtuoklytė, kas ypač apsišėriška tarpe jaunuomenės, kuri daugiausiai liuosą nuo darbo laiką praleidžia smūklėse. O juk kur girtuoklytė, ten ir visi kiti blogi darbai ir papročiai. Labai gaila, kad mūsų jaunuomenė taip baisiai skursta, rdydama savo sveikatą, svai-gudama protą ir leismada ant tų nuodų savo sunkiai uždirbtus skatikus.

Laikas būtų atbusti ir uoliai imties už apšvietos, vedant padorų ir paveikslingą gyvenimą. Būt labai malonu, kad mūsų jaunuomenė su pradžia šių metų permąnytų savo netikusį gyvenimą ir pradėtų naują — žmoniškesnį.

Nesenai pas mus susitvėrė T. M. D. kuopa, prie kurios prisidėjo jau 28 nariai. Taigi, lietuviai, rūpinkis visi prie tos kuopos, o susivieniję, stengkimės pamesti visus savo blogus papročius, ypač girtuoklytę, kas yra šaltiniu visų blogų darbų, ir kiek galėdami stengkimės šviesties ir lavinties. Čia turiu pridurti, kad TMD. kuopa yra bašeliška, jos siekis — mokslas ir suvienijimas lietuvių, taigi jom gali priglūti visi, kuriems rūpi mokslas, vienybė ir visuo-menės labas.

Jaunas Medelis.

WILKES BARRE, PA.

Gruodžio 22. atsibuvo SLA. 35 kp. prakalbos. Atidarius pirminkui. M. Padolskiui, vakaro susirinkimui, buvo perstatyta Anelė Peteriūtė, kuri padėklamavo „Lietuva tu kunigaikščių žemė“. Paskui Fr. Živatkauskas, SLA. Prez. sakė gan ilgą prakalbą, kurioj stengėsi nupiešti organizacijos ir vienybės stovį pas lietuvius ir kitas tautas. Jis nurodė, kaip vienybė klestėjo pas senovės lietuvius ir jų kunigaikštis. Dabar-gi neapsakoma vienybės svarbumą tautos gyvenime parodo Balkanų mažos tautelės, kurios susivienijusios į vieną ryšį, sumušė tokią tvirtą tautą su išlavintais jos kareiviais, kokia skaitėsi turkai. Toliaus kalbėjo apie žydus ir jų mylėjimą vienas antro, apie jų vienybę, apie jų imigracijos įstaigas visose priekplaukose. „Kur-gi mūsų vienybė? — klausia kalbėtojas. Taip, pas mus jos nėra; lietuvių užimti girtuokliavimu ir kitais nežėmiais darbais ir jie stengiasi prie tų dvokiančių ir tamsių darbų pritraukti ir tą naujai atvažiavusį „grinorių“.

Pas žydus to visai nėra — jie stengiasi apsaugoti nuo ištvirkimo kiekvieną savo tautos žmogų. Jų imigracijos komitetas praneša savo raporte, kad vien tik New York'e del imigrantų turi surinkę apie 350 tūkstančių dol.; turi įeigę 50 tūkstančių dol. ir 3 didelius namus del senų, neturtėlių, našlių ir jų vaikų. Panašią tam vienybę ir organizacijų įstaigas mato-te ir pas anglius. Delko iš 4000 tūkstančių Wilkes Barre lietuvių 35 kp. yra vos 135 nariai? Gal sakysite, kad mes priglūstame į visokias kitas draugystes; bet jos neatsako šiandien mūsų reikalavimams, nes jose žmogus negali gaut pagalbos nei ligoj, nei numirus; juk ir pas kitas tautas senai jau išnyko tos mažos ir šventos draugystės. O mes žinome, kiek sušelpė ir kiek nandos lietuvių visuomenė atnešė SLA. Jis sušelpia mokslievius, šelpja kan-kinius, duoda apšvietos ir įvairiems kultūros reikalams, rūpinasi emigrantais; žodžiu, SLA. šelpia tiek, kiek tik jis išgali.

Taigi, visi lietuviai, kuriems rūpi mūsų pačių gerovė ir gerovė tautos, turime priglūti į vienintėlę organizaciją, tai yra SLA. vietinį kuopą, kuri čia yra jau nuo seno laiko. Baigdamas kalbėti, p. Z. pridūrė, kad jis pasitiki kitą kartą rasti kokį tūkstantį 35 kp. SLA. narių.

K. Demikis atliko monologą „Amerikoniskas kumpis“; turinys monologo ne labai atsako vietai.

Paskui kalbėjo S. Lopato — S. L. A. advokatas, apie čarterį, paaiškindamas, ar SLA. yra legališka organizacija ar ne. Tarp ko kito, jis nurodė, kad nekuriuose valstijose dar nėra užregistruotas, bet Mass. valstijoj čarteris yra užregistruotas. Mes lietuviai turime priglūti prie savo, o ne prie slovakų ar lenkų organizacijų, kuriose yra gan daug lietuvių; už mūsų pinigus jie stato sau kolegijas, bet žinoma, ne del mūsų, o del savo žmonių.

Ar-gi jumms nemielas mūsų brolis lietuvis ir jo kalba, ar tu liksi išgama taip, kaip anas, išduodamas valdžiai mūsų organizaciją?

Galop lietuviai, priglūdami prie svetimų organizacijų, tankiai lieka muskriaušais, nes nesupranta kalbos ir visada lieka svetimais.

Paskutinis kalbėjo Dr. Jonas Šliupas — SLA. Literatiško Komiteto narys. Jis kalbėjo apie apšvietimą savo brolių-lietuvių; kaip jie privalo stengties pasiekti augštesnius mokslus, o jei to neįgaliai nors žemesnis — baigti amatų mokyklas.

Nepraleido Dr. J. Šliupas ir religijos. Gal kunigai išgelbės jus nuo vargo, sakė jis, o gal socialistai? nei vieni nei antri, bet mokslas, susipratimas ir vienybė.

Galop Dr. J. Š. papeikė monologistą žodžius, nes tai esą pasakyta ne vietoj ir mandagiojo formoj. Baigdamas savo kalbą jis pridūrė, kad ant kito seimo mėginis įnešti sumanymą, kad kiekviena SLA. kuopa isteigtų apgy-nimo komitetą, kuris rūpinsis apginti nuo svetimaučių tuos narius, kurie nemoka angliskos kalbos.

Paskui p-lė Aldutė Peteriūtė deklamavo: „Karaliai nužengė nuo sostų“, kas nusisekė labai gerai ir patiko publikai. Tuom užsibaigė vakaras. Publikos buvo į porą šimtų. Geistina daugiau tokių prakalbų tarpe mūsų tautiečių.

J. J. Nienuis.

KEWANEE, ILL.

Darbai pas mus eina labai gerai ir, kiekvienas, norintis dirbti, greit gali surasti darbą. Lietuvių šitame mieste gyvena 113 šeimynų ir pavienių apie 150 ypatų. Praeitą rudenį lietuviai pradėjo statyti sau bažnyčią, ir jau greit bus užbaigta.

Kuningas A. Deksnis iš Spring Valley apsiėmė būti prižiūrėtoju šitos bažnyčios, bet vos tris kartus buvo pas mus atvažiavęs, — matyt, kad jis visai neturi laiko, nes aprūpina reikalus dviejų parapijų: Spring Valley ir Oglesby. Būtų labai gerai, kad atsiskautų kuningas be vietos.

Kasp. Narkevičė.

SHENANDOAH, PA.

Šitas miestelis susideda iš apie 30,000 gyventojų, iš kurių apie 9,000 yra lietuvių, bet gaila, kad apie juos visai mažai girdėti laikraščiuose. Beveik visi uždirba sau maistą anglekasyklose, nes kitokių darbų čia nesiranda. Darbininkai turi leisties po žemės į gilumą nuo 500 iki 1500 pėdų kas rytą; kaip dabar trumpos dienos,

tai dauguma iš jų visai ir saulės nemato, nes namus apleidžia 6 val ryto, o grįžta iš darbo 5 val. vakare. Darbas dabar nesunku gauti, nes labai daug paskutiniame laike reikalaujama anglies, ir dirba visi pilną laiką.

Shenandoah — tai tikras lietuviškas miestelis, nes kur tik eisi gatve, visur išgirsi lietuviškai kalbant; net smagu klausyties, nes mūsų lietuviai nesisaromatija savo prigimtos kalbos, kas apsišėriška kitur. Politikoji ir-gi jie darbuojasi: čia lietuviai turi apie 5 poliemonus, majorą — Vincą Strolį ir daug kitų miestelio urėdų yra lietuviai.

Lietuviškų saliuų ir pusėtinai yra — net apie 100; bet lietuviai negirtuokliuoja per daug, o jei kada ir išsigeria, tat vaidų ir muštynių retai kada pasitaiko matyti. Daugiausiai saliuos laiko senai „mainieriai“, kurie jau yra išdirbę ilgą laiką anglekasyklose; daugumas iš jų yra pusėtinai susipratę ir išmintingi žmonės. Taip-gi yra ir kitokių biznierių, kurie laiko įvairias krautuves, taip kad Shenandoah'riuje galima gauti pas lietuvius viską, kas tik žmogui reikalinga prie gyvenimo. Bet aš čion, atvažiavęs ant trumpo laiko, negaliu atsakančiai iširti apie vidurinį judėjimą tarpe lietuvių; tikiuosi, kad vietiniai lietuviai parašys mums į „V. L.“ plačiau — ką jie veikia, kaip gyvena, kaip pakilę apšvietime... Lauksime.

Mikolas Truska.

GARDNER, MASS.

Klerkas Stasikėlis dabar sugrįžo atgal iš Northhamtone ir dirbs toje pačioje krautuvoje kurioje dirbo pirmiau. Klerkas Gaidžiūnas eina sveikyn; daktarai sako, kad pirštą nereikės pjauti; mat, buvo didieji sužeidęs ranką ir pirštus.

„Aidas“ už savaitės statys ant Gardnerio scenos Eglės veikalą „Netikėtai“ ir Br. Vargšo „Žmonės“.

M. Stakėnas.

LIETUVIAI KARALIAUČIAUS PARODOJE.

Karaliaučiuje dabar atidaryta Rytprūsių gyventojų paroda. Labai išsiplatinusiam dideliame vokiečių savaitraštyje „Die Woche“ N47 yra trumpas tos parodos aprašymas ir pridėta 8 paveikslėliai. Iš parašymo matyti, kad lietuviai toje parodoje užima bene žymiausias vietas, nes viso straipsnelio ketvirtadalis užimta lietuvių „sodybos“ aprašymu, o iš 8 paveikslų 4 yra paimta taigi iš lietuvių „kolonijos“, būtent: lietuvių ūkininko triobos, lietuvių žuvininko ūkis, malūnas ir kaupas. Apie pačią lietuvių sodybą štai kas parašyta:

„Tik eikim mes į lietuvių sodybą, kuri su visais triobėsiais sudaro bendrą kėsmą. Čia netrūksta nei gyvenamosios triobos, nei kepyklos, nei tvartų bei klounų, nei svirno. Pavyzdys šiai sodybai paimta iš Šilokarėamos apie-linkės. Šitame lietuviškame name yra pastebiami senovės baldai: lova su 1794 metų skaitline, spinta, stalčiai, lopšys, stalai, į du kambariu įrengiantis didelis kavalys su pritaissimu atsigulti šale ir ant viršaus. Išsiskiria tik koklinis „karalystės“ (Keiserreichs) pavyzdžiu padarytas kavalys su savo ant hirlandaus laikn-čiūsi „aru“. Apskritai tai yra išsiskiriantis, su skoniu sutvarkytas ir domos vertas 19 amžiaus pradžios Lietuvos paveikslas.

Paskutinis šios grupės namai, bet ne mažiausiai indomys, tai Gilijos (Gilge) žuvininko namai su savo didelėmis grindimis (pagrindais—Diele) ir šaliniais būtais gyvuliams ir šiaip del atsargos. Pro visai pritingamą kalvę su savo senais, aprūdijusiais priekalais, pro priebečio stulpą, pro vėjinį malūną, pro pusiau atidengtą kaupą — mes ineiname į šalies senovės gyventojų (Ureinwohner) paskutinę priebečią (Zufluchtort) — į raziukes lietuvių kapines. Kaip ir augštažemio (oberlandische) — tokia vieta Prūsijoje. — M.) kapinės, jos taigai aptvertos žema lauko akmenų tvora. Ant kapų stovi mediniai, išdailinti, nudažyti paminklai su lietuviškais parašais. Ir metų skaitlinė, kuri primena velionies mirtį, mums rodo, kad ši kalba čia ir šiandien nėra numirusi“.

(„Die Woche“ N41, psl. 2001). („Liet. Žin.“) M.

bet ne mažiausiai indomys, tai Gilijos (Gilge) žuvininko namai su savo didelėmis grindimis (pagrindais—Diele) ir šaliniais būtais gyvuliams ir šiaip del atsargos. Pro visai pritingamą kalvę su savo senais, aprūdijusiais priekalais, pro priebečio stulpą, pro vėjinį malūną, pro pusiau atidengtą kaupą — mes ineiname į šalies senovės gyventojų (Ureinwohner) paskutinę priebečią (Zufluchtort) — į raziukes lietuvių kapines. Kaip ir augštažemio (oberlandische) — tokia vieta Prūsijoje. — M.) kapinės, jos taigai aptvertos žema lauko akmenų tvora. Ant kapų stovi mediniai, išdailinti, nudažyti paminklai su lietuviškais parašais. Ir metų skaitlinė, kuri primena velionies mirtį, mums rodo, kad ši kalba čia ir šiandien nėra numirusi“.

(„Die Woche“ N41, psl. 2001). („Liet. Žin.“) M.

ATPRRASK NUO GĖRIMO.

Nuolatinis vartojimas svaiginančių gėrimų — degtinės, alalus, vyno ir tt. ardo žmogaus kūną ir silpnina dvasią. Kraujas nuo alkoholinių gėrimų pasidaros skystas, genda viduriai, kurie peni visą kūną; raumenių pajėgos susi-mažina, ir visas kūnas nyksta ir eina liesyn.

Kenksminga alkoholio intekcija ant proto nėra mažesnė, kaip ir ant kūno: proto šviesumas ir doros tvirtumas eina mažyn ir galop impnuola ir padėjima, kada žmogus nesuvisalado noro prie gėrimo. Kol geriantis dasiekia toki laipsnį, pasirodo šit kokie ženklai: nervų sistemos nykimas, kaip tai — nemiegas, galvos skaudėjimas ir svaigimas, raumenių drebinimas ir tt.

Nervų sistemos nykimas gali būti taip žymus, kad užėina kartais suparalyžiavimas pajautimo ir krutėjimo organų, o ant pat gallo, ir beprotystė. Nuomaris, tankiausiai pačina iš girtuoklystės.

Geriantis žmogus netiktai, kad sumaikina ir nužemina patsai save, bet žudo ir vargina savo šeimyną — pačią, vaikus, gentis, draugus ir pažįstamus. Girtuoklis padaro savo pačią nelaimingą, o savo vaikas duoda blogiausį pavyzdį ir iš mažų dienų veda juos prie blogo gyvenimo, prie pragaisties, užmodydamas jų sielą, jų švelnučius jausmus... Girtuoklis praleidžia savo sunkiai uždirbtą turį ir paskutinį centą ant to prakeikto skjstimo ir tankiai nuskriausdamas kitus, prikalbinėdamas prie girtuokliavimo. Neapsakoma daug sukišamų nasrus tam smakui, kuris rija žmogaus sveikatą ir naikina protą. Daugel vyrų nustoja gerus darbus vien tik del gėrimo ir daug-daug padaro baisiausių ne-dorų darybų prisigėrę to nuodingo skjstimo... A. J. Našlaitis.

Didžiosios Europos valstybės turi dvi sutartis: iš vienos pusės stoja Rusija, Anglija ir Francija, iš kitos gi pusės — Austro-Vengrija, Vokietija ir Italija. Jeigu tos visos valstybės pradėtų kariant, jeigu stotų sutartis prieš sutartį, tai pakiltų tokia karė, kokios pasaulis dar ligšiol gal nėra regėjęs. Paryžiaus universiteto profesorius, Francūzų Taikos Draugijos pirmininkas — Charles Richet šia ką rašo: „Jeigu pra-

sidėtų karė del to — galima ar negalima Serbijai turėti uostas Adrijatikos jūrose ir jeigu ton karėn eitų abi valstybų sutartį, tai Europos valstybės turėtų sumobilizuoti 20 milijonų kareivių ir 10 milijonų mūsių lietuvių laukais, pro priebečio stulpą, pro vėjinį malūną, pro pusiau atidengtą kaupą — mes ineiname į šalies senovės gyventojų (Ureinwohner) paskutinę priebečią (Zufluchtort) — į raziukes lietuvių kapines. Kaip ir augštažemio (oberlandische) — tokia vieta Prūsijoje. — M.) kapinės, jos taigai aptvertos žema lauko akmenų tvora. Ant kapų stovi mediniai, išdailinti, nudažyti paminklai su lietuviškais parašais. Ir metų skaitlinė, kuri primena velionies mirtį, mums rodo, kad ši kalba čia ir šiandien nėra numirusi“.

Anglija 1 mil., 500 tūkst., Francija 3 mil., 400 tūkst., Italija 2 mil., 800 tūkst., Austro-Vengrija 2 mil., 600 tūkst., Rumunija 300 tūkst., Rusija 7 mil. Viso labo 21 mil. 200 tūkstančių kareivių.

Jeigu prasidėtų karė del to, galima Serbijai turėti uostas ar ne, tai Europa kareivijos reikalams — ginklams, parakui, maistui, keilionei ir atlyginimui už išardytus miestus ir kaimus kasdien turėtų išlaidu nuo šimto ligi pusantro šimto milijonų rublių.

Jeigu prasidėtų tokia karė, tai po 14 dienų esą būtų pusė milijono sužeistųjų ir 100 tūkstančių užmuštųjų. Toks žmonių skaičius būtų 100 kartų didesnis už Alesio ir Duraco, del kurių eina ginčai, 5 kartus daugiau, negu visas Balkanų pakraštys nuo Cernogorijos ligi Graikijos sienos.

Jeigu prasidėtų karė del Alesio uosto, tai didesnė Europos fabrikų dalis turėtų paliauti dirbusi, istisi žemės plotai pavirstų tirtlaukais, prekyba sustotų, bankai subankrūtų.

Jeigu prasidėtų tokia karė, tai paliktų badas ir ligos Londone, Berline, Paryžiuje, Vienoje, Maskvoje, Milane ir Ryme; bent 20 milijonų šeimynų turėtų ašaras ir impulti baisyti vargan; po viso to turėtų pereiti 50 metų, kad viskas galėtų pasitaisyti ir pakilti ant dabartinio laipsnio. („Šaltinis“.)

Jeigu prasidėtų tokia karė, tai po 14 dienų esą būtų pusė milijono sužeistųjų ir 100 tūkstančių užmuštųjų. Toks žmonių skaičius būtų 100 kartų didesnis už Alesio ir Duraco, del kurių eina ginčai, 5 kartus daugiau, negu visas Balkanų pakraštys nuo Cernogorijos ligi Graikijos sienos.

Jeigu prasidėtų karė del Alesio uosto, tai didesnė Europos fabrikų dalis turėtų paliauti dirbusi, istisi žemės plotai pavirstų tirtlaukais, prekyba sustotų, bankai subankrūtų.

Jeigu prasidėtų tokia karė, tai paliktų badas ir ligos Londone, Berline, Paryžiuje, Vienoje, Maskvoje, Milane ir Ryme; bent 20 milijonų šeimynų turėtų ašaras ir impulti baisyti vargan; po viso to turėtų pereiti 50 metų, kad viskas galėtų pasitaisyti ir pakilti ant dabartinio laipsnio. („Šaltinis“.)

Jeigu prasidėtų tokia karė, tai po 14 dienų esą būtų pusė milijono sužeistųjų ir 100 tūkstančių užmuštųjų. Toks žmonių skaičius būtų 100 kartų didesnis už Alesio ir Duraco, del kurių eina ginčai, 5 kartus daugiau, negu visas Balkanų pakraštys nuo Cernogorijos ligi Graikijos sienos.

Jeigu prasidėtų karė del Alesio uosto, tai didesnė Europos fabrikų dalis turėtų paliauti dirbusi, istisi žemės plotai pavirstų tirtlaukais, prekyba sustotų, bankai subankrūtų.

Jeigu prasidėtų tokia karė, tai paliktų badas ir ligos Londone, Berline, Paryžiuje, Vienoje, Maskvoje, Milane ir Ryme; bent 20 milijonų šeimynų turėtų ašaras ir impulti baisyti vargan; po viso to turėtų pereiti 50 metų, kad viskas galėtų pasitaisyti ir pakilti ant dabartinio laipsnio. („Šaltinis“.)

(„Šaltinis“.)

BALKANŲ PUSSALIS.

(Tąsa.)

Dabar priseina aprašyt iš eilės ketvirtoji viešpatystė, dalyvaujanti Balkanų koalicijoje — būtent, Graikija. Jeigu pastarosios tris viešpatystės susiriso prieš bendrą priešą, — tai įsias rišo apart noro nusikratyti priešą da ir rasinė sloveniška kiltis. Kas kita jau su Graikija. Ji prisidėjo grynai iš neapykantos prieš priešą, kuris sumušęs buvo į smulkius šmotelius buvusią senovės Graikijos didybę, sunaikindamas daug senovės brangių liekanų, kurios šių dienų mokslo vyrams būtų labai žingeidžios ir reikalingos ir kuriomis da ir po šiai dienai allnu tauta didžiuojasi.

Kad suprast psichologiją dabartinių graikų, reik pirm visko žinot, kad Graikija del jų nepakakina tame stovyje, iš kokio susideda dabartinė Graikijos karalystė. Didis kultūriškasis palikimas senovės Ellados, palikimas, kuriuomi maitinasi visas mūsų kultūriškasis gyvenimas, vis da palaiko ainiuose Sokrato ir Perikleso, Fidijaus ir Aleksandro Didžiojo jausmus didžiū tautiškių genijų. Nebus per daug pasakyta, jeigu priminsim, jog nežiūrint į daugmetinį svetimąjį jungą, graikai save skaito tiesotais valdytojais Artimųjų Rytų, kaip Balkanuose, taip ir Mažojoj Azijoje. Į turkus jie atsineša, kaip ir aziatus-plėšikus ir juose mato vien tik užgrobęjus. Suprantama, yra Balkanuose ir kitos krikščioniškos tautos, bet graikai ne-skaito jų „mažesniais“ broliais, o kokiais tai žemos rasos atstovais, kurie, pagal graikų nuomo-

nės, privalo visuomet nusilenkt prieš ellinus.

Toji puikybė, tas nenoras pripažinti teises kitų tautų, prigtam remimasis ne ant savų užpelnų, bet ant savo protėvių, — atstumia nuo graikų bulgarus, serbus ir armėnus, padidina tautiškąjį išsiskirstymą, kuris yra bloguoju ir svarbuoju ypatingumu visuomenio ir politiškojo gyvenimo viso Levanto (Graikijos). Ant tos papėdės įvyko atskyrimas bulgariskos bažnyčios, sulošęs varbą rolę savitarpiuose atsinešimuose graikų ir bulgarų.

Turkai-uzkariautojai visus krikščionis vadindavo „romais“, kaip save vadindavo ottomaniški graikai nuo laikų Bizantiškosios viešpatystės. Po užėimui Konstantinopolio sultanas Muhametas ne tikta išdavė prisakymą išrinkt patriarhą ant esančios tuščios sėdynės, bet pats dalyvavo toje ceremonijoje, kaip seniaus darydavo Bizantijos imperatoriai. Kad parodyt savo prielankumą, jis padavė visus krikščionis po valdžia patriarko, kuris aplaikė į savo runkas ne tik bažnyčią, bet ir mokyklas, taigpi, išdalis, teismą šeimyniškuose dalykuose. Bulgarams tas pasirodė persunkia valdžia, nes graikiški kunigai nepripažino bulgarų kalbos ir norėjo laikyt pamaldas ir mokint vien-tik graikų kalboje. Dabar-gi bulgarai išsiluosavo ne tik nuo to jungo, bet daugelyje kitų dalykų nuėjo pirmyn daugiau už graikus, nors Graikija yra aplaikusi neprigulmybę 50 metų pirmiaus už Bulgariją. Bet tas pusanžis pračio ne ant kokio-nors vaisinko Graikijai darbo, bet ant siauro vidurinių politikierių kovos lauko. Apsaukdama Graikiją neprigulmyba, Europa apsiuotė jauną respubliką graizomis ir romantiškomis iluzijomis. Ne uždyką Byronas sudėjo savo neramnią galvą laukuose sukilusios Graikijos. Bet net jo karzygiškas palikimas buvo aptamsintas, kuomet jis rado šalyj griežtą skirumą graikų XIX. šimtmeio su valstiečiais senų laikų Ellados.

Gal-būt po įtekme tojo neužigandėdimo, pergyvento „geresniais tuomaikiniais žmonėmis, radosi mokslinėiai, kurie paabejojo net pačiam paėjimui dabartinių gyventojų Pelaponeso, Beotijos ir Tessalijos; radosi teorija, kad tai jau ne graikai, bet slovenai. Viduryje aštuntojo šimtmečio tose vietose istiko baisi pavietrė, kuri, pagal manymą tyrinėtojų, sunaikino visą šakninę senovės giminę, išlikusią tada tik ant nekurių salų. Toji pavietrė pasitaikė su užėjimu ant pietų salies slovenišku tautų, jau tuom-laiku apgyvenusių šiaurinę dalį Balkanų pussalis.

Sunku spręsti, ant kiek teisinga ta teorija, tuom labiau, kad abelnai ištyrt antropologiškai tyrumas rasių, tiek sykių kilnojantys Europos tautų iš vietos į vietą, yra labai sunku. Visuose kūno sudėjimuose dabartinių graikų galima daug rasti panašumo ne tik veiduose, bet ir stovylose, kokias sudarome pas senovės graikus. Labiausia kaimuose metasi į akis gyventojų tyrumas ir puikus sudėjimas, kas gindo mintyje persitikrinimą apie jų tikrą ellinizmą.

Jeigu spręst pagal kalbą, tai dabartinėje Graikijoje yra 2½ milijono graikų (tiek pat yra jų Turkijoje), 200,000 albanų ir apie 30,000 maišytų tautų. Yra da keletas tūkstančių žydų, kurių graikai labai neapkenčia ir kiek galint persekioja. Beveik visi gyventojai išpažįsta viešpataujanti

KAZYS PUIDA.

KOL SAULĖ PATEKES...

— Tę ne tiek rusizmo, kaip pas mus. Dabar man aišku: gelbėdamas prigimta lietuvių nuo rusizmo, padarei tamsta iš jo lenką. Tai juk vis-gi tikslu neatsieki, nes jokio ankštoje prasmeje laikanties, jokio tikslo tamsta neturėjai.

— Kaip-gi neturėjai? — užpildinėjo Marytė.

— Kalba, gimtoji istorija, tevų tradicija, tikėjimas...

— Visa tai labai gražu, bet mano pusbroliai Kybartai, tamstos vaikų draugai, juk čia Lietuvoje, išėjo gimnaziją, ar jie nemoka gimtosios kalbos, istorijos, ar juose nėra tevų tradicijos, ar jie nustoję tikėjimo ir varto pravoslavais, nors tikėjimo rusų kalboje mokinos? Juk ne, tai kodėl ir kuo geresnė Varsava už Vilnių, Kauną, Šaulius, Panevėžį?

— Žinai tamsta, persunkęs tai man klausimai ir niekuomet aš jų risti nesirūpinau, nes niekuomet jie nebuvo manyje iškilę. Tėvai taip darė, taip ir aš dariau — kaip jie darys, ne mano darbas...

— Bet vis-gi grįžtant atgal: ar lietuvis, ar lenkas tamsta? Juk pas mus, kaip niekur pasaulyje, susitvėrė istisa terminologija bajoro lietuvių tautiškuoni apibudinti. Turime lenkus-lietuvius ir lietuvius-lenkus; turime lenkus pusiau-lietuvių — pusiau-lenkų kultūros, arba lietuvių lenkų kultūros — ir dar kaž-koki šūpinį: istorinių Lietuvos ribų lietuvių-lenkus ir atžagariai, lygiai taip-pat etnografinių Lietuvos ribų lietuvių-lenkus ir atžagariai, vienu žodžiu: *litvin polskiego pochodzenia ir polak litenskigo pochodzenia*, arba, visa tai vienon formulon suvedant, gausime begalo indomių pasaulio istorijoje tautą „*cygono-chyrczycy polskiego pochodzenia*“ — skaniai juokdamasi užbaigė Marytė.

Dabkus tylėjo, lyg užgautas lyg svarbaus argumento tiems užpildinėjimams atrenti jieskodamas. Gal-gale tarė:

— Nesopyk tamsta, bet man rodos, kad tokie svarbiems klausimams risti tamsta... truputį atvirai tariant... perjauna, Marytė neįskaitė ir balsiai nusijuokė.

Plika Dabkaus kakta su didele prašvaiste ligi pakaušio išpradžių buvo susiraukusi, paskui išgiedrėjo ir, lyg pro save nutaręs, atsiliopė:

— Et, jaunimo dabar esama!

— Geresnio, negu pirma. Juk nepaskaitysi tamsta šiandieniam jaunimui už nuodėmę, kad jis galvoja ir žinosi kuo esąs ir kuo būti privalęs?

— Niekuomet! — sušuko Dabkus.

— Tai verčiau užmirškiva tuos ginčus, nes ne tamsta manęs, ne, matomai, aš tamstos neįsitikįsiva ir palikiva kuo bėsa: tamsta klaidžiojās, o aš savyje... Pakalbėkiva geriau apie štai ką: ar nepravartū būt? gegeriau apie štai ką: ar nepravartū būtų gengerus?

— Kodėl ne! visai gera būtų. — sutiko jis.

— Tai matai tamsta, sukviessime jaunimą, sukurtinsime senius — kiek gyviau bus ir invairiau. Apie dieną sunku šiuo tarpu spręsti, ilgai patarimams, — kalbėjo Marytė prie namų artindamasi. Visų-geriausia būtų joninių vakarą, jei tik giedras oras būtų.

— Pande, pande! — saukė skardus Magdžiukės balsas.

— Eimu, eimu, — čia pat iš-uz krūmų atsiliopė Marytė ir abu emė greičiau eiti.

Raitas pasiuntinys atnešė panelei laišką iš Purvin. Anapus gonkų laukia atsakos, tarė Magdžiukė laišką Marytei indudodama.

Atsirašau, — kreipėsi ji Dabkun ir skubjai atplėsus, emė skaityti: „Gerbia-moji! — Reptacija „Amerikos pirtyje“ skiriama pas mane už dveju dienų. Teiksies tamsta pranešti draugui Eimučiui ir pati atvėkti tročia valanda po pietų mano tėvų sodvbon. Tamsta gerbiās M. Gurėmas“.

— Akis godžiai bėgiojo iš cilutės cilutėn, tarytum dar ka surasti stengėsi.

— Greitai nubėgo kiton namų pusėn ir tarė pasiuntinim, jaunam piemenukan, arklį už pavady belaikantin:

— Pasakyk, mano mielas, p. Gurėnui,

kad paskirtu laiku pribūsiva.

— Gerai! — atsakė vaikutis, užsimovė nušutusią kepuraitę ant tokių-pat nušutusių nuo saules gelsvų plaukų, užsoko ant arklio ir nuėjo.

Atsigręžė ir bėgo jau prie svečio, bet išgirdo, salėn imbėgusi, brolio balsą ant verandos, pasisuko atgal ir nubėgo aukštyn.

Jautri jaunos mergaitės, darbo pasiilgusi, iš gimnazijos varžančių sienų išstrūksė mintis reikalavo darbo, ko-nors konkretno. Tautinim klausimui taip lengvai išsirisus, reikėjo kokiū-nors būdu tos naujai sukalusios jegos gyvenime sumaudoti.

Ilgai laike tą laiškėlį rankoje ir nežinia kečintas kartas skaitė tą tokį nieko nesakančią sakinių samrįšį.

Vis-gi, vis-gi!... Šnabzdėjo pro save. Viešon gyvenimam stojančią jaunutę jegą pakvietė naujon darbų dirvon kaipo subrendusiems žmonėms lygią. Pakvietė ją lietuviškai — tas jai visų-svarbiausia buvo, tirmasai laiškas apie viešus dalykus kalbas ir ją viešon darban kviečias, lyg likimo rankos vedamas, užgavo naujai susikrovusius jausmus ir kvietė juos realim atgijusios tautos vargų-darbų vandenynau...

Mažojon brikutėn... mažojon brikutėn! — delnais lūpas apėmus, saukė Marytė vežėjin, ant gonkų stovėdama.

Neužlgo vežėjas privažiavo, ir senio Butrimo raginami, susėdo brikutėn Marytė su Eimučiu. Ilgai derėjos juodu, kuriam pavadžioti, kol nesuitaikino: Marytė anon pusėn, jis atgal.

Iš pono malonės išėjusi, kitados visų paikinama, kumelė bėgo apytinge rėšia paprastu kaimo keliuku, mažai išvažinėtu.

Iš abiejų šonų stačia, tvirta siena stovėjo rugių mūras, kuris, lengvo vėjelio pučiamas, siūbavo lyg melancholinio valso to-čn mūsėlėkusi gaida. Tarpais marguliuo-lavo dangspalvis gyvonis gėlėmis atautas, ovių kamas lyg fonas, ant kurio invairiaūs raštus tvėrė ilgiosios smilgos, melaneliniai velniapūkiiai ir susimāšiusios gegutės. Kartais, senoj dūryno juodumynas vaizdžiu juodu tašku išsiskyrdavo iš to, akį veriančio, reginio puikio, gausiu melsvųjų nepamirštinėlių vainiku, kurio viduryje plūduriavo pasipūtę purnūnai...

Eimutis godžiomis akimis vedžiojo aplinkui, lyg tuo reginiu nepasitenkindamas, yg ko dar gražesnio jieskodamas.

Uvažiavo ant kabinuko. Nuo viršukalni atsivėrė neapsakomai gražus reginys. Tarp pievų margumyno, tarp javų nenuilstančio šnabdesio ir bangojimo, raitės mėli-na Ventos juosta ir mainės nesuskaitoma varšų daugybė, globė ir prausė savo vandenyse miriardus karštų saulės spindulių, tarytum juos atvėsinoti stengėsi...

Eimutis netvėrė iš tų gamtos gražybių. — Sustok, sustok! tamsta. — Saukė jis viena ranka vadžių graibdamas, kitą ištiesęs erdvėn.

Marytė sutraukė vadžias ir brikuiukas tuoj sustojo. Nesiklausė ji kam sustoti reikėjo, tiktai pakreipė akis ištieston jo ranson ir viską suprato.

Ilgai valandžiukę abu tylėjo tos savotišės, ramios grožės užžavėtu. Iš laukų ir pievų erdvės plaukė toji grožė, tokia romi, tokia švelnutė ir lygi ir tokia moloniū glomolėjimu smego žiūrėtojų širdin, taip traukė akį varšų harmonija, viliojo savo prieglobstin atsilsėti, atsikvėpti, vargų našta valandėlei nuo pavargusių pečių numesti ir pilna krutine paalsuoti, širdin ir sielon „skai-jos sveikatos“ įsilėisti...

Kaip gražu!... Kaip tylu aplinkui! — retai tardama žodžius lengvai virpančiu balsu, atsiliopė Marytė.

Kaip Miekevičia Akermano tyruose intempė klausą anoje apmirusioje, tarsi, tyloje bene išgirsias, ką ji iš Lietuvos šaukiant, taip aš tokiomis tylos valandomis intempiu manąją klausą, bene išgirsiu iš amžių gelmės Tėvynės balsą, tautos būtybės slėpinį tariant tam išrinktajam, kuris tautą savo dvasios galybe pabusti privers... bet, matomai, tasai dvasios milžinas dar negimė tarp lietuvių... — tyliu, mistišku sopulio apgotu, balsu kalbėjo Eimutis.

— Vaziuokim! — trumpai mosterėjęs ranka, pridurė jis.

Brikuiukas ritos išpalengvo daubuotomis laukų keliuku vėžėmis. Abu tylėjo tūlą

laiką, bet kiekvienas svarstė pro save kaž-ką.

Pirmoji atsiliopė Marytė. — Kodėl toks malonus ir drauge toks sopulingas Tėvynės meilės jausmas... — lyg pati savęs būtų klaususi.

— Kodėl? — atkartoją klausimą Eimutis ir nutilo, lyg atsakos jįn jieskodamas. Po valandėles atsiliopė:

Ar ne kiekvieno jausmo toksai apsi-reiškinas, t. y. malonus sopulingumas ar sopulingas malonumas, visvien kaip nepavadinus?

Nežinau, atsiliopė Marytė, kuri nepaprastai atvira būdavo su juo.

Man matos, kad visų jausmų vienodas pamatas: žmogaus širdies atjautimo laipsnis. Tačiau, kalbant apie minėtąjį jausmą, rodos, reikėtų jį kiek giliau išnagrinėti. Gal-gale, bene svarbu jausmas teoretinai apibūdinti, formuluoti; nesulyginamai svarbiau tasai jausmas turėti ir gyvai, užmatančiai jausti — viskas aplinkui ir neišvengtinai patį save. Be savęs atjautimo neįmanomas užmatomasai, gyvasai kitų jausmas...

Marytė atidžiai sekė mintimi kiekvieną žodį, lyg nutarimo laukdama kaž-kokiam paslėptam iš visų, tik vienai jai žinomam jausmui-sumanymui. Intimpė veido nervai išsilygino po pastarųjų jo žodžių.

O giedros, vilties jausmui nereikia? — klausė.

— Pamišęs jausmas gyvame gyvenime vedaug vertas. Vilties? — patylėjo valandėle. — o kas nesivilia? — užklausė jis.

— Tai ir tamsta nebe nuodėmės? — juokė jai iš jo Marytė, džiaugdamasi, kad jis netėmytinai duodas į jos išstatytas pinkles įsivilioti.

— Kokios? — stebėjos jis.

— Na-gi šitos, širdgraužinės nuodėmės, tarė ji smiliai suleisdama savo akių žvilgsnį jo veidui taip, kad jis nepatėmytų.

— Daug tamsta žinoti nori, — netikėtai prabilo jis į jos žodžius.

— Ar tai toks didelis slėpinys? — erzino ji.

— Joks.

— Tai vadinas: — už kalnų, klonių ir daubų — širdužės netekau! — numuniavo Marytė.

— Be kalnų, klonių ir daubų širdužė savo kūtėje tupi! — tuo pačiu tonu atsakė jis.

— O juk tamsta daug matei „nuodėmingosios“ lyties ir neviena nesuvilioto?

— Nėviena!

— O aš imsiu ir suviliosiu! — erzino jį vis labiau ir pamatė, kad jo veidu nuskyro rausvutis debesėlis; pamatė, kaip sukaldo lantis ir sučiaupė lūpas, ka dsuvaldyti klabėdas veidan kraujo bangas. Nudžiugo vi-sa ir, jo smūšimą užslėpti stengdamas, sušuko skardžiu ir linksniu balsu ant kumelės: — Na! krutinkis tu, emerite!

Eimutis pažvelgė jon iš-po antakių ir emė balsiai juokties.

Marytė net nustėjo ir užklausė:

— Iš ko tamsta taip juokiesi?

— Iš tamstos! — atsiliopė pro sveiką, skardų juoką.

— Iš manęs!

— Tai-gi, iš to manęs suviliojimo.

Marytėi pasidarė skaudu. Iš pirmosios susipažinimo dienos, Eimutis padarė jon gily išpūdį ir tiko jai labai. Jaunutė, gyvenimam vos bežengdama, nepatyrusios mergaitės širdis, kurioje pradėjo moteriškė gimti, atsiliopė pirmas gyvo jausmo atskardžiais. Nevieną kartą pastebėjusi buvo, kad ji Eimučiui tinka. Juk moteriškė pirmtinė visuomet atspėja vyriškosios širdies slėpjamąjį jausmą. Beto, tautinis jos atgijimas tokiais tvirtais, nesutraukomais siūlais buvo surištas su Endriaus Eimučio atsiradimu jos artymesniųjų pažįstamų tarpe. Iškilė, stati, tvirta ankštose aistetikos ribose Eimučio stovyla nuolatos vaidenos jai kaipo galūtinias jos gemančios meilės tikslas.

Ir dabar tašai juokas, toks naturalinis, toks sveikas, be mažiausios nudavimo žvėmės! Peilin atsirėmė tasai juokas jos širdin ir skaudu nepasitenkinimo rūką užvilko ant jos veido.

— Perdaug mane viliojo, todėl šiandien aš nesuviliojamas, — tęsė toliau Eimutis. — Įvairių tautų gražiąją lyjį pažino-

(T. b.)

J. WEYSENHOFF.

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė

KAZYS PUIDA.

Tinka kungui po rugius vaikščioti! Aš begalo mėgiu, ypač kai žydi.

— Vaikščiodavau ir aš, bet lioviausi; perpasaulinės mintis užėidavo.

Tiesa, užėina! — nusijuokė Mikolas gašliai, nes atsiminė, kad pražydėjusių rugių kvaptis keldino jame moteriškų paveiklus ir kaž-koki kvapčių gimimiskumą. Ir tasai nendrių miškas, saulės kaitinamas, žadino tolygius reginius.

Priplaukė pagalius kranta, išlipo ant salos ir išsitiesė tirštame augalotų medžių pavėsyje ant žolės.

Kiek čia uogų? — vis laisviau saukė Leleika. Tik girtaoklių kungingas nevalgyk; apsvaigina jos, o net ir užnuodija.

Kad tai mėlynės! ve — viduryje raudonos, ne baltos.

— Tiesa...

O čia avietės! pačios kvapniausios, miškinės.

Iškur atsirado čia valgomųjų uogų sėklos? Ar tai vėjas supiršo salą su tolimais Južintų parko kalneliais! Ar visa salą nutraukė koksai praamžinas potvynis nuo didesnio žemės ploto? — Nesvarstė to jaunieji, tik rinko saujomis uogas ir valgė, nes jaunos buvo ir puikiai gesino troškulį.

Mikolas išsėmė iš tarbos valgi.

— Degtinės kungingas geri? — ne!

Svaiginamųjų gėralų nevertoji.

Bet man kungingas nedraus... tai vėšina.

Užkando kiek duonos su mėsa; geriau tiko žali gurkai ir anstybieji raudoni obuoliai, „perlukomis“ vadinami.

Kungingas, rodos, ir tabako nerūkai?

— Nerūkai; vengiu visų narkotikų.

Matau, kad kungingas tai — tobulybės inkūnijimas — lengvai tarė Mikolas.

— Ar-gi gėda tobulybės siekti? — atsakė Leleika vaikiška rimtimi.

Tai buvo svarstytna mintis, bet Mikolas, visai pasaulinio ūpo apimtas ir negreitęs čia prie metafizinio pasnekėsio, sužioavo ir išsitiesė ant žolės. Kuningėlis-gi sėdėjo juodan kamuolin susirietęs, ant kurio raudonavo rausva jo galvos uoga.

Kaitra, stiprių kvapčių prisirinkusi, pilna buvo gamtiškos pagundos. Kaž-kas laukiniai bei gašliai alsavo arčioje, lyg meilingsai pagreitintais atdusiais; ore mirgėjo elektros šurpuliai, tyloje — moteriškės sauksmai. Ir jeigu Mikolas būtų toje tūstumoje pamatęs geiduliū žibančias mergaitės akis, jeigu dar-gi būtų lūpų ritmingumą pajutęs ant savųjų lūpų, — nebūtų nėkiek nustebęs. „Ji“ taip arti buvo...

Staiga atsiliopė Leleikon:

— Ar kungingas darbo... bei nusiramimū metu mesigali kartais... gyvenimo?

— Tamsta vadini gyvenimu fizinį pasismaginimą? —

— Intelektu išdalinta... intelektualės kritikos nupuikinta — paaiškino Rajeckis.

— Taigi. Bet kaip išdalintą? — Aš turiu tam atskirą teoriją.

— Na? kokią?

— Teorija ne mano, sakoma būk indų esanti; aš suradau ją vienoje knigoje ir mėgiu... pridėti gyvenimam.

— „Taikinti“ — norėjai kungingas pasakyti?

— Taip, taip; taikinti. Tik ji nevisiška švari.

— Ko-gi turiva gėdyties tarp savęs, vyrai vienodu metų ir ant tuščios salos. Kukta juk mudviejų nesupras.

Šnauzdžias Kukta, išgindęs savo vardą, pakreipė pusiapruimerktą akį išjuoktinai:

Teiksis nesuprasti...

— Tėma, matai tamsta, tokia — kalbėjo jaunas kungingas — jei lengvai svarstyti, tai nuves nuodėmėn: o rimtai bylojant gal tai ir šventas dalykas?...

— Galiva visai rimtai kalbėti.

— Jeigu taip...

Gilus mintijimas ir kova su nedrąsa išmušė prakaito lašus ant baltos kungingo kaktos. Po valandėles pradėjo pro dantis, lyg skaudžią operaciją kentė:

— Kai kalbėjova apie fizinį pasismaginimą, reikė tai filosofijos žvilgsniu: lytinį patrankimą.

— Pamatiniai — taip.

— Jei aš tai atmesčiau, būtų nepergudru. Ta jėga Dievo sutverta, galinga ir gera. Bet ji visai pavartotina.

— ...??

— Man rodos, kad žmonijoj ji nevien santuokai vyro su moteriške tarnauja.

Mikolas, nepaprastai kungėlio išvadamis užimtas, atsėdėjo, ir apkabinęs abiem rankom kelius,

atidžiai klausės.

— Lytinį patraukimą galima... kaip tai sako-
ma? — rusiškai: **odolieti** —

— Įveikti. Suprantu: kuningas manai apie
abstineciją, padėkim kuningijoje.

— Apie tai ir dar nėra... kovojo Leleika su aiš-
kaus išsivardinimo sunkenybėmis. — Galime įveikti,
bet ne niekais paversti. Tai yra apskritai tvereni-
čioji, kosminė jėga. Su jos pagalba vieni suranda
naujus gamtos įstatymus, kiti rašo dailias knygas,
tveria dailės veikalus. Visų žemiausiai ta jėga su-
naudoja žmonijai pratesti.

— Ir aš buvau pastebėjęs — tarė Mikolas —
kad protinis darbas susilpnina erotinius geidulius,
ir atzagariai — po triukšmingos aldros žmogus ne-
labai tinka protiniam darbu.

— Aldra tai jau paleistuvystė — lengvai susi-
raukė kuningas — aš nenoriu skaityties su ja mano
teorijoje. Man rūpi žvėriškoji energija dvasinėn
perdirbti.

Rajekis pajuto, kad Leleika geriau už jį minti-
ja: susiėmė ir klausės atsidięs. O kuninkas košė
pamažu, intencpta mintimi, klapišku atkaklumu, sa-
vo išvadas.

Man matos, kad Ponas Dievas, sutvėręs
žmogų — tą instinktą, paliepė juo naudotis.

Žinoma. Yra tai ingimtas instinktas, taigi
ir reikalingas, ir pagirtinas.

Aš ir nepėikiu nė vieno žmogaus, kur veda ir
veikia. Bet jei iš to instinkto gemanti jėga tinka
daugeliui tvereniųjų žygių atsiekti, tai žmogus gali
pasirinkti, kuriam ją sunaudojus.

Tai yra kuningas nori pasakyti, kad tą jėgą
galima padalinti prokreacijai ir protiniam darbu? —
Nekalbū apie katalikų kuningų abstinenciją, nes tai
jau nusimarimamas.

Aš kaip tik noriu kalbėti apie visiška vyrų
svarumą. Del manęs tai visai nusimarimamas.

Tai jau... skonio bei temperamento dalykas.

Tai gali būti lygiai dalykas pasitenkinimo
šaltinis, kuomet jauti, kad žvėriškąją lyties jėgą
perdirbi prakalio, žmonišką intelektualen jė-
gon. — Ir tai galima perdirbti — užbaigė kuningas
tvirtu įsitikinimu.

Patylėjo valandėlę, patikrindami istartas mintis.
Mikolas vėl užkalbino:

— Ir kuningas niekuomet nepažinai moteriškės?

— Niekuomet.

— Bet kartais ilgū būdavau... ką? sunku!...

Gal ir ilgū... Tik tai aš jaučiu iš mažumės,
jog man kitas kelias skirtas... O nuo to laiko, ku-
ni? supratau galįs savo žvėriškos jėgos dvasinią
darbu bei Dievo garbei sunaudoti, jau man ir ne-
sunku.

— Išdalyt suprantu — — Bet kaip kuningas
suvartoji tai praktikoje? kaip perdirbti? Tame vi-
sas dalykas!

— Dirbu muolatos smegenimis, skaitau, o jei
ne, tai svarstau mintis, kurias ilgai nusiuršysiu.
Ir vengiu visų žadinančių progų.

— Todėl kuningas neini į žydinčius rugius —
suprantu. Na, o jeigu pasitaikys priepuolinga pro-
ga, nesakau aktyvė, bet lytinio sužadavimo... prie
koko-nors susitikimo, reginio... kad ir šiandien, čia,
kame gamba kviečia fizinį pasismaginimą? Čia
kvėpja puikumu...

— Jaučiu ir aš — atsakė kuningas, pakeldamas
akis į iškilniąsias savo vizijas — bet mano turima
jau tokio akaklumo... atkaklios valios — — aš jau
moku perdirbti. Iš lytinių įspūdių gema prakil-
nesnės mintis. Ot ir iš tos salos pagundų gimė gražus
pašnekėsis.

Kai tik pavadinu tą pašnekėsį gražiu, kai ma-
tant jis nutrūko. Mikolas nuostabiai žiūrėjo suto-
nuotai jaunai klapan, kurs iš pirmo pamatymo pa-
sirodė jam vos tūmytinu. O kuningelis nusileido savo
kasdienini kevalan, sėdėjo tyliai nuleistomis ranko-
mis.

Tačiau reikėjo medėjui liaudies išėjus ir per-
kratyti salos krantai, ant kurių, anot kalbų, perėjos
genžės, o antis tai jau būtinai turėjo būti. Mikolas
sumanė apėiti salą pėsčias, nes luota sunku buvo
stumti per nendres. Kunkta darbščiai įieškojo, me-
dėjai užtektinai prisiziūrėjo nepaprasto nendrių
augalotumo, užkampjų daug žadančių, laukinių kai
nebūties pasaulis, privalgė dar uogų, gėrė, neturė-
dami kitokio, saldaus bei tiršto ežero vandens. — bet
ančių nesurado. Antims-šeimininkėms bei šeimyn-
na besirūpinančioms malonesni buvo šiuo metu rie-
būs, žmonių kultūrai artimi krantai. Iš tos kultū-
ros maitinosi, iš jos kartais ir mirtis išėina. Toks jau
ančių likimas žmogaus likimui panašus. Salą ap-
lankys jos rudenį, kuomet visos mokės lakioti, bus
greitos, debesimis skraidys pasilinksmindamos bei
užjūrėn kelionės rengdamosis.

Paauglių ratas vienoje vietoje buvo nutrūkęs;
mūlo bei žvyro skara nuslinko nuo kranto ežeran,
kuris, nežiūrint nepaprastai tylios dienos, glaudės
krantam mažomis vilnelėmis. Tų tai vilnelių garbu-
nėlių bylą girdėjo medėjai paislio metu.

(T. b.)

AITVARAS

RYTOJUN BEŽIURINT

(Tęsa).

Ji būtų pažymėta istikimo tautiškumo antspauda.
Pastaruoju metu, po Stolypino tautinės politikos
intekmės, visi mėginimai, tokiam tautiškumui neat-
saka, nors aiškiai reikalingi mokyklos pagerinimui,
susitinka su neapgalimomis kliūtims; mokyklos vei-
kėjai, be anojo tautiškumo eiglio, atstumiami nuo
mokyklos neveidint jų pedagoginių gabumų.

Tokioms priemonėms mokyklos gyvenime be-
viešpataujant ir tenka priminti, kad bloga mokyk-
la niekuomet negali būti tautinė mokykla tikroje to
žodži, prasimėje. Kitais žodžiais tariant, tokia mo-
kykla negali tarnauti tautos reikalams, bet tik tai
kliudo juos, nors ir prisidengia tautiškumu.

Daugelis, žiūrėdamas mokyklon klaidžia minti-
ni, mano, būk mokykla tverinama ne realinėms ver-
tenybėms gaminti, ne žinojimui bei auklėjimui, kas
kiekvienos tautos kultūriniam augimui, turtui ir
stiprybei reikalinga, bet išskirtinai jauningumui
— opui. Paėmus kokią nors kitą veikimo sritį, pa-
matysime jog niekuomet neužsimoka auklenti savą
dugą, vieną pasiskolinus svetimo gero.

Išgalėjęs mūsų kasdieninėje spaudoje partiviš-
kumas ir vienas kito nemustojas ūjimas nustimė už-
pakalin švaresniuosis tautinės gyvybės reikalus.
N suvoktinai taikimas tie ponai, ar silpnu balsu už-
protestuota reikarėgis prieš mūsų pamatinio tauti-
nio turto užgriebimą svetimu, griežtai mūsų kul-
ūriniai-tautiniems idealams priešingų elementų,
fomis „lietuviškumo“ nuograibomis, kuriomis mi-
nizama mūsų žemesnioji ar vidurinė mokykla nie-
ku būdu nevalia pasitenkinti. Tuo tarpu, su gerų
mokyklų pagalba galima būtų paskleisti supratimą,
kad mokykla tveria reales vertenybes ir tur-
nus niekuomet nemenkesnius už prekybą ar pramonį-
ją; kad prie gerai sutvarkyto ir plačiai paskleisto
apšvietimo kraštas gali tvirtai atsistoti ant kojų, iš-
dėsti visas savo dorines bei medžiagines jėgas ir
reikalauti masinės išsivystės — nereikalauti tauti-
nis apsilėidimas, tamsumas bei nerangumas sveti-
ni kapitalu seipri. Tuomet aiškiai pasirodytu, jog
by kokia mokykla, tai neišteisintinas prasizengimas
prieš tėvynę.

Išėiga dvejojpa: — ar, kultūrinių lenktynių ke-
lin žėngy su mus aplenkusiomis tautomis, reikia
arba plačiai sutvarkyti masų apšvietimo ar tai per
gerai organizuotą mokyklą, ar per specialius leidi-
nius atsiekti tamsi augstis, kad užėmus tarp tų tau-
tų visiški savistovi vieta, kad jokių auklių nerei-
sauti daugiau ir tuo būdu įstoti tikron tautinės
ažangos ir būsimųjų tautiniai-kultūrinių laimėji-
nių vėžėn; arba, atsiskaisius nuo tų pasiryžimų, auk-
lenti tamsi naminis tautiškumas, toliau etnografinių
sėnių nesiekias — juk ir tai tikras tautinis kelias,
bet tik tai jo gale neišvengtinais susidursi su visokiais
netikėtiais atsitikimais, kurie grūmos ne tik tautos
nuosekliam augimui, bet dargi jos būtybei.

— Kuris tų dviejų kelių pasirinkti — bereika-
tinga aiškinti ir kiekvienas supras kurimo tūdviejų
kelių eidami prieisime prie tautos vertybės, didybės,
gėdės bei garbės durų. Abejotina, kad dargi siau-
ro patriotizmo žmonės pasitenkintų pirmykščia tauti-
škumo forma, kokią matome Turkijoje ar Chinuo-
e, kuriėdvi valstiji kitų išnaudojami ir engiami ne-
moniškomis priemonėmis.

Toms visoms, dar šiandien užčiuoptinai neuzma-
ytinoms, pasekmės išvengti visųpirmiausia rei-
kalinga gera mokykla ir todėl mūsų tautiniai-kul-
ūrinii darbu eidėje pirmą vietą turi užimti geros
mokyklos sutvarkymas.

Kol kas tekalbama tik tai aplamoje prasmėje
apie gerą mokyklą, nelytint tų ypatingumams, kurie
mūi tikti tiems lietuvių tautos ypatingumams, apie
turinos bus kiek vėliau kalbama.

Gera mokykla — tai reikiška mokykla be jo-
kio apribojimū patenkinanti priibrendusį mūsų kul-
ūriniai atsilikusios liaudies reikiška mokykla ne-
skatinė, bet įtaisyta sulyg naujasių higienos
reikalavimų ir aprūpinta naujasių pabūklais ir
gerais mokytojais; mokykla, einanti plačiu apšvie-
tos keliu, nevaržoma iš šio atžvilgio jokiais poli-
tinėmis, tautinėmis ar religijiniai-dorinėmis ten-
dencijomis.

Pastaroji sąlyga, atsižūrint mūsų realin gy-
veniman, reikia skaityti ypač svarbū. Tai nereikiška,
kad mokykla privalo atsakyti nuo auklėjimo už-
lavinių, bet tai parodo, kad tarp auklėjimo uždavi-
nių apšvietimas pats iš savęs yra pirmutinis ir
svariausias uždavinys. Apšvietimas, auklėjimo ri-
bose, tveria tikslą, o ne priemonę ir, suteikus jam
nieku nevaržomą laisvę, galima iš jo padaryti pa-
matas kitokioms auklėjimo intekmėms.

Prisilaikant kitų nuomonių prieisime prie tų iš-
vadų, kurias parodė rusų mokykla. Joje lig šiandien

viešpatuoja principas: ne tiek apšvietimas, kiek
auklėjimas svarbu; kad geresnė bloga rasto mokyk-
la su religijiniai-dorine bei tautine pakraipa, negu
gera apšvietos mokykla, kenksmingą laisvamanišku-
mą vaisinanti; kad geresni apžilbiai pirmykščiai
pedagogai už apšvietimu „ištvirkintus“ mokytojus;
kad geriau daug ko nemokytu, kitkas išguldinėti gi
ne peraugstai tiesos prisilaikant, bet patriotiniai bei
religijiniai užbaltinus... Iš tokių auklėjimo bei ap-
svietimo principų vienas žingsnis, logikos keliu ei-
nant, prie išvados, jog apskritai imant storžėvišku-
mas ramesnis ir atsargesnis už apšvietimą. To, ro-
dos, nereikia prirodinėti, bet tik atsižūrint į tai, ką
tarp auklėjimo bei apšvietimo sistema sutvėrė Lie-
tuvoje. Jos pasekmės geriausia bus numanomos,
jei pažvelgsime liaudies apšvietiman, žemesniojū
mokyklon. Pasekmės tos — menkutės ir nei iš vie-
no atžvilgio savo tikslo neatsiekė. Jei apšvietimo
nuostimis pas mas sulyginamai didesnis už kitų tau-
tų nuostimį, tai ne valdiškosios mokyklos tame nuo-
pelnas, bet instinktyvinio mūsų liaudies vėržimos
svieson ir tyrai šeimyninės pedagogikos, kurią vi-
suaizdžiausia išėiškė P. Rimša savo grupoje
„Lietuvos mokykla 1864—1904 m.“

Tokiu būdu, pripažindami, jog šiandieninė mo-
kykla ne per pusę savo tikslo neatsiekia iš apšvietos
atžvilgio, turime rūpintis visomis išgalėmis jos pa-
ašyumu. Suprantama, jog gera mokykla tai kerti-
nis mūsų tautinių pasisekimų ir auklėjimo ak-
muo, bet drauge su tuo turime suprasti, jog pama-
tine geros mokyklos sąlyga turi būti jos apšvietos
būdas, jos vyriausias obalsis: — visųpirmiausia ap-
švietimas, o tik paskui kiti uždaviniai“.

Prisitaikinant prie šių reikalavimų, apšvieti-
mas mokykloje turi būti tvarkomas taip, kaip to
naujausio pedagogijos prityrimai reikalauja. Čia
nesvarstysime kaip turėtų būti tvarkoma mokykla
jos apšvietimo tikslams atsiekti. Tai visai kitas
klausimas šin straipsniui neatsinešas.

Mums svarbu ir užtektina to, kas jau pasakya,
o tai, jog geros mokyklos sutvarkymas, visųlabjau-
sia apšvietos reikalas besirūpinančios, yra tautinio
auklėjimo pamatas ir nepakeistina sąlyga, — nes
tuo rūpinamos bendratautiniais reikalais.

4.

Kalbėdami apie antrąjį punktą pamatinių tauti-
nių auklėjimo principų, turime nurodyti tuos ypa-
tingumus, kuriuos privalo turėti tautinė mokykla,
kad ant gerai sutvarkyto apšvietimo pamatų pasta-
tyti auklėjimas lietuvių tautai bei jos gyvenimui tin-
kas.

Tie ypatingumai, kaip kokios nors čielybės in-
dividualinės žymės, ar tai istisa tauta ar atskiras
asmuo, dalijas, iš vienos pusės, į pozityvinius, geros,
geistinius, iš kitos — į negatyvinius, blogus, negeisti-
nus.

Tautinio auklėjimo uždaviniiu atsiekti, reikia
smulkmeniškai istyrinėti kaip blogieji taip ir ge-
rieji tautinio gyvenimo akstinai iš atžvilgio tauti-
nių reikalų ir bendražmoniškų reikalavimų; reikia
pasirūpinti surasti priemones, turinčios panaikinti
negatyvinius apseisikimus ir sustiprinti pozityvinius.

Mūsų dešimieji tautininkai, labjauisia tautišku-
mu neva tai besirūpina, siekia išskirtinai savo poli-
tinių bei luominių tikslų ir visą atgjančios tautos
tautinio tvėrimo darbą įspraudė į senus politinius
bei religijinius spastus ir, kultuviruodami tokio
tautišku mo gūšį savo mokyklose, tuo ju evoliuciją
ir užbaigia.

Tautiniai-kultūrinių vadų vardo siekia, tie po-
nai užmiršta, ir ne tik jie, vieną pamatiniai svarbū
reikšū kultūriniai-tautiniai darbu laimėjimo princi-
pas: — kuotumpjaušiu metu sutverti bei gyveniman
inkūnyti kuodaugiausia realinių vertenybų, tautos
(T. b.)

DAINUČ

(Sekamas Syrokombli.)

Duok dainų mums! Be jų nemėla...
Susildyk lietuvių krūtinę,
apšviešk jo skurdžią, tamsią sielą,
kad ji nors dabar, dainiau, vėlai
užmirštų kančią begalinę.

Dainuok, kad mūsų mergužėlės
žinotų aidus dainų tavo,
dainuok, kad jaunas bernuželis
ir žilas senis senutėlis
sakytu: „Nieks taip nedainavo“.

Kankles pašmės, į giružę
eik ir ten skambink prajovingai;
lai jos taip skamba, kaip ji užia, —
e, juk atrasiva širdužę,
kuri mums atsilieps širdingai...

Zigmās Gaidamavičius.

GUTENBERGAS.

(Užbaiga.)

Tokiu būdu pirmutinė spaudos bendrija pradė-
jo savo darbą. Tuojaus buvo išrasta metalų sąjuo-
ga, iš kurios parankiausia raides liet, bet tuojaus
visi piningai išėjo, o naudos dar jokios nebuvo.
1452 m. Gutenbergas pasiskolino nuo Fausto dar
800 guldenų užstatydamas varstotą, raides ir ki-
tus spaustuvės įrankius ir atspausdino Donato la-
tiniška gramatiką, kurios keli lapai užsiliko ligi šiam
laikui.

1453 metuose turkai apėmė Konstantinopolį,
kas pergąsdino visą Europą. Popėzius Nikolajus
V. puskelbė, kad visiems bus atleistos nuodėmės
(indulgenceja), kurie tik duos piningų ant vedime
karo su „netikėliais“ turkais. Perkant nuodėmių
atleidimą, reikalingos buvo kvitos, o jas ranka pa-
rašyti labai daug darbo. Ot čion ir patarnavo Gu-
tenbergo išradimas — buvo atspaustos tam tikros
blankos, ant kurių buvo palikta tuščia vieta įrašy-
mui pirkėjo vardo, laiko ir vietos. Iki mūsų laikų
užsiliko 23 egzemplioriai tų indulgencejų.

Kokia tai ironija. Didžiausias pasaulyje išra-
dimas pirmiausia buvo panaudotas didžiausiai kvai-
lybei. Bet del Gutenbergo buvo tai tik savo išradi-
mo tobulinimu.

Tuo pat laiku jis pradėjo spausdint didelį vei-
kalą — Bibliją, kurią užbaigė tik už 5 metų (1455
m.). Pirmutinė spausdinta biblija susidėjo iš dve-
jų tomų, kuriuose buvo 641 lakštai, o kiekviena-
me lakšte po 42 eilutes. Toje biblijoje antgalvines
raides nebuvo atspaustos, tik palikta vieta joms
parašyti. Matomai jis turėjo tik vienokį šriftą.

Dar neužbaigus spausdint bibliją, į jų bendrovę
prisidėjo koks-tai Sefferis, kuris vedė Fausto duk-
terį Christina. Vienok jų spauda dar vis nedavė
jokio pelno, mat niekas nežinojo, kad atsirado
spausdintos knygos, o išgarsinta nebuvo kaip. To-
del jų bendrovė paio; Faustas Gutenbergą apskun-
dė teisman, reikalaudamas iš jo visą sumą su nuo-
simčiais, tai yra 2026 guldenus. Teismas nutiesė at-
imti iš Gutenberggo visus spausdos įrankius ir per-
duoti juos Faustui, kas ir buvo padaryta. Bet Faustas
su Sefferiu nemetė to darbo; tuojaus jie išleido
vyskupo Durando veikalą: „Rationale“. Gal būt

pasaulis ir nebūtų žinojęs, kad spaudą išradė Gu-
tenbergas, jei ant vienos knygos Sefferis nebūtų
parašęs: „1450 m. Mainze talentuotas Gutenbergas
išrado stebėtiną tipografijos masiną — prietaisą,
kurį istobulino ir išplatino Faustas ir Sefferis“.

Tuom tarpu Gutenbergas irgi nesėdėjo rankas
sūdėjęs. Jis surado kitą bendrą ir įsteigė kitą
spaustuvę, kurioje atspausdino kelias brošiūras. Vie-
nok ši spaustuvė buvo įsteigta ant jo bendradarboje
vardo, mat, kad skolininkai Fustas su Sefferiu ne-
galėtų prisikabinti.

Išyk knygų spausdinimas buvo laikomas di-
džiausioje paslapyje. Spaustuvės darbininkai turė-
davo ant evangelijos prisiegt, kad niekam neiš-
duos tos paslapties. Knygos pradėjo platintis, ir
Gutenbergas pradėjo praturtėti. Daugiausia jis par-
duodavo knygų Paryžiūn. Įdomu tas, kad Francū-
jos vienuoliai niekaip negalėjo patikėti, kad iš vieno
rankraščio be vėlojo pagalbos būtų galima apturėti
tiek daug egzempliorių. Vieną kartą kada Guten-
bergas atvežė Paryžiūn parduoti knygą, vienuoliai
į jį kaip būrtininką suėmė ir uždarė kalėjiman. Jė
dar kiek, tai jį gal būt ir sudeging.

Kada Gutenbergas pakliuvo kalėjiman, jo dar-
bininkai išlaktė į visas puses pasiimdami su savim
visą šriftą ir platindami knygų spausdinimo darbą.
Ant galo jį priėmė savo tarnyston kurfistas
Adolfas Nassauskis. Čion senelis Gutenbergas buvo
gerai materialiskai aprūpintas ir ramiai galėjo pasi-
švesti numylėtam darbu. — knygų spausdinimui.

Jis numirė sausyje 1468 metų, palaidotas ant
dominikonų vienuolyno kapinių mieste Mainze, bet
jo kapo vieta nėra žinoma.

Daug buvo vargo Gutenbergui, bet jo išradimas
užyk pakėlė visa žmonija. Knygos pasidarė pen-
kis kart pigesnės, atsirado daugiau skaitytųjų. At-
spausdintas senovės Romos ir Graikijos klasikūs,
spausdintas žodis įgavo dar didesnę reikšmę. Pla-
tinant knygas, platinosi kartu mokslas ir naujos
ideos. Mokslui besiplatinant griuvo scholastika ir
apsireiškė humanistų srovė.

Gutenbergas spausdino bibliją 5 metus; šiandien-
gi biblija gali atspaus viena diena. Tas para-
do, kaip toli jo išradimas nuėjo. O pasisekimą turi
tik nadingi darbai. Ir istikro, jei kas galėtų su-
stabdinti šiandien spaudą, visa žmonija išrodytu lyg
suparalyžnota *).

P. Norkus.

X—29—12.

* Medžiaga daugiausia paimta iš Bachtiarovo
piešinio.

staciatikių tikėjimą; prie to da
yra keletas dešėtkų tūkstančių
katalikų, kurie neseniai apversti
yra Francijos ir Austrijos misio-
nierių į katalikus.

Nežiūrint į tvirtą įsigyvenimą
bažnyčios, palaikiai senovės stab-
meldystės vis da tebegyvoja.
Tas pažymu ne tik smulkesniuose
ir didesniuose gyvenimo reikaluose,
bet ir bažnyčios apeigose.

Suprantama, miestinė Graikija
labiau atsitolinusi nuo senovės
papročių ir visokių misterijų. Pa-
dėkim Athenose, kur yra apie
200,000 gyventojų virti verda
šiuandieninis gyvenimo būdas.
Bet svarbusis negerumas naujo-
sios Graikijos yra tame, kad jo-
sios politikoje nesiranda ideinio
turinio, o tik kova ypatingų ambi-
cijų ir interesų. Tęn ir partijos
įvardytos ne pagal savo progra-
mą, bet pagal jų vadovų vardų.
Net visuotinis balsavimas nėra
pilnu apgynėju demokratijos, ir
atstovai naudojasi parlamentu,
kad pataisyt savo ypatingus rei-
kalus.

Stoka nuoseklaus vidurinio dar-
bo pirmvsko atsiliepė ant valsty-
binio ir visuomeninio gaudoria-
vimo. 1893 m. šalis buvo priėjusi
prie galutinio finansinio nupuoli-
mo ir nuo to laiko jau negali tvir-
tai atsistot ant kojų. Metinis
biudžetas lyginasi maždaug apie
\$24,000,000. Iš to apie pusę mil-
liono dolerių ant civiliskų karaliaus
reikalų. Idomu, kad apart minė-
tų pinigų, kuriuos gauna nuo
šalies žmonių, karalius gauna da
po 4,000 svarų sterlingų kas met
nuo viešpatysčių-apiekiųjų, ty,
nuo Francijos, Anglijos ir Rusi-
jos, da 1863 m. pavertusių prin-
cų Jurgį Slezvig-Holštinskąjį i
dabar laimingai karaliaujantį ka-
ralių elininį Jurgį I.

Iki šio laiko valdžia labai ma-
žai prisidėjo prie pakėlimo šalies
ekonomiškojo stovio. Susinešimų
keliai labai prasti, geležinkeliai
pradėta statyti tik paskutiniai-
siais metais. Mokestis ant gyven-
tojų išdalintos labai nelygiai.
Žemvaldžiai moka ne nuo daugu-
mo ir gerumo žemės, bet nuo kož-
no galinčio jo žungu stot jaučio.
Kadangi valstiečiai mažai apsišvie-
tę ir prie to nenorinti stengtis pa-
gerinti ką nors, tai geriausios Pe-
leponeso žemės apdirbamos labai
primitivišku būdu ir atnesančios
mažai naudos. Pramonija da tik
pradeda plėtotis, o požeminiai
turtai (anglis, geležis ir kt.) sto-
vi da nepajudinti.

Viena tik prekybė jūrininkystė
plėtojasi gana sparčiai ir, nežiū-
rint į pavojingą konkurenciją
angliškių ir vokiškių prekių, grai-
kai ir dabar užima pirmą vietą
uostuose Artimųjų Rytų.

Ant kiek šalį nėra gerai or-
ganizuojamas darbas, parodę vis
didinantis skaitlius emigrantų.
Gyventojai išvažiuoja į Ameriką,
per keletą metų susidėdija keletą
dolerių ir grįžta vėl tėvynėn, kad
vėl skurst užsidarius kokiam kai-
melyj.

Vienok nevisada graikai išei-
viai ramiai sunaudoja savo ener-
giją. Neretai jie nuvyksta į tur-
tingesnius kraštus, labjusiai į
pietinę Makedoniją ir Mažąją A-
ziją, ir ten, pasinaudodami silp-
numu turkiskos policijos, užsiima
plėšimais. Jie turi susitausę net
grupes, kurios nariai „kleftai“
yra dideli patriotai. Laikė išsi-
mosavimo karės jie sulokė didelę
rolę. Kalbama, kad jie ir dabar
daugiau užpildinėja ant maho-
metonų, negu ant krikščionių.
„Kleftai“ turi net savo literatū-
rą. Jnose gyvena dvasia Homero
ir je da po šiai dienai gieda kar-
tygiškas dainas apie savus veiks-
mus. Sunku, sunku atsikvėpti,
vinoj Graikijoje ir jos yra labjau

mylimos už kitas „moksliskas“,
nes jos lengvai suprantamos.

Cia trumpai aprašysiu tik grai-
kų kasdieninius papročius ir pa-
linkimus, nei kiek nekludydama
tos šalies istorijos. Graikijos his-
torija labai marga ir sena. Ją
keliomis eilutėmis sunku aprėpti,
o aprašyti tik vieną nekūrj mo-
mentą — neverta. Patogiaus lai-
kui pasitaikys, gal galėsiu sugrįž-
ti prie Graikijos istoriškojo gy-
venimo, kuris yra labai žingeidus
ir pamokinantis. Prie to dabarti-
nėje Balkanų karėje gal bus nuo-
tikliai, kurie permainys šį-tą Grai-
kijos gyvenime ir parodys mums
tikrus tos šalies palikimus.

A. Bernotas.
(Toliaus bus.)

„VIENYBEI LIETUVNINKŲ“

Linkiu aš sirdingai!
Tau metų šviesių
Dirbti paskmingai
Tarp darbo žmonių.
Kad tu pražydytum.
Kaip gėlės daržuos';
Jausmus kad apšviestum
Esančius skausmuos'!...

S. Bliuviškas.

ATSIMINIMAS APIE
LIETUVĄ.

O! Lietuva brangi,
Kaip tu man maloni!
Kaip aš tave myliu —
Nors būdamas toli.
Nors vargus didžiausius,
As tenai kentėjau,
Bet Lietuvą gražią
Giliai pamylėjau.
Kad aš taip galėčiau,
Kaip paukštis lakstyti,
Lėkčiau į tą šalį
Mielai jos lankyti.
Lėkčiau pro gireles
Pas savo brolelį,
Lėkčiau per kaimelius
Pas savo tėvelius.
Aš tenai pribuvęs,
Draugus pamatyčiau
Ir didžią nelaimę
Tėvelius lankyčiau.
Tęn švelnus vėjalis
Vargdienį ramina.
Maloni saulutė
Gausingai gaivina.
Tenai tyras oras —
Gamtą malonesnę,
Prigimta šalėlė
Kiekvienam ramesnė.
Ten pavasarėlį
Malonu atminti;
O kiek tęn grožybų.
Kas gal apsaakyti?
Tenai žydi sodai,
Tęn laukai žaliuoja;
Tęn čiuiba paukšteliai,
Ir draugai dainuoja...
Tęn sodybos gražios,
Žydi dobilėliai
Tęn bitutės dūzgia
Gieda vieversėliai.
Tęn žaliuoja krūmai,
Juos' jauni vaikimai;
Tęn jaunos mergelės
Grebia lankoj šieną.
Tik man vargdienėliui
Išėiti reikėjo,
Nes pražūtis laikas
Del manęs atėjo.
Tęn mane ištrėmė
Budeliai farvuoti,
Arba šiaurės sūniai
Nedori—ginkluoti.

S. Bliuviškas.

BANGUOTOSE DIENOSE.

Liūdnos, liūdnos mano dienos —
Nęn kaip apsaakyti!...
Taip vaitoju aš tik vienas —
Gero nematyti.
Užsitrenkė audra, tamsa...
Šturmai debesuoti.
Sunku, sunku atsikvėpti, —
O! siela jaunutė!...

Nebeilgos mano dienos...
Pajėgos apmiršta;
Prapultis tik laukia vienos
Sirdy skausmai kilsta!...
Nepaspėjęs del tėvynės
Niekuom patarnauti —
Nelaimės 'varguos' panertas,
Vien mirties tikt laukiu!...
A. J. Našlaitis.
Vadokliai, 19—15/VII—12.

Laiškai
Iš Lietuvos.

ZAGARĖ, KAUNO GUB.
Mielas Brole! Sveikas, sulau-
kes šv. Kalėdų! Nuo širdies gei-
džiu tau sveikam ir linksmam
kaupiškiausiai praleisti šventes.
Dabar noriu tau pranešti, jog
ar smuikios griėžiū neblogai; jau
keletą dainelių gerokai išmokau
pagriežti; o smuiką nusipirkau
vos du mėnesiu atgal. Tik nelai-
mė, kad laiko labai mažai turiu
— mažai tenka mokintis groti,
nes esu baisiai užverstas darbu:
dirbu dieną ir naktį. Gal paklau-
si — ką? Dienomis nuo 9 iki 3
mokinu vaikus, vakarais nuo 6
iki 8 suaugusius, o nuo aštuonių
iki 12 val. praverėiu ištaisydama
mokinį sąsiuvas (tetradkas).
Taip kad mažai lieka laiko net
laikraštį perskaityti, o knygų tai
beveik visai nebetenka skaityti.
Bet kad ir daug dirbu — nuovar-
gio nejauciu. Visuomet, matant
prieš save linksmus veidelius mo-
kinių, ir pačiam darosi malonu
ir nesmiršta visi vargai ir klapa-
tai. Su mokiniais gyvenu gerai;
jie mane myli ir gerbia labjau
nekaip kitus mokytojus — rusus,
aš teipogi iš savo pusės nemažai
triūso padėdu, idant juos išauklė-
ti dorais žmonėmis ir susipratu-
siais tėvynainiais. Kaip persimai-
nė laikas? Atameni, broliuk, ka-
da mes mokinomės tai ir prabilti
nebuvo galima lietuviškai; o da-
bar ir nuo pačių rusų mokytojų
reikalaujama išguldinėjimo lie-
tuvų kalbos, nors žinoma, tas tik
formališkumas. Tiesa, yra ir tarp
mano draugų, kurie neapkenčia
lietuvių kalbos. „Et, sako, kiek
toli jie nueis su savo lietuvių
kalba. Kaip jie tarnaus kareivi-
jose nežinodami rusų kalbos“?
„Draugai, atsakau, mano nuomo-
nė, turime daugiau rūpintis iš-
auklėjimu dorų žmonių, mokan-
čių išlaikyti vargus ir sunkenybes
ir išėiti pergaltojais iš gyveni-
mo kovos, o ne prirėngimu vien
tik kareivių; bet delto, kad pra-
mokitinti rusikai, yra ir rusų kal-
bos lekcijos; jei ne pirmą vietą,
tai ir ne žemesnę už rusų kalbą
turi užimti mokyklose prigimta
lietuvių kalba, nes kiek rusų kal-
ba kaip valstybės, yra reikalinga
susinešimui su vyriausybės įstai-
gomis ir pačiais Rusijos piliečiais,
tik lietuvių — reikalinga pa-
čiam žmogaus išsilavinimui; juk
mokinys, peržengęs mokyklos
slenkstį, atsiduria tarp lietuvių
visuomenės, kur jo tolesnis lavi-
nimasis pasiekiamas vien tik per
lietuviškų laikraščių ir kningas.
Žinant vien tik lietuvių kalbą, ir-
gi galima gyventi. Nęn jokio rei-
kalo lietuviams daužyties į kokią
Siberiją, visi gali ramiai ir gerai
gyventi ir dirbti savo ir savo tė-
vynės labui! Taip prikaltėti ma-
no draugai šiek-tiek aptilsta.

Mokslas pas mus prasidėjo 3
rugsėjo. Vaikų priėmėm virš 250.
Męs esame 5 mokytojai. Aš išgul-
dinėju lietuvių kalbą. Tai ir vis-
kas apie žagarę.

Vasarą praleidau gan linksmai.
Buvau ant dviejų lietuviškųjų

vakaru-spektaklių: Biržuose ir
Papilėje. Biržuose vaidino „Svar-
kas ir milinė“; po vaidinimo buvo
lietuviškos dainos, o Papilėje —
„Pirmasis Degtinadrys“ ir taip-gi
lietuviškos dainos.
Gavau keletą numerių „Kata-
likas“. Daug numerių valdžia
konfiskavo. Pati laikraščio pak-
raipa per daug del manęs kata-
likiška išrodo. Vien geri darbe-
liai davatkėlių, kuningėlių, šven-
tųjų tėvų ir visų kitų gerų kata-
likų; žodžiu sakant, visas laik-
raštis persigėres klerikaliska ten-
dencija. „Vienybė Lietuvninkų“,
kaip tautininkų laikraštis, man,
kaip tautininkui, daug sykių ger-
iaus tinka už „Kataliką“. Bet ir
„Vien. Liet.“ valdžia daug nume-
rių konfiskavo. Prašyčiau tavęs
broliuk, kad ir ant tolesnio laiko
išrašytum man pirmėiviską ir be-
partivišką laikraštį „Vienybė Lie-
tuvninkų“. Taipgi būtų malonu
man skaityti moksliską laikraštį
„Laisvoji Mintis“. Jeigu nepa-
miršėsi, tai ir tą man išrašykite;
nes ir tęn daug yra svarbių moks-
lo straipsnių. Kiek jau aš esu pa-
tyrę, „L. M.“ visa pakraipa yra
man tinkamas laikraštis. Nors ži-
noma ir tęn ne viskas gryni grū-
dai, bet, atskyrus pelus, daug lie-
ka ir grūdų.

Dabar laikas šaltokas, dienos
fikanotos ir lytingos; sniego dar
nėra, nors ir pasirodo, bet vėl nu-
tirpsta; keliai purvini ir neišva-
žiuojami.
Aš misliju greitai pastoti Mo-
kytojų Institutą, kur prirėngia-
ma miesto mokyklų mokytojai.
Su broliška meile,
Jurgis (Kutra).

TIKROS KARALAITĖS
JIESKOJIMAS.
Gyveno karalaitis, kuris geidė
apsivesti su tikra karalaitė. Apa-
važiuo visą svetią, jieskodamas
tokios, bet visose, kurias tik a-
lankė, vietose, rasdavosi šis-tas
jam nepatinkamo. Taip jis pa-
grįžo namon neapsivedęs.

Vieną lytingą naktį graži mer-
gaitė paklabino į palociaus duris,
sakydama, kad ji yra tikra kara-
laitė. Bet ji neišveizėjo tokia,
kuomet ji stovėjo permerkta lytu-
mi. Karalajčio motina, vienok,
pasiryžo išbandyti ją. Ji inėjo į
miegamąjį kambarį ir padėjo žir-
nų ant madraco. Tuomet ji užde-
nė, turime daugiau rūpintis iš-
auklėjimu dorų žmonių, mokan-
čių išlaikyti vargus ir sunkenybes
ir išėiti pergaltojais iš gyveni-
mo kovos, o ne prirėngimu vien
tik kareivių; bet delto, kad pra-
mokitinti rusikai, yra ir rusų kal-
bos lekcijos; jei ne pirmą vietą,
tai ir ne žemesnę už rusų kalbą
turi užimti mokyklose prigimta
lietuvių kalba, nes kiek rusų kal-
ba kaip valstybės, yra reikalinga
susinešimui su vyriausybės įstai-
gomis ir pačiais Rusijos piliečiais,
tik lietuvių — reikalinga pa-
čiam žmogaus išsilavinimui; juk
mokinys, peržengęs mokyklos
slenkstį, atsiduria tarp lietuvių
visuomenės, kur jo tolesnis lavi-
nimasis pasiekiamas vien tik per
lietuviškų laikraščių ir kningas.
Žinant vien tik lietuvių kalbą, ir-
gi galima gyventi. Nęn jokio rei-
kalo lietuviams daužyties į kokią
Siberiją, visi gali ramiai ir gerai
gyventi ir dirbti savo ir savo tė-
vynės labui! Taip prikaltėti ma-
no draugai šiek-tiek aptilsta.

Tuomet ji įvedė karalaitę į
miegamąjį kambarį, o rytmetį
jos paklausė, kaip jai miegojosi.
„Baisiai!“ — atsakė karalai-
tė, — „dievai žino, kas mano lo-
voj buvo. Visą naktį vos akis ga-
lėjau sudėti; kaž-kas labai kiek-
tas yra madrace ir visas mano kū-
nas šį rytą yra juodas ir mėly-
nas nuo žaidų“.

Karalajčio motina tuoj pamatė
ir suprato, kad gražioji mergaitė
turėjo būti tikra karalaitė. Ji
jautė žirną per dvidešimtis madra-
cų ir dvidešimtis duknų! Nieks,
kaip tik tikra karalaitė tegali tu-
rėti tokią jautrią odą. Tada nu-
džingęs karalaitis apsidevė su ja,
o žirnis tapo padėtas gražioj viet-
toj karališkojo muzėjaus, kur jis
ir dabar gali būti matomas, jei
nieks dar nepavogė.

Sulietuvino Pr. Gudas.

SIS—TAS.

Didžiausi pasaulio kningynai.
Dr. G. K. Fortescue, išstarnavęs 42
metu Britiškame Muzėjuje, ap-
skaito, kad šitame kningyne ran-

dasi 4 milijonai tomų kningų.
Didžiausiuose pasaulės kningy-
nuose štai kiek randasi kningų:

Britiško Muzėjaus kningyne 4,
000,000, Tautiškame kningyne —
Paryžiuje 3,500,000, Imperato-
riaus kningyne Peterburge —
1,882,000, Kongresonališkame kni-
gyne Washingtone — 1,795,000,
Karališkame kningyne Berline—
1,400,000, Karališkame kningyne
Mueniche — 1,000,000, Imperato-
riaus kningyne Viennoje — 1,
000,000, Harward universitėtės
knigyne — 900,000, New Yorko
viešame kningyne — 800,000, Vik-
toro Emmanueliaus kningyne Ro-
moje — 800,000, Bodlaian knin-
gyne Oxforde — 750,000, Yale
universitėtės kningyne — 625,000,
Karališkame kningyne Brusse-
lyje — 600,000, Bostono viešame
knigyne — 600,000, Advokatiš-
kame kningyne Edinburge —
505,000, Vatikano kningyne Ro-
moje — 450,000, Cornell'o uni-
versitėtės kningyne — 400,000,
Chicago universitėtės kningyne —
400,000, Vilniaus viešos biblio-
tekos kningyne — 100,000, „Vil-
niaus Žinių“ kningyne — 3,000.

M. Stakėnas.

Turkijos puvėsai. Turkijos vi-
durinio gyvenimo demoralizacija
ypač aiškiai apsiereškė paskuti-
niem laike. Iš viso galima matyti,
kad kalifų imperija stovi prie ru-
birpsta; keliai purvini ir neišva-
žiuojami.
Aš misliju greitai pastoti Mo-
kytojų Institutą, kur prirėngia-
ma miesto mokyklų mokytojai.
Su broliška meile,
Jurgis (Kutra).

Turkijos puvėsai. Turkijos vi-
durinio gyvenimo demoralizacija
ypač aiškiai apsiereškė paskuti-
niem laike. Iš viso galima matyti,
kad kalifų imperija stovi prie ru-
birpsta; keliai purvini ir neišva-
žiuojami.
Aš misliju greitai pastoti Mo-
kytojų Institutą, kur prirėngia-
ma miesto mokyklų mokytojai.
Su broliška meile,
Jurgis (Kutra).

Turkijos puvėsai. Turkijos vi-
durinio gyvenimo demoralizacija
ypač aiškiai apsiereškė paskuti-
niem laike. Iš viso galima matyti,
kad kalifų imperija stovi prie ru-
birpsta; keliai purvini ir neišva-
žiuojami.
Aš misliju greitai pastoti Mo-
kytojų Institutą, kur prirėngia-
ma miesto mokyklų mokytojai.
Su broliška meile,
Jurgis (Kutra).

Turkijos puvėsai. Turkijos vi-
durinio gyvenimo demoralizacija
ypač aiškiai apsiereškė paskuti-
niem laike. Iš viso galima matyti,
kad kalifų imperija stovi prie ru-
birpsta; keliai purvini ir neišva-
žiuojami.
Aš misliju greitai pastoti Mo-
kytojų Institutą, kur prirėngia-
ma miesto mokyklų mokytojai.
Su broliška meile,
Jurgis (Kutra).

Turkijos puvėsai. Turkijos vi-
durinio gyvenimo demoralizacija
ypač aiškiai apsiereškė paskuti-
niem laike. Iš viso galima matyti,
kad kalifų imperija stovi prie ru-
birpsta; keliai purvini ir neišva-
žiuojami.
Aš misliju greitai pastoti Mo-
kytojų Institutą, kur prirėngia-
ma miesto mokyklų mokytojai.
Su broliška meile,
Jurgis (Kutra).

Turkijos puvėsai. Turkijos vi-
durinio gyvenimo demoralizacija
ypač aiškiai apsiereškė paskuti-
niem laike. Iš viso galima matyti,
kad kalifų imperija stovi prie ru-
birpsta; keliai purvini ir neišva-
žiuojami.
Aš misliju greitai pastoti Mo-
kytojų Institutą, kur prirėngia-
ma miesto mokyklų mokytojai.
Su broliška meile,
Jurgis (Kutra).

Tey. Myl. Dr-tes reikaluose.

Chicago, Ill. TMD. 22 kuopa
laikydavo savo susirinkimus J.
Ridiko svetainėje prie karčiamos
ir podraug su SLA. 36 kuopa. Ši-
to delei mūsų kuopa buvo visiš-
kai nupnulusi nariais ir jokio gy-
vavimo joj nebeliko. Karčiamos
nenorėjo eiti moteriškės, prigū-
lindios prie kuopos, arba norinčios
prigulėti draugioj. SLA. 36 pk.
nariai beveik visi prigulėjo prie
TMD. 22 kuopos; bet, išbuvę anos
kuopos susirinkimo 3—4 valan-
das, kaip tik pasibaigdavo jų su-
sirinkimas, tuoj išsinešindavo na-
mon; tokiu būdu per ištisą metą
TMD. 22 kuopos susirinkimai ne-
galėdavo įvykti.

Pagalians kuopos valdyba nuta-
rė, kad ir iš savo kišenės apmo-
kėti svetainė, bet kuopos susirin-
kimus daryti „Aušros“ svetainėj.
Taif ir padaryta.

Gruodžio 21 d. subatos vakare,
įvyko senai laukiamas 22 kuopos
narių susirinkimas. Nedaug na-
rių atvyko, tačiau, anot žodžių
vieno gerb. nario, įvyko pilnai pa-
sekmingas susirinkimas, kokio
jis nepamėnęs, ar buvo kadais.

Besvarstant kuopos reikalus ir
pasirodžius, jog kuopoj maža pi-
ningų, tuoj visi buvusieji drau-
gai sumetė \$355, kuopos reika-
lams, kad prisidėti prie Chicago
vietinių TMD. kuopų Sąjungos,
užsimokant po 15c. nuo nario už
sekančius metus. Nutarta visad
kuopos susirinkimu laikyti „Auš-
ros“ svetainėj kas trečią pėny-
čią žėdno mėnesio.

Besikalbant apie TMD. reika-
lus, visų buvo vienokia nuomonė,
kad TMD. Centro Valdyba būtų
renkama vienoj vietoj ir nebūtų
kilnojama iš vieno miesto į kitą
ir patarta, kad tai būtų Chicago
mieste, nes ir Draugijos čarterj
yra pažymėta, jog Valdybos vie-
tovė Chicago miesto. Už tai
buvo pristavta daugybė argumen-
tų.

Iš tam panašių argumentų bu-
vo vienas — jeigu Centro Valdy-
ba bus vienoj vietoj, tokiu bū-
du gal bus užkirstas kelias to-
kiems vyrams, kurie pilnai būtų
atsakanti ir tinkami būti Draugi-
jos viršininkais, bet negyvendami
tokiame mieste, kame privalo bū-
ti Centro Valdyba, negalės būti
tokiais, ir tokiu būdu bus tik už-
kirstas kelias gabjū vyrų pasidar-
bavimams TMD. naudai.

Šitam surasta išėjimas. Paskir-
styti TMD. į apskričius, o kiek-
vienam apskričiai parinkti po
vieną komisiarių arba vietininką,
kurio pareiga būtų prižiūrėti tą
apskritį ir daboti, idant jo apskri-
tis daugintų TMD. narius.

Esant susirinkime TMD. pirmi-
ninkui patarta, kad nelaukiant se-
kancio Seimo, padalyti TMD. į
apskričius ir kiekvienam jų
savo galia paskirti vietininką,
idant tokiu būdu businiame 1914
m. Seime galėtų apsiereškėti ar
yra reikalinga Draugiją skirstyti
į apskričius ir ar tokie vietininkai
atneš kokią naudą; jeigu taip, ta-
da Seimas užtvirtins apskričius ir
kiekvienam jų paskirs vietininką.

P. B.

ATSISAUKIMAS Į VISUO-
MENĘ.

Ką nepradėsimė veikti, o svar-
biausia apšvietos labui — yra la-
bai sunki pradžia. Apšvietos dar-
bas, tur būti, yra už viską sunkes-
nis, nes vykiant reikia labai dir-
bti ir daug laiko išleisti, kad šio
kia-tokią naudą išvydu. Tą žino
kiekvienas, kuris bandė šiek-tiek
dirbti apšvietos labui. Nęra taip
sunku darbuotis tęn, kur jau
pirmtakūnai pradėjo tą šventą
darbą, bet labai yra sunku dirbti
kur niekas pradžios nepadarė;
kur reikia pradėti arti rambjā vi-
suomenės dirvā.

Taigi, štai ir męs. Tamaqua 'ie-
čiai, suprasdami tą reikalą, kuris,
jei ne šiandien, tai rytoi turi mus
atlankyti, pradėjome tą darbą,
sutverdami mūsų miestelyje TMD
kuopą, ir lietuvišką vakarinę mo-
kyklą vaikams ir suaugusiems.
Žinoma, įrengti čia kningynę su
mažu skaitliu narių yra labai sun-
ku, nes dar šiom tarpu esame la-
biai biedini. Netrukus rengsime
čia teatrą kningynę naudai, per
ką manome pakelti kningyną, bet
šiūmi tarpu, būdami dar labai
neturtingi, negalime reikalingą
skaitlių kningų nupirkti. Taigi
šiūmi atsišaukiame į visuomenę,
prašydami paankauti mums knin-
gų, jei kas turi kiek atliekamų,
su kuo šimteriopai patarnautų kę-

pažįsta narius, prisidėjusius prie davatų-tretininkų, nes tie duoda save už nosies vedžioti. Tokiems nariams ratelio reikalai nesvarbūs, by tik intiki kuningėliui. Susipratę nariai, kuriuos kun. Kriš. vadina pirmieisiais, nesiduoja savęs vedžioti už nosies, užtat kun. Kriš. jų nepripažįsta.

P. P.

LIUDVINAVAS, Kalv. pav. Naujas „mokslo“. Liudvinavo valsčiuje yra nauja mokykla, kurioje lig šiol mokindavo 3 mokytojai. Dabar, atsikrausčius į mūšų parapiją kun. Šnulkščiai, vaikai imta mokintis šokti. Lapkričio 16 (29), ir 17 (30) d. atėjus kuningui į mokyklą po lekcijų imtasi taip stropiai šokinimo darbo, kad vaikus bepaleido saulei nusileidus. Taigi, kai kurie vaikai prietamsiais per purvus ir pro girias turėjo keliauti namo po kokius 3, 4 arba 5 varstus. Štai tau ir mokslas! Vaikai apsiavę klumpėmis ir šliurėmis, atėję į mokyklą 8 val. ryto turi dar po lekcijų naujamienu mokytojų pasukti.

Vienas Tėvas.

„Liet. ūkin.“

KULIAI, Telsių pav. Tai nedidelis miestelis, bet iš pažiūros išrodo lyg ir miesto teises turis. Čia rasi visas tas gražybes, ką puošia išskabom miestų gatvės. Įvažiuojant nuo Plungės metasi akysna gražus ruimingas namas su „traktierio“ įskaba, toliau keltas aludžiai ir ant galo monopolis, be kurio neapsieina joks, nors ir mažiausias miestelis ir dideli sodžiai (Medeikiai, Biržų val.). Mokykla čia nerasi. 1907 metų rudenį buvo atidengta, bet kad valstiečiai nedavė pradžios dešimtinės žemės mokyklai, tai valdžia, kerydama valstiečius, iškėlė mokyklą į Šemulių sodžių už 4 varstus, rams ir dabar tebėra. Šį rudenį rams jau atidaryta mokykla ir Kuliuose, ir lietuvis mokytojas iš Plungės paskirtas.

Daktaro taip-pat čia nėra, tik feldčeriškas aptiekinių „kromeliu“. Ant karnelio stovi balta, graži, neseniai pastatyta mūrinė bažnyčia. **Prančė Paušvanagis**.

KRETINGA, Telsių pav. Lapkričio 24 d. vakare atrasta, jau kelios dienos kaip mirusi, moteriškė, rankos, kojos ir nosis kurios buvo apėsta (apgriaužta) žiurkių. Moteriškė ta gyveno viena su kvaila duktere: nieks beveik jos nelankydavo. Policijos sustatytas protokolai: surašyta baldai ir kiti daiktai. Nuo kvailos dukters nieko nesužinota: į klausimus tik nusikvatoja. **Mikė Melagis**.

LINAI, „S. Z. T.“ rašo, kad prekybos ir pamonės ministerija pranešanti, kad linų kainos žiemą, dėl palyginant menko jų užderėjimo, turėsią pakilti labai augštai. Kad linų dabar mažas kas perka, ministerijos nuomone nieko tatau nereikšią. Todėl ministerija patarianti neparduoti dabar pigiai linų, o palaukti, kol kainos nepakils augščiau kaip pernai.

Būsimiems mūsų dailės istorijos rašytojams žinotina. Vilnius, Liet. Dailės Dr. ja neseniai ingijo labai indomią ir retą knygą, kuri kadaise buvo vien kelinose dešimčiuose egzempliorių atspausdinta. Yra tai įvairių spausdinių paveikslų rinkinys, 19 amžiaus pradžioje Lietuvoje surankiotas. Dauguma šventųjų paveikslų lenkų kalba parašais, bet yra ir apie 50 paveikslų lietuvių kalba parašais. Be šventųjų paveikslų, randame čia ir iliustracijų skiriamų elementorui ir šiaip gyvenimo scenų. Kningos pradžioje yra **Konstanto Tiškevičiaus parašyta**

tų paveikslų atsiradimo istorija. **Kauno Žemės ūkio Draugijos** suruoštos paskaitos pasibaigė. Pažymėtina, kad kasmet klausytojų skaičius auga. Didėsių ir mažėsių ūkių savininkų buvo užsirašiusių 130. Be to klausėsi paskaitų 20 ūkių prižiūrėtojų, kurie už lekcijas tik pusę kainos te mokėdavo. Įvairiems agronomams, instruktoriams ir žemės ūkio tvarkomosios komisijos nariams buvo leidžiama lankyti paskaitas be jokio užmokėsio.

Lekcijas skaitė 9 profesoriai, bandymo stočių direktoriai ir instruktoriai-specialistai. Tie kursai yra davę 600 rub. gryno pelno. Tuose kursuose skaitomos lekcijos iki šiol buvo spausdinamos Kauno Žemės ūkio Draugijos lėšomis tik lenkų kalba. Šiemet Dr. ja ketinanti pasirūpinti, išvertus jas į lietuvių kalbą, atspausdinti ir paskleisti tarpe sodiečių.

VABALNINKAS, Pan. pav. Vabalninkas — nedidelis miestelis, stovis netoli gelžkelio. Rasiame čionai įvairių draugijelių. Pažymėtina, kad jos visos beveik pačių žmonių vedamos. Mūsų moteriškės niekaip da neišmoko pačios savais reikalais rūpintis. Be „patrono“ jokiū būdu nemoka jos da apsieiti.

Mokyklų čia dvi (visame Či-pėnų valsčiuje yra kelios — apie 5): viena — mergaičių, o antra — berniukų. Pirmoji sėdi rusė, o antroji — lietuvis, Kr., kuriam lietuvištytė rūpi gal tiek, kiek ubagui kruopos. Visuomenės reikalai mokytojų ir gi mažai terūpi. Gaila, kad tokie žmonės ir lietuvių mokytojų tarpe randasi. Aplinkiniams mokytojams reikėtų daugiau į tai atkreipti domos. Iš draugijų didesni pasisekimai turi „Blaivybė“, kuri didžiais žingsniais žengia prie apiblavini-mo žmonių. Turbūt jai delto labiausia sekasi, kad ji pačių žmonių vedama. Tame darbe jiems padeda labiausiai „Blaivybės“ pirmininkas, P. G.—dys. Antrimetai, kaip įsteigta „Blaivybės“ arbatinė, kuriai neblogai sekasi. Pirmais metais turėjusi pelno vos 39 rublius, o šiemet per kelis mėnesius apie 300 rub. gryno pelno padėjusi į kasą. Pravažiuojantieji keleiviai gali gauti ir naivynę ir šitą gerai užkasti. Tągi praevius blavinkas, vieton užsukti gr. Tiškevičiaus smūk-lėn, malonesnį turės apsisotijimą „Blaivybės“ arbatinėje.

Ūkininkų draugija (ūkio ratelis) taipogi pasekmingai darbuojasi. Šiemet surengta ūkio ratelio paroda. Čia taipogi bandoma verstis ir pienininkavimu. Iš pradžios neblogai sekasi. Moteris (jū draugija) „katalikės“ žada taipgi plačiau darbuotis, bet dar tik „žada“: nors jau kruta.

Ūkininkai pradėjo skirstyties į viensėdžius.

Prančė Paušvanagis.

DVINSKAS. Dvinskas stovi ant Danguvos krantė, ant Lietuvos rubežiaus. Lietuvių čionai apsiečiai yra. Vyrai daugiausia fabrikuose dirba, o moteris tarnauja kasmet vis didėja. Liudnas apsi-reiškimai, nes lietuviai patekę Dvinską tuojaus ištautėja, užmiršta savo prigimtą kalbą, vaikūs jau mokina lenkiškų poterių ir tt. Kaip-gi neištautės! Pamałdos visos lenkų kalba, draugijos jokios nėra. Visūr lietuvis girdžia paniekimą, kur tik prabilis lietuviškai, tuojaus išgirs koliojimą — „litviak, žmuidziak“ ir t. p. Inteligentų lietuvių ir-gi nėra. Lietuvių mokiniai taip-pat

prisigėrę lenkiško raugo.

P. Vingaudas.

Vilniaus miestas dalyvaus Romonovų 300 m. viešpatavimo sukaktuvių iškilmeje. Vilniaus miesto valdyba paskelbė gubernatoriui, jog tų sukaktuvių šventimui jį nutarusi: 1) duoti 300 rublių Kostromoje statomam paminklui; 2) pavesti prie Užvingio gatvės plečių (310,21 ketvirt. sieksn.) cerkvei be jokio atlyginimo; 3) visomis valdžios ir miesto įstaugomis dalyvauti sukaktuvių dienų šventime; 4) įsteigti Vilniuje universitatę su agronomijos skyriumi ir jo naudai paskirti nemažiau milijono rublių, o agronomijos skyriui dar pridėti 20 miesto žem. dešimtinių — universitatės plečių ir bandymo laukelius intaisyti.

Tėvams žinotina. Šiomis dienomis Vilniaus mokyklų vyriausybė kreipis į mokinių tėvus ir globėjus, teiraudamasi, kokios jie yra tautos ir kokia kalba kalbama namie.

Kurių tėvų bus prodyta, kad jie lietuviai ir jų namų kalba lietuviška, — tų vaikams tikyba bus lietuvių kalba mokykloje išguldoma, kurie parodys — kad lenkai ir jų prigimta kalba lenkiška — tų vaikams tikyba bus lenkų kalba išguldoma; kurie parodys, kad baltarusiai ir prigimta kalba baltarusiška — tų vaikams tikyba bus rusų kiba išguldoma.

Mokiniamis beturčiams žinotina. 1912 m. liepos 1 d. įstatymu panaikinta Vilniaus, Kauno ir Gardino generalgubernatorystė ir drauge tuo pačiu įstatymu tarpe kitų dalykų pavedama Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernatoriams 4000 rublių kasmet išdalyti tarp tų pačių gubernijų mokslo aptiekėjų beturčių mokinių, negalinčių pamokėti mokyklose už mokslą.

Zinia apie šitą įstatymą yra visiems Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernijų vidurinių mokyklų vedėjams suteikta jau 1912 m. rug-sėjo 22 d.

LYDA, Viln. gub. Svetimo ministeris įsakė Vilniaus mokslo auskr. globėjui inkūrti Lydoje vyrų gymnaziją. Iš pradžių bus tik 5 klasės. Mokslo prasidės rudenį 1913 m.

RESEINIAI, Kauno gub. Reseiniečiai rūpinasi iš mokslo apskr. globėjų gauti leidimą inkūrti 6 klasių vyrų progymnaziją. Miesto valdyba aukojanti tos progymnazijos naudai 5 tūkstančius rublių, o vietos žydai miestiečiai — 3 tūkstančius.

UKMERGĖ, Kauno gub. Gauta čia zinia, jog vietos vyrų gymnazija netrukus ingys valdiškais teises.

GARŽDAI, Telsių pav. Didokas pasienio miestelis, stovis ant kalno, kurio pakalnėj teka šiurkšlėna Minija, paskendusi karklynų krūmuose.

Kaip kaž-koksa ilgas kirminas raitosi vingiuoja Minija per visą žemaidių žemę, iš abiejų pusių žemaidama kalnus, apaugusius seniau medžiais ir tik dabar, užėjus „naikinimo“ ligai, visi tie krūmai-medžiai kertami ir parduodami žydams-vertelgoms, arba stačiai vokiečių pirkliams, kurie ta pačia Minija išvaro-išgabena juos „troptais“ yt rekrutus iš varo-mi kun-ės Oginskienės ir kit. miškai. Rastai sustatomi į oeltu „paramus“ ir varomi Minija užsienin, o pagalios sustabdomi prie tilto, iš kur jau vežama už mie-tlio ant kalno ir sukraunama. Paskui, vėliau, žiemos laiku, kuomet Minija sukausto ledų tiltą, tąsyt tuos pagalius veža prie

gelžkelio stoties ir stato fabri-kam kūrui arba poperos ir rudvil-nes dirbti. Čionai vietos gyventojai, žydai ir krikščionis turi ge-lą uždabti.

Amatninkų, kurių čia buvo apie dešimtis, visi metė savo amatus, o nusipirkę porą ar vieną ar-kluką, veža nuo Minijos „rulkius“. Matyt, kad jų amatas (siuvėjas, kurpius ir tt.), jiems neužsimokėdavo, jei metę, ėmėsi „rulkii“ vežimo. Neseniai čion buvo „vežėjų“ streikas. Jų reikalavimai (ekonominiai) maž-daug išpildyti. Taip-pat vedama gera prekyba su Prūsais. Nuo Naujų Metų, kuomet Garždų mui-tinė 3-sios rūšies bus pakeista an-traja, tai ta prekyba turbūt da-labiau išplės savo ribas.

Prančė Paušvanagis.

„Liet. žin.“

Vilniaus vyskupija. Vidaus reikalų ministeriui reikalaujant vyskupijos valdytojas kun. Michal-kevičius panaikino jo sumanyta-sias vice-dekonų vietas.

MAŽEIKIAI, Kaun. gub. Ne-laimingas atstikimas. Iš 23 į 24 lapkričio, apie 12 val. nakties, prie Mažeikių stoties, beskiriant vagonus, buvo suvažinėtas vago-nų sustatinėtojas, Jonas Ban-džiulis. Nelaimingasis, bekabinė-damas vagonus, sugriuvo, ir vie-ną jo koją nupjovė augščiau ke-lio, o kitą suknežino ir galvą ap-daužė. Sužeistąjį norėjo nugaben-ti Liepojos liginėn, tačiau vežamas kelyje ties Grobino stoti-mi vagonė mirė. Sekmdienį, lapkr. 25 d. buvo palaidotas Lie-pojaus kat. kapinėse.

A. a. velionis paliko varginga-me padėjime pačią su 9 vaikais, iš kurių vyresniajam sūniui 17 me-tai, patsai gi mažiausias dar prie motinos krūties. **Korespondentas**.

SKUODAS, Tels. apskr. Teat-ras. Skuodiškiai tikrai jau turi kuo pasidžiaukti: aciu veiklumui Jazbutienės ir Orvydo susidarė Skuode veikli artistų mėgėjų kuopelė. Veikalai parenkami lab-jau komiški (juokingi) ir mat, pa-tirta, kad žmonės kol-kas totkius labjau mėgia, kol dar jiems te-atras tebėra naujena, ilgainiui, zinoma, priaugis ir prie rimtesnių dalykų. Daugel kuom pasidarbuo-ja ir prisideda vietos dvarininkas Kochanaukis. **Damazas Treigys**. „Viltis“.

Kuningų permainos Seinų vyskupijoje. Kun. V. Pavalkis, Ra-čičų vikaras, ir kun. K. Grinkevi-čius, Lazdijų vikaras, sumainyti vietomis.

Nemune šiuosmet labai daug pagaunama žuvų. Spėjama, kad tos žuvis einančios iš Prūsų, kur jos yra žmonių veisiamos ir pri-žiūromos.

LIUBAVAS, Kalvarijos apskr. 16 varstų už Kalvarijos, pietvaka-rių pusėje, guli Liubavo bažnyt-kiemis. Liubavas jau yra pra-garsėjęs ir žinomas plačiai visuo-menei, kaip kovos vieta tarp lietuvių ir lenkų už kalbą ir baž-nytines teises. Mat, čionai nuo seno laiko mišra parapija, kurio-je dabar priskaitoma 6,852 žmo-nės; iš jų didžiūma susipratę lie-tuviai, kiti-gi sulenkėję, ir tik maža dalelė, apie 600 žmonių, ne-bemoka ir nebesupranta lietuviš-ka. Prieš kelis metus Liubavo parapija buvo daug didesnė: mat, dalis Liubavo parapijiečių prisid-ėjo naujai įsteigtos Bacelių pa-rapijos. Į Bacelių parapiją dan-giausia atsiskyrė lenkų. Seniau Liubavo parapijoj vieną šveta-dien pamokslą buvo sakomi lie-tuviškai, o kitą — lenkiškai, gie-smės ir visos kitos bažnytinės pa-

maldos buvo atliekamos vien tik-tai lenkų kalba. Lietuviams, ži-noma, kaipo didesnei parapijiečių daliai, buvo nuoskauda, todėl jie pradėjo reikalauti bažnyčioje ly-gių teisių. Lenkai ilgą laiką ne-norėjo jiems nusileisti, todėl pa-kilo tarp lietuvių ir lenkų bažny-tiniai nesutikimai. Lietuviai vos-nes-vos per didelį vargą iškovojo sau bažnyčioje daugiau teisių. Dabar jiems taip-pat, kaip ir pir-miau, sakomi kas antras šventa-dienis pamokslai, o šiaip bažnyt-i-nės pamaldos būvą vieną šventa-dienį lenkiškai, kitą lietuviškai. Beto lenkai sau išsiderėjo iš lie-tuvių keturias šventes viršaus. Lietuviai, kaipo ir visuomet, ra-mūs iš prigimimo žmonės, nebe-norėjo turėti savo parapijoj riau-šių, lenkams nusileido ir su jais susitaikė, nors, tiesą pasakius, ir su nuoskauda. Šiuo laiku, nė-sant žymesnių endekų, lenkų kūr-tytojų, Liubavo parapija, galima sakyti, yra aprimusi.

Pačiame bažnytkiemyje yra žy-mūs būrelis susipratusių lietuvių, prigulinių ir draugijas ir skaitan-čių lietuviškias kningas ir laik-raščius. Vietiniai lietuviai, daž-niai susidurdami su savo kaimi-nais lenkais, kaip teko pastebėti, giliai atjaučia savo tautystę ir kai-kuriame atvejuje pereina ap-šviestiesnių parapijų lietuvių.

Šis Lietuvos kampelis guli ato-čiai nuo didesnių miestų. Liau-dyje yra daug užsilikusių padavi-tių, pasakų, dainų niekeno neuž-rašytų. Visa tai didelis mūsų kal-bos turtas. Vietiniai žmonės, kaip ir paprastai daugelis mūsų tautiečių, ramūs, mielūs, duos-nyūs ir geri.

Pažymėjus geriasias Liubavo pa-rapijos lietuvių būdo ypatybes, negaivima aplenkti nepažymėsus blogųjų. Čion, kaip teko girdė-ti, labai išsiplatinusi ir tebesipla-tinanti išėivystė Amerikon. Sun-kuo, kaip pasakoją vietiniai žmo-nės, rasti tokio gyventojų, iš ku-rio namo nebūtų iškeliavusių A-merikon „auksu kalnų jieskotų, gardžių pyragų valgytų“. Inė-juos grinėion pirmiausia puolasi į akis iškabinti tarp šventųjų pa-veikslų Amerikos „ponai“: dėdės, dėdienės, tetos, broliai, seseris, tė-vai ir vaikai. Bėga kultvartomis Amerikon ne tik prasti darbinin-kai, amatninkai, bet ir ūkininkai. Ūkis kaskart puola žemyn, darbi-ninkai brangsta ir tų pačių šiais laikais jau sunku gauti. **Abušis**.

Kuningų permainos. Kun. K. Kaščiūskas iš Svėdasų į Pumpė-nus kamendoriumi, kun. Zadeikis iš Pumpėnų Kaunan prie Kerme-litų bažnyčios. Kun. Maliauskas paskirtas Vilijampolės „Saulės“ mokyklos kapelionu.

RODUNĖ, Lydos pav. **Atsivei-kinimas**. Spalių 26 dieną apleido mūsų parapiją mylimas klebonas kun. Sabaliauskas, klebonavo pas mus tik pusantrų metų. Nevi-siems jis patiko, nes rylėjo lygiai lietuvius ir lenkus, užtai triukš-madariai stengėsi jį iš Rodunės vi-sokiais prasimanymais išvyti. Laimingi Stakliškiečiai sulaukė tokio gero klebono, o mūsų at-mintyje pasiliks jis ant visados.

Dabar nors brangiai užmokė-jom, bet vis-gi sulaukėm kiek sa-vo kalboje pamaldų. Džiaugia-mės ir tuom, nes vis geriau nors truputį, negu nieko.

Rodunės Lietuvis.

KAUNAS. **Lietuvių skaičius auga**. Paskutiinu dešimtmėčiu Kauno lietuviai įsigijo sau neju-damojo turto daugiau kaip už pusę milijono rublių. Yra daugybė visokių draugijų. Lietuvių sankrovų skaičius nuolat didina-si, dabar jų priaugo ligi 70 vira-

me mieste. Net rusų laikraščiai pastebi, kad lietuviai Kaune smar-kiai auga.

„Aušra“.

IS LATVIJOS.

Gamtos apsirėikimai Ryga. Sub. vak. apie 11 val., 1 gruodžio, lietuvi lijtant, pradėjo žaibuoti ir griausti, jūroje audra sudaužė keletą barkų su malkomis.

Miesto vaistinyčios Pasirodo, kad Rygoj yra 20 su viršum pa-salpos draugijų; prie jų priguli 40,000 sąnarių. Tos draugijos nuo laiko susitvėrimo išdavė savo ser-gantiems sąnariams ir jų šeimy-noms 450,000 rub. Mat vaistai labai brangūs ir neužtektinas akai-čius Rygoj vaistinyčių. Yra le-ista vaistinyčia ant 10,000 žmonių, bet jų yra tikta 27 ant 400—500 žmonių, ir per paskutinius 10 me-tų nebuvo atidengta nei vienos vaistinyčios, nors skaičius žmonių labai pasididino.

Kalbininkų komisija prie Rygos Latvių Draugijos reguliariškai kas ketvergas atlieka savo posė-džius, kuriuose dalyvauja ir ap-čiai latvių studentijos. Svarsto-mieji kalbos dalykai kaskart skelbiami ir vietiniuose latvių dienraščiuose, per ką iš daug Bal-tijos vietų prisiunčiami nauji žo-džiai, jų paaiškinimai ir tt. Tai vis tvarkoma del latvių kalbos žo-dyno. Komisijos pirmininku yra žinomas latvių kalbininkas mo-kytojas K. Milenbachas.

Jūros šuva ruonis Lielupej ties Šloku liko žvejų patėmys. Šau-ta į jį, bet ties Dubultais pasise-kė jam pasislėpti.

LIEPOJUS. Liepojaus-Romnų gelžkelio valdyba išleido cirkulia-rą, kuriuo įsako varšinkams, kad jie neblavių mašinistų padė-jimų nesistų į traukinių kontora-prie mašinistų kvotimų. O taip-pat neblavių šaltakalvių neskirtų mašinistų padėjėjais, nes į tokius reikią žiūrėti, kaip į netinkamus mašinistų priedermėms. Be to tarnautojus už girtybę visada reikią bausti.

LIEPOJUS. Latviai ūkininkai rengiasis atidaryti vadovaujant agronomams K. Zelveldui ir A. Apenmui savo akcijinę draugiją. Valdyba bus Liepojuje. Draugi-ja žada tarpininkauti prie parda-vinėjimo ir įgijimo žemdirbystės įrankių, rengti paskaitas apie ūkininkavimą, išleidinėti kningas, rengti ūkišką parodas. Ant ga-lo užduotis draugijos bus prašali-nimas visokių nereikalingų tar-pininkų tarp ūkininkų ir vaisių suvartotojų.

REVELYJE. Prie statomų laivų dokų galėsia rasti darbą. 15-16 tūkstančių žmonių. Jei pir-skaityti ir jų šeimynas, tai Reve-lyje greitai laiku galima sulaukti pasidauginimo gyventojų ant 30-40 tūkstančių žmonių.

LIEPOJUS. Miesto biudžetas 1913 metams sustatytas šitaip: ineių ir išlaidų permatoma 965, 331 rub., ant 47,500 ir daugias išlaidų negu 1912 m. Daugiausiai būsia reikalinga pridėti prie „miesto gerovės pataisymo“ (15,000 rb.) ir prie „miesto užve-dimų palaikymo“ (12,000 rb.). Ineigos daugiasia pasididinsia iš mokesnių nuo nekilnojamių tur-tų (plečių, namų 90 tūkst. rub., vietoj 180 tūkst. Deficitas 1913 metams permatomas apie 100 tūkst. rub. Miesto valdyba dabar suka galvą kuomi tą nepriteklių padengti.

LIEPOJUJE 27 lapkr. policis-tui Matuševskui priėjus prie pa-kritisios ant gatvės, prie Rožų

pleciaus, moteriškos, kažin-koks huliganas smegė peilį į užpakalį, kad net sulinko priecejs prie kau- lo. Užpuolikas mėgino pabėgti, bet liko sugautas ir pasirodė esąs tūlas Janson iš Aaispūtės.

„Rygos Garsas“

Iš Amerikos.

38 unijistai apkaltinti. Indianapolis. Gruodžio 28. pasibaigė gar- si geležies darbų unijos vadovų byla. Iš 40 apkaltintųjų išteisinai- tais liko tik du. Prisieksieji teisėjai tarėsi apie 40 valandų prieš išnesant galutiną pasmerkima- mą. Gruodžio 30. apskelbta jiems bausmė. Prezidentas Ryan gavo 7 metus kalėjimo; 8 — po 6 me- tus, 2 — po 4 m., 12 — po 3 m., 4 — po 2 m., 6 — po metų ir vie- nią dieną.

Pasmerkimas likusių 5 atidėta kiek toliau.

Byla prasidėjo spalviu 1. ir tę- sėsi iki gruodžio 28. Valdyskų liūdytojų prieš apkaltintuosius buvo išstatyta 549; apkaltinimo aktas siekė 25,000 spausdintų puslapių.

Kada-gi teismo klerkas pradėjo skaityti apkaltinamųjų vardus. teismo salėje stojosi baisus regi- nys — sunku apskaiti, kas darėsi tarp apkaltintųjų žmonių, jų vaikų ir pačių pasmerkusių. Pirma- tinis ant apkaltintųjų rašto buvo Ryan, 70 metų senis.

Taip užsibaigė garsi „dynamina- torių“ byla, kuri buvo tiesia pasekme nutestųjų brolių McNama- rų už išdynamitavimą Los Ange- les mieste laikraščio „Times“ spaustuves, kur liko tada užmuš- ta 21 žmogus. Tam panašių eks- plozijų buvo ir daugiau. Daug suardyta geležinių tiltų ir namų, kurie vienok ne unijistų buvo statyti. Kada-gi McNamarai liko apkaltinti išardyme „Times“ spaustuves, tuomet ant jų krito kaltė ir už kitas eksplozijas. Mc- Namarai, kaip žinote, buvo gele- žies darbų unijos centralaiskais viršininkais.

Pasibaigus jų bylai, buvo pa- traukti teisman unijos skyrių viršininkai, kurie štai ir liko pa- smerktais.

Priešais naują bilį, reikalau- jantį nuo imigrantų mokėjimo skaityti ir rašyti, kyla smarkūs protestai. Mano kreiptis į Taf- tą su reikalavimu, kad jis neuž- tvirtintų to projekto. Daugelis imigracijos draugysčių daro mi- tingus-protestus.

Suareštavo 50 paleistuvų. Cin- cinnati, O. Vietinė policija su- areštavo 50 merginų ir pristatė jas į teismą už nemoraliską gy- venimą. Teisėjas norėjo nubaus- ti katras po 50 dol., bet pasirodė, kad viena iš merginų „dirbo“ ke- turis metus ir turi tik 8 dol. Jos liko nubaustos ir darbo namus.

Telegrafų istaigų darbininkai, dirbantieji Amerikos prekybos unijoj, mano greitai laiku išeiti ant streiko. Jei tik unijos presi- dentas, Konekamp, išleis paliėpi- mą apie streiką, tai telegrafistai didžiųjų Suv. Valst. tuoj mes dar- bą. Priežastis streiko — prašili- nimas telegrafistų Cin City, O.

Du seniu-broliu-dvyniu ant L. Island neseniai apvaikšėjo 94 m. sukaktyves. Abudu negeria svai- galų, jaučia save gerai ir mano dagyventi iki 100 metų.

Turtuolis Char Makkey iš Ros- lino, L. Island parsikvietė iš Fran- cijos inžinierių, kurs ištepliotų jo namo viena kamabrij. Tas kamba- ris turtoilui kainavo \$500,000.

Prezidentas Am. Fed. of Labor,

S. Gompers'as ir federacijos sek- retorius, Fr. Morrison buvo pas- W. Wilson'ą (Trentone), su ku- riuom kalbėjosi apie įsteigimą at- skiros darbo ministerijos.

5,000 dol. moterų klubas. Chi- cagoje jaunos merginos sutvėrė klubą, kurio nariai negali, tekėti už vyrų, kurie neturi 5,000 dolerų meigos ar algos. Tuom jos sten- giasi apsaugoti savo gyvenimą.

Dueilis. Washington. Viename hotelyj pyko dueilis tarp dviejų jaunų vyrų delei 17 m. mergaitės, į kurą jiedu buvo įsimylėjusiu. Vienas užmuštas, o antras liko suareštuotas.

Korespondencijos.

BROOKLYN, N. Y.

Gruodžio 28. mūsų gerbjamasis kompozitorius ir dainininkas, p. M. Petrauskas, McCaddin Memo- rial Hall svetainėje davė koncer- tą.

Koncerto išpildyme dalyvavo šios ypatos: M. Petrauskas, dai- nininkas, A. Schlagater (smuiki- ninkė) ir E. Schlagater-Mikutis, P. Čiurlionis, A. Šlipujutė-Jan- kauskienė, K. Strumskis — pia- nistai. Delei kronikos atžvilgio taipgi paduodu išsiaiš visa šio koncerto programą, kaip seka:

1. M. Petrauskas — dainavo: a) Aria iš operos „Don Giovanni“ — „Mio tesoro, — Mozart; b) Ro- mansas: „Kadaį turėjau tėviškę“ — Lassen; c) Wiegeliand: „Guten Abend“; — Branhms; d) Ballada: „Po Lietuvą miega“ — M. Petrauskas.

2. Skambino P. Čiurlionis: „Salut a Pesth“, ungarų marsas — Kowalsky.

3. M. Petrauskas: a) Roman- sas: „Tylėk mano drauge“ — Čaikovsky; b) Arioso iš operos „Pagliacci“: Vesti la gubba. — Leoncavallo; c) „Vieversčiai eilubla“.

4. Smuika griežė A. Schlagater. Pianu palydėjo E. Schlagater-Mikutis: „Concerto in G. minor“. Allegro Moderato Adagio — Max Bruch.

5. M. Petrauskas: a) Aria iš operos „L'Elisir d'Amore“. Una furtiva. — Donigetti; b) „Klegetas“ — Chopin.

6. M. Petrauskas: a) Serenada. „Savo daina“ — Schubert; b) „Purnelis bijo vėjo“.

7. A. Schlagater, E. Schlagater- Mikutis: a) Ungarų šokis No.5. — J. Brahms; b) „Oi rutelė“. Dai- na be žodžių. — M. Petrauskas.

8. M. Petrauskas: a) „Su nakce- ly“ — M. Petrauskas; b) „Bernu- želi nes'volioi“. — M. Petraus- kas; c) „Suktinis“ — M. Petraus- kas.

9. Smuikos su dviejų pianų pa- lydėjimu: M. Petrauskas, A. Schlagater, A. Šlipujutė-Jan- kauskienė ir K. Strumskis: „Jau kad aš augau pas motinėlę“. M. Petrauskas.

Brooklyno lietuviai turėjo ge- rą progą girdėti vieną iš geriaus- sių koncertų, kokio kito greitai gal nesulauks. Koncertas nusi- sekė taip gerai, kad geriau nega- lima nei norėti, nes išpildyme šio koncerto dalyvavo geriausi lietu- viški ir svetimtautiški artistai. Svarbiausia koncerto dalį išpil- dė p. M. Petrauskas, panelė A. Schlagater ir p. P. Čiurlionis. M. Petrauskas su savo virbanėniu ir žavėjančiu balsu taip sujudino klausytojus, kad plojimas po kiekvienos dainelės tęsėsi po ke- liolika minučių. Dar turū pri-

minti, kad p. M. Petrauskas per- šiuos pastaruosius tris metus in- gijo daug didesnį drąsą prieš pu- bliką ir pagerino savo balsą, nes daugiam patėmijo, kad šiame koncerte p. M. Petrauskas daug gražiau dainavo, negu tris metai atgal.

A. Schlagater dar yra jauna mergelė, bet turi prigimtą palin- kinimą prie muzikos ir gerai išla- vintus prietelius, kurie priverčia stygas beveik kalbėti.

Apie p. P. Čiurlionį tai nėra ko nei kalbėti, nes jį jau žino be- veik visais Amerikos lietuviai, kai- po geriausi iš lietuvių pianistų.

Aš manau, kad „V. L.“ skaity- tojams nereikia daug aiškinti apie įspūdžius šio koncerto, vien tik užtenka kas buvo augščiau paminėta: bet su Brooklyno lie- tuviais kas kita yra. Jie netik nesupranta tokio koncerto vertės perskaityti čielą punda apgarsni- mu, bet dar atsirado tokių begė- džių, kurie eidami krautuvė nuo krautuvės išmėtė koncerto apgar- sinimus iš langų. Bet dar šito begėdžio darbo neužtenka; čia atsirado ir tokių gaivalų, kurie nesigėdino pasakyti žmogui į akis, būk tai toks koncertas netu- rės jokios vertės ir kad pats p. M. Petrauskas nieko įžymaus negalės padaryti tarpe lietuviškos liau- dies. Šį purviną darbą atliko ne tie žmonės, kurie vieniki ateina pasiklausyti tokių koncertų, bet tai vis mūsų visuomenės vadina- mi „veikėjai“ ir „dailės platinto- jai“. Viems iš tokių „kultūrnie- šių“ štai ką pasakė: „Ką tas Pet- rauskas gilioja prieš mus, nes mes esam geriausi artistai, o ne jis“. Tiesa, mūsų atgaleiviams pasisekė atsiekti savo tikslas, nes ant minėto koncerto susirinko publikos vos apie 300 ypatų, bet p. M. Petrauskas visai neatkreipė į tai atidžios. Pakol pasibaigs šis sezonas, jis žada pastatyti ke- turis didelius veikalus: „Birute“ su pilna orchestra, „Šnienapjū- te“, „Vestuves“ ir dar kokį ki- tą. O visą šitą nedailųjį boykotų darbą atlieka ne pavienės ypatos, bet draugystės; mat čia nespė- je užginti kokias nors draugystė- lė, tuojaus griebiasi prie statymo „veikalų“: o tokių draugystėlių yra gana daug. Iš to ir pakyla vi- sokai boykotai prieš vieni kitus, nes negali publikos pasidalinti. Lai- kui bėgant brooklyniečiai prigim- dys tiek draugysčių, kiek į metus yra dienų. Nežinia, iš kur jie ims tiek ir veikalų, kad užtektų kožnai draugystei naujas; tur- būt, kad turės atkartoti visus „Penktuosius Prisakymus“ ir „Svečius nebuvelius“ su girtuok- lių monologais!.. Gegutės Balsas.

ELLIS ISLAND.

Pamedėlyj gruodžio 23. man te- ko dalyvauti gana žingėdžioje ce- remonijoje ant Ellis Island (kas- legarnėje).

Apie 3-ęją val. po pietų didel- hoje salėje susirinko daug sve- čiū, pribuvusių iš New York'o ir visi „kaslegarnės“ darbininkai; salė buvo papuošta Kalėdų eglai- te, o ant estrados pasirodė muzi- kantai ir 4 chorai. Po kelių mi- nučių sulėjo visus emigrantus, kiek tik jų tada buvo ant Ellis Is- land ir tuoj pasirodė patsai „com- missioner'is“. Ceremonijos pra- sidėjo Amerikos himnu ir po trumpai maldėliai, impronizuotai protestoniško dvasiško, progra- ma ėjo tolyn: koks-tėn bažnytnis choras pagiedojo „Christmas Hymn“ ir muzika pagriežė Chris- tmas Fantasie“. Paskui dvasi- kiai įvairių tautų ir tikėjimų sveikino emigrantus ir sakė atsa- kančias tam prakalbas keliose kalbose; po kiekvienai kalbai mu-

zika griežė tos tautos hymnų, ku- rios kalboje kas-nors buvo saky- ta; tarpuose lenkiškas choras „Harmonia“ ir ungariskas cho- ras iš New York'o padainavo ke- letą tautiškų dainelių. Kalbėta buvo šiose kalbose: vokiskai, un- gariskai, lenkiškai, rusiskai ir ita- liškai; bet nieko lietuviškai, nes lietuvių imigrantų yra visados daug mažiau, negu paminėtų tau- tių. Pabaigoje visa publika, ma- ka vedama, pagiedojo „All hail the power“ ir muzika užbaigė programą — internacionaliska fantazija — „Hands across the sea“. Išleidžiant iš salės, emi- grantų vaikams ir suaugusiems iš- dalyta daugybė specialiskai pa- rengtų „prezentų“ ir saldumnyų.

Abelnai, tas „terptautiskas“ „pvaiškščiojimas Kalėdų usisekė puikiai ir padarė smagų įspūdį ant visų svečių, o imigrantus iš- budino iš jų paprastos apatijos ir nevienam išspaudė karčias asā- ras, priminus paskutines Kalėdas, pradėstas savo krašte, tarp savos šeimynos ir draugų.

Amerikiečiai užsipojo didelės garbės atjausdami atėiviams, nes jie stengiasi padraštinti ir pa- traukti jų simpatiją prie šios lais- vės ir progreso šalies tokiomis dai- liais būdais, kaip tas apvaikšči- ojimas. J. H. Stankevičius.

NEWARK, N. J.

Gruodžio 28. Lietuvos Dukterų Pašalpinė Dr-ja Sv. Jurgio Dr. svetainėje parengė pirmą didelį balį. Susirinko gan gražus bū- rielis lietuvių ir visi puikiai lino- sinosai, pakol neapsvaigė savo proto alkoholio nuodais. Galop iškilo net peštynes, ir du jaunū vaikiniu energiskai dailino viens kitam įkaitusius veidus. Susirin- kusieji — vieni su pasibjaurėjimu žiūrėjo ant sukruvintų veidų, ki- tigi juokėsi, o moteris nemažą kėlė triukšmą. Labai blogą pa- daro įspūdį šitokie pasilinksmini- mai-susirinkimai: čia galima pa- matyti, kaip dar vargsta ir tam- sybėse klaidžioja mūsų jaunuome- nė, kuriai visai nerūpi laikraščiai, kuings, bet vien tik svaginanti gėralai ir visi kiti blogi darbai. Žinoma, tarpe jaunuomenės ir abelnai tarpe lietuvių visuomenės, yra dalis, kuriems rūpi mokslas, šviesa, dora ir vienybė; bet tan- kiai blogi darbai girtuoklių ir pa- laidūnų nustelbia šitus gerus dar- bus ir prakalinius siekius. Lietu- viai, laikas atbusti!..

Tėnai Buves.

NEWARK, N. J.

Gruodžio 22, Sv. Jurgio Dr- stės svetainėje buvo parodymas krutančių paveikslų. Pirmiausia p. Leščinskas paaššino, kas bus rodyta tą vakarą ir kaip reikia užsilaikyti publikai. Paskui ant fonografo išpildė kelias lietuviš- kas daineles ir da šitą. Galima sakyti, kad tai pirmos Amerikoje įdainuotos dainos Šv. Cecilijos (Choro iš Newark'o, padarytos „Columbia Phonograph Compa- ny“ New York'e. Paskui prasi- dėjo krutantieji paveikslai, ku- riuos rodė p. Leščinskas. Vakaro programos buvo atliktas gan ge- rai. Žmonių susirinko visai ma- žai. Daugiausia buvo vyrų; mer- ginų, žinoma, nėra ko ir tikėtės ant šitokių vakarų „delto, kad va- karas parengtas be šokių. Iš kitos pusės — nedėlios vakaras tai „busy evening“, nes joms reik- eiti ant kampų pastikti savo vai- kinius. Būtų geras daiktas, kad šitokie darbeliai tarpe mūsų vi- suomenės apsiereiktų tankiau ir kad tas visuomenė, ypač jaunimas, atsakančiai tam atjaustų. Prie šitokio vakaro reiktų pridėti kalbą-nors kitą, paveikslan, pasakyti

trumpą prakalbą, perskaityti mo- nologą, papasakoti šitą apie se- novės Lietuvą, arba duoti gerus pamokinius iš įvairių mokslo ir žmonių gyvenimo šakų. Tada kiekvienas apturėtų daugiaus naudos ir grįžtų namon pilnai už- ganėdintas.

Laikė to vakaro visi susirinku- sieji inteligentai, atsisdė ant balkono, juokėsi su piktumu žiū- rėdami į žemai sėdincius savo brolius, paskendusius tamsybėse. Ištiesų, liūdna ir nervinga darosi, žiūrint ant lietuviškos publikos neramumo ir betvarkės. Kaip kada prisėma net ausis užsikim- ti nuo baisių švilpavimų ir bildė- sių; kitas net batus vienu vakaru sudėvi bemušdamas į grindis. Su- sirinkę keletas nemuti ir nenori- nčių klausyti ir žiūrėti vakaro veikaly, baisiai trukdo norintiems sį-tą pamatyti ir išgirsti, nekurie žmonės yra priversti išeiti lau- kan, nesulaukę pabaigos.

Tai-gi jų, apsviestieji vyrū- kai, lavinkit ir mokinait kitus; ža- dinkit savo miegančius brolius, ir įkvėpkit jiems nors mažiausią da- lelę savo mokslo. Tas, kuris do- kina kitus, mokina pats save. Yra labai naudingas daiktas lietuviš- kai jaunuomeni, o ypač Ameri- kijoje angusiai, ramiai užsilaikyti susirinkime. Netingėkite atsi- lankyti ant šitokių vakarų tan- kiaus ir pasistengkit prirengti ki- tam vakarui geros medžiagos, ku- rią galėsite paskleisti tarpe savo brolių-lietuvių, kurie, be abejo- nų su mielu noru susirinkę jums atjaus, išreiks atsakančią padėką ir sunaudos savo gyvenime jūsų patarimus ir pamokinius.

SCHEENECTADY, N. Y.

Vienas vaikinai laikė mažą sa- liūnelį; biznis ėjo gan gerai. Pas- kuli užsimano pasamdyti didelį hotelį ir jame užsiimti prekyste „gyvojo tavoro“. Kaip sumanė, taip ir padarė, ir „geseftas“ ėjo gerai. Bet nelaimė. Laikė Kalė- dų, kada visi prisigėrę nuėjo gul- tyti, nuo paliktu degančiais papiro- sų užsidegė visas hotelis. Niekas iš tūn buvusių pradžios gaisro ne- pajuto. Kada-gi, pribuvusieji ug- nagesiai pradėjo pro langus lieti vandenį, tada sukruoto ir „meilės paukščiai“ ir pradėjo šokti pro langus. Viena merga visai užsi- mušė, o antra bešokdama, suvarė visus rietus po kriauklų; du žmo- gus sudegė — vienas lietuvis, an- ras — rusas. Tai tau ir pelnas su „gyvu tavoru“; tai jums ir pasi- linksminimas!..

Schenectady Žmogus.

WATERBURY, CONN.

Gruodžio 29. atsibuvo M. Pet- rausko koncertas. Koncerte daly- vavo šios ypatos: M. Petrauskas, P. Prieveičiūtė, P. Čiurlionis, V. Bagdanavičius ir P. Bagdanavi- čius. Visi savo užduotis atliko gerai, ypatingai M. Petrauskas, kuris žavėte žavėjo savo maloniu balsu ir puikiomis melodijomis. Pirmą kartą turėjau laimę iš- girsti mūsų gerbjamą dainorių; bet norėčiau girdėti net kas die- na skambantį jo švelnų balsą ir tas daineles, kurias dar mažas būdamas girdėjau ant Nemuno kranto. Tiesa, M. Petrauskas la- bai gražiai mus palinksmo, bet reikia ištarti širdingą aciu ir pu- blikai už skaitlingą atsilankymą ir ramų užsilaikymą laike koncer- to, tiktai gaila, kad koncertas tę- sėsi visai trumpai — vos vieną va- landą su keliomis minutėmis.

Gruodžio 30. rūpesčiu M. Bra- zausko ir J. Mato surengta vaka- rienė pagerbimui M. Petrausko. Pasilinksminime dalyvavo į šim- tą suviršum žmonių. Jo progra- mas maž-daug sekantis: pirmiau- siai P. Stoškaus orkestra pagriežė

marsą ir porą angliškų šokių, paskui, atėjus M. Petrauskui ir P. Čiurlionui, pasigirdo „Klumpako- jis“, „Suktinis“, „Aguonėlė“ ir „Noriu miego — saldau miego“. Šokiai tęsėsi iki vienuoliktai va- landai; pasibaigus vienuoliktai, pasigirdo balsas, kviečiantis ant vakarienes. Sustojus į poras, vi- si svečiai tapo nuvesti, kur buvo prirengti stalai su įvairiais val- giais ir gėrimais — žinoma ne- svaiginančiais. Labai pagirtinas dalykas, kad ir waterburiečiai pa- rengė nors vieną tokią vakarienę, ant kurios nebuvo svaiginančių gėralų, nors panašių vakarienių waterburiečiai daug jau praleido, vienok visad Ragutis turėdavo pirmą vietą panašiose vakariene- se. Taigi ir dabar, kada vakaro pirmininkas pakvietė svečius iš- reikšti savo nuomonę kas link va- karienes, tai nekurie iš mūsų in- telingentų labai apgailestavo, kad nėra ant stalo atsakančių gė- rimų. Gėda nekuriems Waterbu- rių inteligentams reikalauti svai- galų panašiuose pasilinksmini- muose. Bagelis.

WATERBURY, CONN.

Daugelį kartų man teko patė- myt laikraščiuose apie teatrališ- kos draugijos „Aidas“ darbštu- na, apie jos pasisveitimą darbuo- ties ant tautiškos dirvos. Tiesa, „Aidas“ uoliai darbuojasi kas link pakėlimo dailos tarpe mūsų brolių-lietuvių. Jau daugel kartų „Aidas“ palinksmo water- buriečius su puikiais perstaty- mais dramų ir komedijų, atlikda- mas jas labai puikiai; nors kar- tais ir pasitaikydavo kokiai klai- dai įsikverbti, vienok to negali- ma davo užmesti, nes kiekvienas žmogus turi klaidas, tai-gi ir teat- rališka draugija „Aidas“ be klai- dų neapsiejo, nes jau šeštas ar septyntas metas, kaip ji pas mus veikia.

Gruodžio 26. praėjusiu metu ant 48 Green gt. „Aidas“ paren- gė balį ir sulosė „Ekspropriato- rius“ — dviejų veiksmų komedi- ją. Žmonių prisirinko pilna sve- tainė ir laike lošimo visi užsila- kė ramiai. Lošimas nusisekė pu- sėtinai; geriausiai rolėse atsižy- mėjo A. Lazdauskas — Kazabue- ckio, dvaro užveidos rolėje, O. Stalioniūtė — Kazabueckio tarnai- tės, Juozienės rolėje ir K. Raz- mantas Juozienės vaiko, Baltraus, rolėje. Kiek man teko matyti lo- šiant šiuos tris aktorius, tai jie visuomet atlieka savo roles kaip tikri artistai ir teatrališka draugi- ja „Aidas“ gali pasididžiuoti, kad tarpe jų narių randasi tokių gabjų loškų. Nors ir kiti atliko savo roles pusėtinai, vienok gali- ma buvo patėmyti šokias-tokias klaidas, pavyzdžiui V. Janušai- tis kuris atliko Turėiaus rolę, ju- dėjimius išpildė labai puikiai, bet tiktai viską jam gadino neaiškiai ištarti žodžiai ir sukraipyti saki- niai: matyti, kad aktorius yra už- augs šitą šalyj ir delto tas taip atsitiko; reikia tikėtis, kad at- eityje lošikas pasistengs su reži- sieriaus pagalba tą išvengti, nes tokie sukraipymai sakinių ir pu- siau angliškai ištariamų žodžių labai subjaurina lietuvišką kal- bą, o ypač tas netinka ant scenos. Vienok „Aidas“ netur nusiminti, kad pasitaiko padaryti kokią klaidą, nes tiktai tas nepadaro klaidos, kuris visai nieko nedaro. Taigi „aidiečiai“ su tvirta viltimi ir pasišventimū varykite savo darbą tolyn ir skleiskite dailos idėją tarpe vietinių lietuvių, o greit pamatysime gausius vaisius.

Juozas Sabaliauskas.

AMSTERDAM, N. Y.

Čia gyvena pusėtinai būrelis lietuvių; bet apsvietimas tarpe jų

liūni apšvietos tarpe mūsų tamsių tautiečių. Mēs manome, kad gerbjamieji mūsų viengenciai, kuriems rūpi apšvietos darbas tarp mūsų žmonių, nepraleis pro ausį šio mūsų atsisaukimo, bet paaukaus mums savo atliekamas kningas, už ką mēs būsimė labai dėkingi.

Pasitikėdami susilaukti šokių tokių pasekmių ir užuojautos mūsų švietimo darbe,

liekame su pagarba, TMD. 145 kp. komisija: Pirmininkas, A. Vienckevičius, Raštininkas, St. Miliauskas, Išdininkas, A. Leščinskis, Kningas meldžiame siųsti tokiu antrašu:

St. Miliauskas, 437 Willing str., Tamaqua, Pa. P. S. Širdingai prašome ir kitų laikraščių perspausdinti šį mūsų atsisaukimą.

ATEIVIAMS PRANESIMAS.

Kad supažindinti 700,000 imigrantų, kurie atplaukia į šią valstiją (New Yarko) kas metas, kaslink gavimo darbo, persikilnojimą, išnaudojimą ir prigaudinėjimą ateivių ir apie visas kitas sąlygas sutinkamas po išsėdimo, New Yarko valstijos Industrijos ir Imigracijos Bjūras ant 95 Madison Avenue intaisė „Apšvietimo Skyrių“.

Naujas Skyrjus tapo suplanuotas per Valstijos Darbo Komisinerių, John Williams, dar nuo to laiko kada patsai Bjūras tapo sutvertas dveji metai atgalios. Ypatybė šito darbo bus greitas suteikimas žinių visiems laikraščiams, kaip anglų, taip ir svetimose kalbose, kurie vaikščioja po šią valstiją. Tokiu būdu visos informacijos, svarbios ateiviams, bus veikiai išsiuntinėjamos kaip tik jos Bjūra pasiekia.

Prastais žodeliais svetimos kalbose pamfletai, pamokinanti ateivius apie sąlygas, bus taipgi sutaisoma ir išplatinama. Žinių skyrjus bus išplėtotas po vyriausia direkcija Juozapo Mayper'o. Veikiamojo Bjūre Vyriausio Tyrinėtojus.

Labai aktyvos imigracijos datos kaslink vietinės imigracijos tapo Bjūre surankiotos, ir šitos informacijos turės būt analizuotos ir perduotos žurnalams suvartoti.

Francas A. Kellor, Chief Investigator, 95 Madison Avenue, New York City.

PATAISYMAS.

Dr. J. Stankus iš Philadelphiajos prašo atšaukti tą pranešimą, kurį mēs pagal „Dilgėlių“ buvome padavę, kad jisai jau buvo patrauktas teisman ir nagrinėtas. Jis sako, kad teisman esąs paduotas, bet nagrinėjimo dar nebuvę. Ir ta byla truputį kitonišką turinti išvaizdą, ne kaip buvo rašyta.

New Yarko žinios.

Delei generališko rūbsiuvių streiko. Pildomasis komitetas mano, kad, esant reikalui, galima bus pritraukti prie streiko apie 700,000 rūbsiuvių. Tautiškas organizatorius, B. Sveiceras, tur viltį, kad darbininkai bus solidariski ir išlės streiką.

New Yarko priskaitoma arti 6,000 rūbsiuvių dirbtuvių. Gruodžio 29 vakare komitetas iš penkių narių vadų oficiališkai

apgarsino generališką streiką 125 000 rūbsiuvių New Yarko, Brooklyne ir Newarke, N. J.; tame skaitliuje 85,000 vyrų ir 40,000 merginų. Tą rezoluciją darbininkai sutiko su didžiu entuziazmu. Apie tūkstantį darbininkų būrvio paskirta del apėjimo dirbtuvių su prisakymu stoti prie streiko ir nurodymais streiko planų. Už streiką balsavo arti 40,000 ypatų, prieš — virš 2,500.

Streikieriai rūbsiuviai stato šitokius reikalavimus: 8 darbo valandas; padidinimas algos ant 20 nuosimčių; mažiausia alga merginoms 10 dolerių į savaitę, o vyrams — 16 dol.; panaikinimas vaikų darbo ir darbo namuose. Tame streike dalyvauja virš 2,000 rūbsiuvių.

Generališkas streikierių namas randasi Bible House — 9 gat. ir 4-ta ave., New Yarko. Tautiškos unijos prezidentas Rikeras yra generališko streiko vadovu.

Streikierių ūpas gan tvirtas, visi jaučiasi gerai. Visi noriai apleidė drbtuves ir yra pasiryžę nestoti prie darbo, kol nebus išpildyti jų reikalavimai.

Istojimo į uniją moksetis siekia 10 dol. ir mėnesinė 40c. Grupai darbininkų istojimo moksetis sumažinta, būtent 2 dol. 45c. nuo žmogaus. Nario kningutė kainuoja 1 dol. 10c.

Naujas Edisonso išradimas. New York. T. Edisonsas neseniai išrado naują mašiną, kuri kartu rodo ant audeklo judančius paveikslus ir kalba. Tokiu būdu su pagalba to išradimo galima bus perstatyti atsakančiai scenos dalykus, nes ant audeklo veikėjai netik judės, bet ir kalbės. Tą mašiną T. Edisonsas pavadino „Kineto-fon“. Tokie paveikslai bus rodomi greitai laiku New Yarko, kada atsidarys operos „Faust“ ir „Trubadur“.

New Yarko kalėjimas. Kalėjimų apžiūrėjimo komisija šiaip pranešė teisėjui Hoffui apie kalėjimą Tomb:

Kaliniai paskirstyti į privilegijuotus ir paprastus. Kalėjimo kieme yra namas, kur patalpinatas vienas serifas, kurs gyvena kaip savam name. Čia kiek reikiant šviesos, oro ir duodamas geras valgis. Tame name neseniai gyveno du bankieriu.

Arestantų kameroje labai mažai vietos, sutroskimas ir nešvarumas. Kaliniai tankiai mūšai ir stapinami badu. Stovis priešais restoranus, veda puikų biznį, nes kaliniai priversti tenai pirkti sau valgi.

Minėta komisija nutarė įvesti čia geras permainas ir prašalinti dabartinį kalėjimų viršininką ir vierniausius prižiūrėtojus. Mat, ne tik Rusijos kalėjimai blogai užlaikomi, bet ir šitame laisvės krašte.

Vietinės žinios.

Visuotinas Kriaučių streikas: Brooklyne, New Yarko, Brownsville ir Newarke. Gruodžio 30 dieną Brooklyno rūbsiuviai, prigulintieji į uniją iki 12 val. dienos buvo iššaukti ant streiko. Tą pačią dieną Brooklyne ir New Yarko taipogi prisidėjo prie streiko daug siūvėjų, visai nepriuginėčių į uniją; metę darbą jie tuo susirinko į paskirtas svetaine, įsirašė į uniją ir žada streikuoti patol, pakol neišlaimės išstatytus visų rūbsiuvių streikierių reikalavimus. Šitas visuotinas rūbsiuvių streikas, kaip ma-

tyt, iššauktas ne unijos vadovų, bet pačių darbininkų. Dvi savaitė atgal buvo laikomi mitingai, ant kurių buvo klausiamas darbininkų, ar jie nori streikuoti, ar ne. Buvo nubalsuota streikuoti. Už streiką balsavo virš 35,000, o prieš streiką virš 2,000. Balsavotik prigulintieji į uniją. Balsavotik rezultatas parodo, kad šitas streikas yra iššauktas pačių darbininkų ir atsakančiai apsvarstytas. Reikalaujama pakėlimų užmokesties, sutrumpinimo valandų ir pripažinimo unijos. Vyrams reikalaujama nuo 16 dol. iki 26 dol., o merginoms — nuo 10 iki 16 dol. į savaitę su 8 darbo dienomis valandomis; paskui reikalaujama, paraikinti dirbti nuo kavaluko, o taipgi, kad dirbtuvėse būtų įvestas didesnis švarumas, reikalingas žmonių sveikatai. — Pranešame visiems rūbsiuviams (kriaučiams), kad nevaizuotumėte pas mus, jeigu būtų reikalaujama į Brooklyną, New Yarką, Brownsville ir Newarką, nes liktumėte streikalaužiais.

Literatų komitetas: J. Urbonas, J. Jakimaučius, O. Jančiulavičiūtė.

Balsavimai kas link streiko atsibuvo apie 25 vietose — New Yarko, Brooklyne, Brownsville ir Newarke. Iš lietuvių rūbsiuvių balsavo 54 ir 58 skyriai — už streiką virš 600 yp., prieš — apie 90. Išėjo ant streiko apie 2,000 lietuvių rūbsiuvių. Visų tautų streikuoja apie 200,000 rūbsiuvių. Nors šitas milžiniškas rūbsiuvių streikas buvo nutartas visuotiniu balsavimu, nors visur buvo matyti pasiryžimas darbininkų kariauti iki galui del savo tiesų, nors matėsi, kad ant streiko eina su linksmumu ir entuziazmu, vienok kur-ne-kur pasirodo nenoras prisidėti prie streiko ir jie lieka prašalinami nuo darbo prievarta. Darbdaviai, abejonės, šaukia kad prie streiko verčiama, kad streikas vykdomas spėka, kad viskas buvo gerai, ir tik dalis darbininkų sumanė kelti betvarkę. Keliose vietose, kur darbininkai buvo priverčiami mesti darbą, įsimašė ir policija ir, žinoma, poliemanų „kočėlai“ darbavosi be pasigailejimo. Tarp kočėlas liko surėštuota. Panašūs susikirtimai darbininkų su policija atsitiko kaip New Yarko, taip ir Brooklyne.

Kova sunki ir reikalaujanti didžios sutarties, tvirtumo ir pasiryžimo; bet jei tarp darbininkų bus vienybė, išlaimėjimas, galima sakyti, užtikrintas. Darbininkai visad tur atminti, jog vienybėje — galybė. Jie savo kova turi vesti ne fiziška spėka, ne grūmojimais, ne prievarta, bet susipratimu, susiorganizavimu ir tada jie visad gali išeiti pergaletojais.

Nors, ir manoma ir gal sakyti, pradėta tarties darbininkų atstovų su savininkais, vienok sunku tikėti, kad kas iš to taip greit išeity. Darbininkai turi parodyti tikrą savo spėką-solidariškumą. — Šienapjūtė. Sausio 25 d. McCaddin Hall svetainėje bus duotas Scenos Myl. Dr. muzikos vakaras su šokiais. Spektaklis susidės iš šių M. Petrausko veikalų: „Šienapjūtė“ — vieno akto opera, „Tautiška lasa“ — simfoniškas veikalas ir „Kaminakrėtis“ — operette. Repeticijos eina labai karštai, vadovaujant kompozitorini ir chormesteriui, P. Čiurlioniui.

Girdėjome, kad M. Petranskas jau duoda lekcijas ir kviečia tuos, kurie nori mokinties muzikos ar dainavimo, kad pasirūpintų užrašyti ant tinkamų valandų. Už 10 lekcijų dainavimo — 13 dol.;

už 10 lekcijų smuikos, piano ir kitų dalykų ir-gi 10 dol. Lekcija gali būt duodama pusiau, jeigu dvi ypatos visą lekciją užimtų. Smulkiau apie viską galima susižinoti pas patį būsiančios lietuviškos konservatorijos direktorių, M. Petrauską, 101 So. 2-nd str., Brooklyn, N. Y.

Gyvylių ligonbūtis. Ant 198 5-tos ave. yra gyvylių ligonbūtis. Jame buvo apie 400 ligonių. Ištikus gaisrui sudegė 40 kačių.

Lietuva ir lietuviai paveikluose. Pranešame, kad A. T. Račiūnas ir J. M. Daničius ant kiek laiko apels Brooklyną ir sausio 11. išvažiuos į Plymouth, Pa. kur rodys lietuviškus judančius paveikslus; sausio 14 d. A. Stravinskio salėje, 40 Ferry str. Sausio 15. Serantone (Providence), Pa. Auditorium svetainėje, sausio 16. Edwardsvillėje, Pa., S. Paukščio svetainėje; sausio 18—19 Wilkes Barre, Pa. Lietuviškos Parapijos salėje; sausio 21—22 Mahanoy City, Pa.

Tose visose vietose bus rodomi paveikslai iš lietuvių gyvenimo, o taipgi istoriški ir etnografiški Lietuvos paveikslai iš Vilniaus, Suvalkų, Kauno r Gardino gubernijų ir Prūsų-(Mažosios) Lietuvos.

Miko Sadauko koncertas. Sausio 1. Palace Hall svetainėje, ant Grand str., M. Sadaukas iš Brooklno davė koncertą, kuriame galima buvo išgirsti įvairius muzikališkus instrumentus. Apart to koncerto dalyvavo So. Brooklyn choros po vadyste Leono Eremino. Geriausiai publikai patiko skambinimas ant bonkų; buvome taipgi komiškos deklamacijos. Žmonių buvo gan daug.

Teatras su dainomis. Sausio 4. McCaddin Hall salėje atsibuvo spektaklis, parengtas Brooklyn Lietuvačių Klubo. Lošė penkia-veiksmė darma. „Iš meilės“; patysai lošimas nusisekė gerai; malonų įspūdį darė atliekamas laike lošimos dainos. Geriausiai savo roles atliko — p-lė O. Karaliūtė (Soras — vėliau Marės rolė); p-lė A. Liutkauskaitė (Danutės rolė); p-lė A. Kvederas (Jono rolė). Žmonių buvo beveik pilna salė. Lošime dalyvavo 35-kios ypatos. Atlikimas šio veikalas dar kartą parodė, kda Brooklyne esama gabjų teatrinių spėkų ir reikia vilties, kad scenos dalykuose jis užims pirmą vietą tarp lietuviškos apgyventų miestų čia Amerikoje, ypač, kad čion mano veikti gerbjamas mūsų kompozitorius, M. Petrauskas.

Pijušo Grigaičio prakalba. Sausio 5. Tautiško Namų svetainėje laikė prakalbą neseniai iš Europos (Sveicarijos) atvažiavęs P. Grigaitis. Kalbėjo apie paskutinių laikų darbininkų judėjimą ir apie Balkanų karę — priežastis, kurios ją pagimdė, jos bėgi ir pasekmes; toliau — apie jos svarbumą iš politiško ir ekonomiško atžvilgių, kaip Europoje, taip ir visame pasaulyje; galop kalbėjo apie visuotiną europinį karę, kuri gal iškilti diena po dieni ir kaip į tą klausimą žiūri darbininkai; taip-gi gan plačiai nupiešė internacionališką socialistų kongresą, kuris atsibuvo gale lapkričio praeitų metų Bazelyje (Sveicarijoje) ir kur buvo svarstomas klausimas — ką tur daryti darbininkai, kad prašalinti tą karę ir kaip privalo jiems elgties, jei europinė karė iškiltų. Žmonių ant šios prakalbos buvo pilnė salė.

Lietuvių Am. Piliiečių Klubo metinis susirinkimas. Sausio 5. atsibuvo metinis Lietuvių Am. Piliiečių Klubo (Lithuanian Citizens Club) susirinkimas, kur buvo svarstomi paprasti reikalai ir

išrinktas naujas komitetas. Vieton buvusio pirmininko, J. V. Lutkausko, liko dabar išrinktu P. Šertvitis; vedėju (leader) liko senasis — A. Kundrota; finansų sekretorium vietoj buvusio p. Prakevičiaus išrinktas p. J. Spurgas.

KRASOS DEZUTE.

A. J. Banauskui: — Delei šokių ir gaidų Tamsta kreiptikės pas p. M. Petrauską. Adresas: Cor. Berry and So. 2-nd str., Brooklyn, N. Y.

Skruzdei: — Tamstos laišką nedėsimė, res „Keleivyje“ (N 44) po straipsnius „Žodis į Brooklyn visuomenę“ pasirašė „Skruzdelė“; tarpe žodžių skruzdė ir skruzdelė skirtumas yra, ir Tamstos slapyvardžio niekas nepasinaudojo, o kas tą mano, tegul pažvelgia ant etimologiško tų žodžių skirtumo.

S. Bliuviškiui: — Rašinėkite geriau trumpus straipsnelius — juose taip-gi galima išreikšti visus savo jausmus ir troškimus; jei jus būtina norite rašyti eilėmis, tai patartume gerai peržiūrėti V. Kudirkos straipsnį „Tiesos eilėms rašyti“ (III-as tomas jo raštų), — o taipgi su atidžia perskaitykite veikalus geriausiųjų mūsų poetų — vysk. Baranausko (Anykščių šilelį), Jakšto, Pr. Vaičiūčio, Maironio, Jovaro, M. Vaitkaus ir kitų. Tamstos eiles talpiname, aciū; lauksime daugiau raštelių.

Mikolui Truskai: — Aciū už korespondenciją; rašinėkite tankiau žinutes ar trumpus straipsnelius.

J. H. Stankevičiui: — Labai būt malonu sulaukti nuog Tamstos tankiau žinucijų ar straipsnelių; aciū už korespondenciją.

Parapijonui: — Tamstos atskaitymą „Laisvės“ korespondentui netalpinsime; panašus atsakymas tinka tik ten, kur tilpo netikusi korespondencija; priešingai, panašus atsakymai mažą turi naudą. Rašinėkite trumputes korespondencijas.

A. J. Našlaičiui: — Aciū už raštelių — sunaudosime; lauksime daugiau.

Ant. Daunoriui: — Tamstos korespondencija tilps sekančiame „V. L.“ num. — Aciū; rašinėkite trumpjau, bet tankiau.

P. Kanakam: — Tamstos korespondencija peržiūrėsime ir jei tiks patalpinsime, — aciū.

M. Stakėniui: — Tamstos rankraštį „Elektra“ gavome — aciū; esant liuso laiko, peržiūrėsime — gal tiks net atskirai brošiūrai.

P. Gulbinui: — Tamstos straip-

snis „Lytiškas klausimas“ tilps sekančiame „V. L.“ num.

K. Orlovskui: — Aciū už straipsnelius — suanudosime.

J. K. Miliauskui: — Tamstos straipsnį — atsisaukimą, pasitaisius liuosai valandėlei, peržiūrėsime, — tik jis labai ilgas ir vargiai galės pasiekti savo tikslą.

Jonui Petraičiui, J. Afunariui, Blissvillio Sportui, Jeviniškiui, Juozui, J. S. Sibirui, Ten Buvasiam A. L. ka-ča-kui: — Jūsų korespondencijos tilps sekančiame „V. L.“ num. — širdingą aciū; tik malonėkite rašyti trumpjau; meldžiame rašinėti trumpus straipsnelius.

Severos kalendorius 1913 metams galima gauti dykai. Imkite jį pas aptiekorių.

Niekas nėra liuosas nuo nesmagaus galvos skaudėjimo, atsitinkančio kartais visai nepatogiu laiku. Vienok nėra reikalo jį kentėti. Imkit

Severos Plotkėles nuo Galvos skaudėjimo ir Neuralgijos (Severa's Wafers for Headache and Neuralgia) Kaina už dėžutę 25 c.

Severos Balsamas Plaucziams (Severa's Balsam for Lungs) pasiuloma ir patariama, pasiremiant jo nuopelnais, gydymui kosulio, užkimo, krupo, kataro ir daug kitokių kvėpavimo organų, ypatingai jeigu būva kroslys. Kaina 25 c. ir 50 c.

Severos Balsamas Gyvasties (Severa's Balsam of Life) buvo gerai išbandytas daugelyj atsitikimų. Reik tik gero išnėginimo, kad jis parodytų savo geras pasekmes. Pagelbsti nuo užtekėjimo, negramuliavimo dispneijos, apsnkinimo jaknų, atsiurugimo, išputimo, lyginai nuo daugelio kitų vidurių, jaknų ir žalsų nesveikimų. Kaina 75 centai.

Reikalaudami gyduolių nuo aptiekoriaus, reikalaukit Severos. Jis jas turi. Neprimkit kitokių. Jeigu jis nenorėtų jų jums duoti, rašykite stačiai mums, klausdami patarimo ir prašydami gyduolių.

W.F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

MIKO PETRAUSKO KONGERTAI. New Britain, Conn. J. SKRITULSKO SVETAINĖJE, 12-tą Sausio. Pradžia 7:30 val. vakare. Lowell, Mass. BAŽNYTINĖJ SVETAINĖJE, 13-tą Sausio. Pradžia 8 val. vakare. Brockton, Mass. K. of P. HALLEYE, 825 N. Main st. 18-tą Sausio. Pradžia 7 val. vakare. (Montello). Bridgeport, Conn. BAŽNYTINĖJ SVETAINĖJE, 19-tą Sausio. Pradžia 7 val. vakare. Brooklyn, N. Y. McCADDIN HALL, 25-tą Sausio. Spektaklis „Šienapjūtė“. Pradžia 8 val. vakare. Philadelphia, Pa. 28-tą Sausio Koncertas. Apart M. Petrausko ir P. Čiurlionio, koncertuose dalyvaus ir kiti mūsų daugiau atsižymėję artistai.

Nuo širdies.
— Ką tu, Jonuk, darysi kaip aš numirsiu?
— Kaip-tai ką! Už trijų dienų palaidosiu, kaip yra priimta.
— Ir tu nesibijosi, padėkim, kad aš galiu pabust, atsikelti, kad aš tik letargiškame miege?
— Hm. Teisybė, apie tai aš suvis ir nepamačiau — prisieisi pasiskubinti su laidotuviemis.

NAUJI RAŠTAI

Jezaus Draugija arba jezuitai. Sulietuvino J. Kelmūtis. „Laisvės“ spaustuviėje, So. Boston, Mass., 1912. Pustl. 30. Cienia 10c.
Dagis N12. šviesa — 1.
Trimitas — Laisvos dvasios dvasios giesmės ir dainos (su gaidomis). Parūpino M. P. Tilžėje 1910. Lietuvių Socialistų Sąjungos išleidimas. Pustl. 72.
Dievo ryškė N1. (Naujas pašaišos mėnesinis laikraštis — žr. paržvalgą).
Immigration and Labor. The Economic Aspects of European Immigration to the United States. By Isaac A. Hourwich, Ph. D. New York, 1912. Pustl. XVII+544.

PERSITIKRINIMAS IR ABEJOJIMAS.

Višiose savo sumanymuose mes norime būti persitikrinę, kad laimėsime. Ypatingai tas yra teisingu, kada renkame vaistą sau arba savo šeimynai. Mes rizikuojam savo gyvastį, vartodami abejotinus, nežinomus vaistus: geriaus pasirinkti tuos, kurie panašiuose atsitikimose buvo gerai usakmingi. Vaistas, kuriuomi visados galima pasitikėti, yra Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras, ypatingai staigiai atsitiktis indispozicijai, nustojus apetito, gavus nerviškumą, silpnumą, konstipaciją, galvos skaudėjimą, reumatizmą, neuralgiškų atakus, vidurinius skaudėjimus ir vėminą. Šitas vaistas išgrynys ir sustiprins visą kūną. Jis geras viuose pilne ir žarnų netvarumuose. Aptiekose. Jos. Trines, 1333—39 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Pasekmingiausias vaistas skaudėjimui muskulų ir surnarių yra Trinerio Linimentas.

ISGRIOVIMAS KAUNO PILIES. Drama 4-se veiksmuose, parašyta Aleksandro Fromo (Gužučio). Vaidins Simano Daukanto Dramatiška draugystė, McCaddin Hall svetainėje, Berry str., tarp So. 2ros ir 3čios, Brooklyn, N. Y. Subatos vakare, 11 Sausio (Jan.) 1913. Salė atidaryta nuo 7:15. Pradžia 8:15 vakare.
Pasiekubinkite nusipirkti tikiets iš anksto, nes rengiant didelius veikalus pabaigoje visuomet pritrūksta. Tikietai parsidoda „Vien. Liet.“ kontoroje, 120 Grand str., pas K. Liutkų, 135 Grand str., pas F. Urboną, 151 Metropolitano ave., pas rengėjus ir aktorius. Tikiety kainos: 25c., 50c., 75 c., Box \$1.00.
Užkviētia KOMITETAS.

Reikalinga tuoj

500 mokančių dirbti mainieriu! The Davis Coal and Coke Co., 18 Thomas, W. Va. reikalauja 500 mokančių kasimā anglių darbininkų-mainieriu. Ši kompanija padvigubino savo mainias. Darbas — visada. Mainieriai uždirba nuo \$2.50 iki \$5.00 per dieną, pagal mokėjimą darbo. Ši kompanija yra pabudavojus daugybę namų 10 kambarių su gazu ir vandeniu. Nė streiko, nė jokio nesutikimo nėra.

2-ras METINIS BALIUS! Draugystės Sv. Kryžiaus. Atsibus Subatoj, 11 Sausio (Jan.) 1913 m. Lietuviškame Tautiškame Name, 101—103 Grand str., Brooklyn, N. Y. Pradžia 7:30 val. vakare. Įžanga su padėjimu padavų vyrams 25c., moterims — 15c. Draugystė nariams 15 centų. Sirdingai kviečia Komitetas.

KRAUTUVĖ ANT PARDAVIMO. Valgomų daiktų krautuvė parsidoda: gerų išdirbtų tarp lietuvių, lenkų ir rusų apgyventoj vietoj — 108—N. 5th str. Priešastis pardavime — turia apiešti Suvienytas Valstijas. Norintieji plačiau dasifinoti — kreipkitės į „Vien. Liet.“ kantorą, 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

PRANESIMAS. Neseniai čia atvažiuo garsus Lietuvos Muzikantas ir žada parengti Brooklynne ir kituose miestuose koncertus. Brooklynne bus 11 d. sausio (Jan.) Jefferson svetainėje, 85 Hudson ave. 18 d. sausio Elizabeth, N. J., 25 d. sausio Newark, N. J., 26 d. sausio Maspeth, L. I. O kaip nekurię girdėjot apie šitą jauną artistą, kurs gyvena pirmuasi per kokį laiką St. Louis, Mo. ir ten buvo pagarsėjęs labai visoje apylinkėje, kaip Saxophone Solistas, daugiausiai graidavo su dideliu bandom (Band) ir visada pagyrimą gavo ir 1904 m. Richmond, Va. U. S. Fajermūnų Konvencijoj pirmą praižą gavo iš visų solistų sidabrinį puodą ir visada pagyrimą gavo, žinoma, vis per angliškus laikraščius kaip tai buvo Sax. Sotoist su Grad Wiell's Band Chicago, Ill., Pepping's Band St. Louis, Mo., Cavallo Band St. Louis. O per ilgą laiką važinėdavo su Tjaktrom po visą U. S. Taipgi graino ir vedė orchesterą per 3 metus Savoy Tjaktre St. Louis ir graino 3 metus U. S. Engineers Band Washington, D. C. ir del Roosevelt White House, daugiausiai ir Jo Nogruration paroda Washington, D. C. ir Grad Washington Exposition in 1906. Dabar p. J. Krevas nori pasidarbuoti ir del Lietuvių ir parodyti ką gali nuveikti. Graina ant daugelio visokių instrumentų, kurie daugiausiai vis jo paties išdarbio ir tie instrumentai labai yra tinkami prie Tjaktjuri ir dang juoku prie to pasidaro ir geros muzikės.
Taipgi turi sudaręs labai daug juokingų dainų ir eilių, kurios p. J. Krevas paties yra sudėta žodžiai ir muzikė del orchesteros ir Beno.

AR GALI ATSĄKYTI ANT SITU KLAUSIMŲ?

Ar esi lietuvių?
Ar esi sveikas ant kūno ir dvasios?
Ar prigijūi savitarpinę pašalpos draugijā.
Ar skaitai kokį Lietuvos laikraštį?
Ar manai kada nors sirgti ar mirti?
Ar esi vedęs?
Ar tavo moteris ir vaikučiai priklauso prie kokios nors pašalpinės organizacijos?
Jeigu eis lietuviu, o neturi aprūpinę save ir savo moters bei vaikelį, jeigu mįsijūi sirgti, tai nelauk ilgiau, dabar tau lakas apsirūpinti, pakol esi sveikas tau ir laimė tarnauja. Rašykis prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, o tavo laimė nepažaus, SLA. moka ligoj pašalpā r atstikus mirčiai išmoka apsaugā tavo likusiai šeimynai.
Kreipkis prie savo mieste gyvuojančios SLA. kuopos viršininkū, o jeigu kuopos nesiranda, rašyk tiesiog Centro Sekretoriui klausdamas informacijos, kaip prisirašyti prie SUSIVIENIJIM LIETUVIŲ AMERIKOJE šiuo adresu:
A. B. STRIMAITIS,
307 W. 30-th St., NEW YORK, N. Y.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokiniuisi rokundū, su paveiksiais (apdaryta) 35c
Viso \$1.60
Kas atsitys iškirpęs šitą apgarsinimą iš „Vienybės Lietuvninkų“ ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.
P. Mikolainis
Box 62 New York City

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET
Brooklyn, N. Y.
Specialistas širdies ir plaučių ligų
Office Hours
8-10 A. M. 12-2 P. M. 6-8 P. M.

Telephone Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų ir ankū prie pašalpū.
VALANDOS: Nuo 12-2 po piet. nuo 7-8 vakarū.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
300 Marshall St., ir karnpas Second St.
Ligonius prima: 18 ryto nuo 8-9 po pietū nuo 2-3 ir vakarū nuo 6-8
Telephone 137 R. Elizabeth.

Tarptautiškoji Akušerijų MOKYKLA.
Moterų norinčios išmoku akušerijai, dabar turi legalią mokyklą Scrantone, Pa. Mokslas prasidės 2 d. Sausio, 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui bus duotas diplomas, validios pripažintas visoje šalyje.
Instoti mokyklon gali moterj, turinčios nemažiau 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursū mokasi \$100.00.
Mokyklon Lietuvos prima: The International College of Midwifery.
DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

SKAITYTOJAMS.

Gerbjamieji „V. L.“ skaitytojai, kurių prenumerata užsibaigė ir gavote paraginimą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsime priversti sulaikyti laikraščio siuntinėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortele, šis numeris yra siunčiamas paskutinis, iki atnaujinimo.
Pasarga: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują. Visada reikia rašyti kuoiškiausią vardas, pavardė ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite administracijai darbą ir išvengsite daugelio nesupratimų.
„Vien. Liet.“ Adm.

Pajieskau savo draugo Matijūso Stankevičiaus, kuris prieš tris metus apieido Brooklyn, N. Y. ir iškeliavo į Cleveland, Ohio. Jis pats ar kas kitas, kuris žinot kur jis gyvena, malonėkit pranešti šiomi adresu:
John Lieponis,
157 No. 2nd str., Brooklyn, N. Y.

BALIUS!
Liet. Am. Užkėjų Politiško Klubo, Bayonne, N. J. Atsibus Seređoj, 15 d. Sausio, 1913 m. Jono Mydosz'a Kosciuszko's Salėje, 94 E. 21-ma, karnpas Ave. P. Prasidės 7-tą val. vakarū. Įžanga 25c. kiekvienam.
Kviečia Komitetas.

PAJIESKOJIMAI.
Pajieskau Konstantino Kaziuo. Kauno gub., Panevėžio pav., Cipėnų valsčiaus, Tuitų sodžiaus. Girdėjau gyveno Brooklyn, N. Y. Meldžiu atsisaukti arba kas žino, malonėkit pranešti:
Peter Latvenas,
278 9th str., Troy, N. Y.

VISUOTINOJI HISTORIJA

Satyriškai parašyta senojo ir naujojo pasaulio istorija. Cienia 60 centų.
Šitą storoką kningaitę galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojai, tai ją skaitydami turės ir naudą ir linksmą zobovą. Čia satyros ir juok formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika“. Tekstas padabintas paveikslėliais. Skaitytojau! Skaityk tą kningą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atmint, kad tai juokas. Bet istoriškūs vardus išidek. Jau jie tai tikri.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramų rašytojas, K. PUIDA, davė šiame veikalė tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga. Undinė. Cienia 30 centų.
Visos šitos dramos imtos iš lietuvių gyvenimo tai historijos. „Rūtų vainikas“ gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė pražuvo už pražūdydymą mergaitės nekaltybės. „Mirga“ yra jau žinomas historiškas atsitikimas, kaip pasišventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinės“, tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramos yra puikus indėlis mūsų scenos repertuaran.

J. J. PAUKŠTIS & Co.
120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

PRANESZIMAS

Pranešu visiem, jog atidariau krautuvę, kurioje galite gauti laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, koltikų, kompasų, kryžiučių, puikiausių armonikų smuikų, kiernetų, triubių ir daugybę visokių muzikaliskų instrumentų. Taipgi gery britų visokio skyriaus, Maldaknigų, visokių gražių popierų laikams rašyti (gramatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškių monų daiktų. Taipgi monų kningā, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazrylių turime. Taisom visokius aukšnius daiktus: laikrodžius, žiedus, branzalietes ir visokius muzikaliskus instrumentus: armonikus, smuikas, kiernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augšėliau minetus daiktus. Aš gvarantuojū, kad mano tavoras pirmos klasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:
J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

ISGRIOVIMAS KAUNO PILIES

Drama 4-se veikmėse. Parašyta Alexandro Fromo (Gužučio). Vaidins SIMANO DAUKANTO DRAMATIŠKA DRAUGYSTĖ. McCaddin Memorial Hall, Berry Street, tarp So. 2-ros ir 3-čios gatvių. BROOKLYN, N. Y.
Subatos vak., 11 d. Sausio {Jan.} 1913
Salė atidaryta nuo 7:15. Pradžia 8:15 vakare.

Pasiekubinkite nusipirkti tikiets iš anksto, ba rengiant didelius veikalus pabaigoje visuomet pritrūksta. Tikietai parsidops „Vien. Liet.“ kontoroje, 120 Grand St., pas K. Liutkų, 135 Grand St., pas F. Urboną, 151 Metropolitano Ave., pas rengėjus ir aktorius.
Kaina tikiety: 25c., 50c., 75c., Box \$1.00. Užkviētia KOMITETAS.

„Vien. Liet.“ išleistų knygų Katologas.

davimo XVIII amžiaus	50
Baltus Turceris. (Drama trijuose veiksmuose)	30
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekiija iš astronomijos	10
Dangus augstumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis	10
Darbininkų kalendorius 1904 m.	15
Eglė žalėjų karalienė. (Drama 5-se apsiareikimuose)	15
Emigracija. Apsaka iš emigrantų gyvenimo	20
Gyvenimas Genavaitės	50
Gudri našlė. (Juokaišališkie dviejuose veiksmuose)	15
Gutė. (Eilės)	10
Girtuoklių Adynos	10
Graudų Verkamai	10
Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filosofijos	15
Istorija Septynių Mokytojų	50
Idėja ant mėlyno. Apsaka mūsų dienų	10
Istorija apie gražią Katriuką	10
Istorija katalikų bažnyčios iš po budelio kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos)	30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsiareikimuose)	20
Iš bažnyčios istorijos	10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai?	10
Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo	10
Juožas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje	10
Jonas Krikštytojas (Penkiveiksmė tragedija su prologu)	30
Juožapas Koniusėvskis arba kankinimas Unijotų	25
Kur mūsų išganymas?	25
Kunigija ir švietiška valdžia	10
Kelias minčių apie mirties baumę	10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę	15
Kaip apsiaristi ir laimingai gyventi	15
Kaip darbo žuonemas išsiluosuoti	10
Kelias žodžių apie lietuvius ir naudingai pamokimai	15
Knygėlė del Lietuviškų kareivių Amerikoje	10
Kabalas	20
Kėkštų Šimas. (Apsaka iš ūkininkų gyvenimo)	10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose)	25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas	10
KISENINE KNYGA.	
del kirpėjiaus arba siuvėjiaus pašymui kvornų ir kirpimū ryškių drabužių. 50 puslapių. Gražiai apdaryta. Prekė \$4.00.	
Tokia pat knyga del moteriškų drabužių. Prekė \$4.00.	
Lietuvių tauta. Tomas I	\$1.50
Apdaryta	\$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II	\$1.75
Apdaryta	\$2.25
Abu tomai apdaryti į vieną	\$4.25
Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti	10
Laima ir planetos	25
Lietuvos Istorija Knyga I	\$1.50
Apdaryta	\$2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II	\$1.50
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą	\$4.00
Mythai, pasakos ir legendos kaimiečių	50
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis	50
Našlaitė. (Apsaka eilėmis)	10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelsnis	10
Paveikslai (Dvi apysakos)	15
Palemonas ir Giriduta. (Apsaka eilėmis)	20
Puota — Nusikintas žiedas (Dvi apysakos)	10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos)	25
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgas. (Romas)	\$1.00
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių	20
Sausio devinta	15
Švedų liaudies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
šviesa Dievo dienos tamsybėje	35
Tamnybės Guolia	10
Užsistanačik ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apsaka iš baudžiamos laikų)	50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose)	30
Valkata	10
Vilkų Lėzdas. (Apsaka iš Kryžiuočių laikų)	35
Vytaute prieieka. Paveikslas, didumas 27½x21¼	30

J. J. Paukštis & Co.
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Telefonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktorai.

Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.

PARSAMDOME KARIETAS

veselloms, krikštyms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukt ypatiskai ar per telephoną.

227 Bedford Av. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

ISZGYDYKIT SAVO RUMATIZMĄ!

Urbano Rumatizmo vaistai pagelbes nuo visokių Rumatizmo: kaip: kaulinio, muskulinio, seišikos, taip ir nuo visų kitų ligų. Simtai žmonių siūnė laisvą dėkavodami už mano geras gyduoles, mano gyduoles nepasigydytė: bet vartokite, o rasite teisybę mano atskelbime ir išgydymą mano vaistuose.

Vaistai kastiūja vieną dolerį (\$1.00), o su pristatimu 25 centai daugiau.

Su guodone

FRANAS URBANAS, Aptiekorius,

151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Pabaigoje Lapkričio mėn. išeis iš po spaudos

Amerikos Lietuvių Kalendorius

1913 metams, sutaisytas J. ILGAUDO

Iš turinio kalendoriaus reikia paminėti keletą svarbesnių straipsnių: Kodėl viskas brangsta, kaip mokintis, Dailė ir proletarijatas, Chronika revoliucijos judėjimo Rossijoje, Vilnius, Gyvenimo Tikslas. Ar bus blogi metai 1913, ir daugybė įvairiausių statutu ir šiaip gyvenimui reikalingų žinių ir informacijų.

— Šitas kalendorius yra labai naudingas ir būtina reikalingas kiekvieno lietuvių namuose. Puikiai iliustruotas. Prisiųsk mums 25c pinigais ar sten-pomis, o mes prisiųsime šitą KALENDORIŲ tamstai į namus kartu su 36 puslapių KISENIMŲ KALENDORIUMI 1912, 1913 ir 1914 metams dovanai.

AGENTAMS pnsė kainos. Kas ims už \$10.00 ant karto, tam pristatimo lėšas mės apmokame. Pinigai siunčiami iš ka no.

J. ILGAUDAS

1841 So. Halsted St., Dept. 4. CHICAGO, ILL.

RUPTURA.

Yra išgydoma Chemiško-Elektro Metoda. Be peilio. Be Operacijos.

Dėkingumo paliudijimai nuo dėkingų žmonių ::

Abneris Welshas sako:

Kad po daug metų inkirios rupturos, jis visai buvo išgydytas per Dr. O'Malley ir dabar visai nešienoja raiščių, nes jau nėra reikalo. P. Welshas yra Superintendentu Jackson-Woodin Car Works, Berwick, Pa., ir jo žodis daug reiskia tiems, kurie turi panašius kentėjimus. Jis nebuvo atitrauktas nuo jo kasdieninio užsiėmimo, kuomet buvo gydomas, išskyrus tik tą laiką, kuomet turėjo būti Dr. O'Malley ofise, kur buvo gydomas naująja metoda, nevarojant nei peilio, nei operacijos. Simtai paliudijimų galima matyti ofise nuo išgydyt.

Dr. O'Malley'o nauja gydymo metoda tikrai yra linosa nuo visų pavojų. Nėr pjaustinių, nės skaudėjimų, nės operacijų. Nereikia apiešti darba.

Nereikalauja raiščių kada jau išgydytas.

Dalina Turta

Sveikatą ir Dratumą DOVANAI!

1000 egzempliorių tos garšios knygos "DAKTARAS"!

Problemas aptuės tik knyga, kuris tik atpažinti visų ligų ir pristatinti kas tas TA KNYGA kiekvienam reikalingai, kaip paratam, taip seimui, žemotoms ir ne-seimoms, vyrams ir moterims. Jitūtinai reikalauja turėti kiekvienam užaugusiam asmeniui kaip Amerijoje, taip Kanadoje, Anglijoje, Lietuvoje, hanciarais ir visose pasaulio dalyse, kam žinoms!

Kad esi ne-sveikas, ir var-gina kokias sil-pnybes bet nori pasistūti nuo ligos, žinok, kad nereikėtų velti, tai atsik-kuok knygą.

NORS GYDEISI su kokiais pa-tentuotais vaistais, arba bobikiškas daktaravimas kaip ir pas fundaktarius, taip pat gydytis turie turėjus dideles pinigus, o lig dar labiau užsėdina ir ar-šiau padaro.

BET NENUSIMINK, kad jau buk yra neįgydoma liga. Tikrai moksliskim specialistui daktarui ir pa-tinėjusiuo gydytoju, ir tave gali patinuoti nuo ligos jungo, šveičiai užpūnusiu arba ir užsenitų visokių ligų, taip pat nuo išė-rimo spuogais, nešėjimo kuno, negero kraujo, silpnų ir nesveikų nervų, skaudė-jimo ir svajimo galvos, nederimo ir už-kietėjimo vidurių. Nuo saugaus šios sekios naujimo, nerimast ngamo abelno ir ly-tiško nusilpėjimo, skaudėjimo strėnos, kojose bei rankose ir sparnuose, kosėjimo, skreplavimo bronchais, visokių slogų, inkstų ir užsikrečiamų paslapčių ligų ir kitų, kurios tik varganimai žmonių už-puola, visas išgydomas ligas. **BE PEILIO. BE OPERACIJOS.**

UŽ TAI PHILAD. M. KLINIKA geriau ir greičiau už kitas tenimam visokias ligas gali išgydyti, kad varčiau kiekvienam lig-oniui specialiai sutaisytas lėšas, ir nuėjusiu ir seniausiu didžiausiu mok-sliniu profesoriu tenis medicininiam.

Philadelphos M. Klinika yra ofe-ci-ališkai patvirtuota medicininis institucio-nyje.

VYRAI ir MOTERYS, net jei turite kokios nors reišio, atnešdami arka pasitūti vi-sada adresot rok teip:

The PHILADELPHIA M. CLINIC

1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Atuomautiems asabiškai ofiso vandenio yra šios:

Nuo 10:15 iki 4 po pietų. Nakti, nuo 10:15 iki 4 tarp ir 12:15, nuo 6 iki 8 vak.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvena Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS, kurios tikalo yra apsaugoti savo viančinus nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ligų metų prityrimu išrado daugybę specialiausių gyduolių, sutaisytų iš šveičiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gauamos sekantios gyduolės:

Kraujo Valytojas	\$1.00	Del išvayimo soliterio	\$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškių ligų	50c ir \$1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir \$1.00	Nuo Reumatizmo	50c ir \$1.00
Vaistas nuo vidurių	50c ir \$1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Antiseptiška mostis	25c	Antiseptiška mostis	25c
Skilvinės proškos	\$1.00	Nuo dusulio	50c
Pigulkos del kepenų	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c ir 25c	Rastorija del vaikų	10c ir 25c
Nuo dantų gelimo	10c	Nuo viduriavimo	25c
Nuo persalimo	25c	Kraujo Stiprintojas	50c
Plaukių stiprintojas	25c ir 50c	Gumbo Lašai	50c ir \$1.00
Linimentas arba Expelleris	25c	Nuo plaukių žilimo	50c
Anahtarjynas plovimui	25c	Blakių Naikintojas	10c
Nuo kirmėlių	25c	Karpių Naikintojas	10c

Speciališkai tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat ir Lietuvos pargabentis visokios Lietuviškos gydančios žolės, saknys ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žinomy varžojamos.

Reikalaukite pristatimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Rekomenduojams per laisvą arba asmeniskai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašdami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Skaityk, ką sako išgydyti pacien-tai apie Dr. Malley'ą.

Unijos Doku užveidėtojas Raubso kasyklų, Luzerne, Pa., sako: Courtdale, Pa., Nov. 26, 1911.

Brangus Dr. O'Malley:

As rašau Tamistai šį laiską, kad pranešit Tamistai, kiekvienam Ruptura sergančiam, kadangi as buvau laisviam padėjimui, bet nuo Tamistos vaistų likau visiskai išgydytu. As duodu pavėjimam pavartoti mano vardą, kad ir kiti ligoni-ai gali būti išgydyti.

Ad. Kuitenberg, Box 131, Luzerne, Pa.

Prisiųsk 2c. markę, o gausi il-lustruotą knygą apie RUPTURĄ.

Dr. Alex'r O'Malley

158 S. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Ten kur galite rašyti ir kalbėti lietuviškai.

ATIDARYTA

Didžiausias pasaulėje teatras. Hippodromas ant aštunto sezono su visais naujais lošimais, kurie vadysis „Under Many Flags“ (Po daugeliu vėliavų). Šis naujas veikalas peržiū-rėtas per Arthur Voegtlin; Stage grupavimas ir muzika vedama Mr. Wm. J. Wilson; drama rašyta ir stačius per Mr. Carroll Fleming. Muzika prišta tyta per Mr. Manuel Klein. Scena da-ro neišpasakytą įtekmę Voegtlin, ku-ro namas pastgarsinęs kaip augščiau-sias lošimo namas New York'e ir ge-riausia turintis įtekmę. Per visą va-sarą daugybė žmonių dirbo ant šio gar-saus teatro prirėngimo po priežiūra Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai daugybė žemių bus perstatoma su at-lankymu visokių žeme su p. laikymu muzikos prie kiekvienos šalies. Pen-kiolika scenų ir baletų susideda į „Flo-wers of the Nations“ (Tautų gėlės), bus rodoma ir visas pafodymas naujas.

Konkursinis

Geografijos Vadovėlis

Kaina 75c. Apdaryta \$1.00.

I. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

ILIUSTRUOTAS KATALOGAS DOVANAI, kuriame talpinasi daug visokių puikiausių daiktų, reikalauda-mas prisiųsk už 2 centus stan-pą.

K. J. Krauchelun,

120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

PHILADELPHOS M. KLINIKO.

Jeigu klinikos daktaras specialiskai pripažina, kad Tave gali išgydyti, tad gali tikėti, jog aptuėsi nuo profesionalio daktaro gydymą ir pritaikytas, specialis-ka sutaisytas lėšas, kurios kaip tikle-stačius teip ir tave gali patinuoti nuo ligos jungo, šveičiai užpūnusiu arba ir užsenitų visokių ligų, taip pat nuo išė-rimo spuogais, nešėjimo kuno, negero kraujo, silpnų ir nesveikų nervų, skaudė-jimo ir svajimo galvos, nederimo ir už-kietėjimo vidurių. Nuo saugaus šios sekios naujimo, nerimast ngamo abelno ir ly-tiško nusilpėjimo, skaudėjimo strėnos, kojose bei rankose ir sparnuose, kosėjimo, skreplavimo bronchais, visokių slogų, inkstų ir užsikrečiamų paslapčių ligų ir kitų, kurios tik varganimai žmonių už-puola, visas išgydomas ligas. **BE PEILIO. BE OPERACIJOS.**

UŽ TAI PHILAD. M. KLINIKA geriau ir greičiau už kitas tenimam visokias ligas gali išgydyti, kad varčiau kiekvienam lig-oniui specialiai sutaisytas lėšas, ir nuėjusiu ir seniausiu didžiausiu mok-sliniu profesoriu tenis medicininiam.

Philadelphos M. Klinika yra ofe-ci-ališkai patvirtuota medicininis institucio-nyje.

VYRAI ir MOTERYS, net jei turite kokios nors reišio, atnešdami arka pasitūti vi-sada adresot rok teip:

The PHILADELPHIA M. CLINIC

1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Atuomautiems asabiškai ofiso vandenio yra šios:

Nuo 10:15 iki 4 po pietų. Nakti, nuo 10:15 iki 4 tarp ir 12:15, nuo 6 iki 8 vak.

Rusiskas progresyviskas laikraštis

“Russkoe Slovo”

Leidžiamas du kartus per savaitę, redagnojamas J. K. Okncovo.

Kaina metams \$2.00. Užrubežiuose, Kanadoje ir New York \$3.00.

Prie regakocijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antrašas:

Russkoe Slovo

108 E. 12th St. New York, N. Y.

TIKRAS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphiajioj.

Gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir val-ku. Atsišauksiems iš toliaus per laisvąs suteikia daktarišką rodą dovanai. Atėju-siems į ofisą ištiria geriausiais ligas ir duoda savo gyduoles už menką užmokestį. Jis tu-ri gerą medikaliską praktiką, kaip tai: pa-baigęs Medikaliską Universitetą, buvo mies-tavu daktaru mieste Indianapolis, Ind. ir tu-rėjo praktiską mokslą didžioje mokykloje The New York Post Graduate Medical School and Hospital. Dab-bar gydo visokias ligas su gyduolėmis, da-rimu operacijų ir su elektra.

PASARGA:

Jeigu misliji gydytis per laisvą, tai šaukis tiesiog pas mane, nes aš, buda-mas lietuvis, suprantu kalbą ir jusų rašymą. Kas iš to, jeigu atsišauksi per laisvą pas kokio svetimatnio daktaro, juk jis jusų kalbos nesupras ir jusų laisvą neperskaitys. Teisybė, toksai daktaras atsius jums keliatą buteliu su farbuotu žistu vandeniu, kuris jums nei blogo nei gero nepadarys, o užmokestį atims, kaip ir už tikras gyduoles. Užtai nemėtyk dardais savo sunkiai už-procevuotus pinigus. Aš netaikau savo ofise nei tūmočiū nei raštininku ir nei aptiekoriu. Jei kas atsišaukia laisvą pas mane, tai aš pats perskaitau tą laišką, ištiriu ligą ir jeigu reikalinga, tai tada pasiunčiu gyduoles.

Turiu šimtus padekavonių. Kelias čionai talpinu:

Aš, Juozapas Svilba, 1011 Carlton st., Philadelphia, Pa., dang daktaru at-lankiau, o nei vienas negalėjo manęs išgydyti, bet daktaras Ignotas Stankus su pagelba X-ray mane išgydė. Ištaru širdinga ačiū.

Petras Salius, 29 Green Place, Campello, Mass., taip rašo: Mano moteris il-gai sirgo ir išgydyti jos negalėjo. Ji turėjo kosulį, skreplavimą, skaudėjimą pasirdėjų ir krutinėje. Kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stanku ir šital jis išgydė mano moterį su pirmu pasiuntimu gyduoliu. Dabar didžiai širdin-gai ačiū už geras gyduoles. Dieve duok jam ilgą amžiū, kad galėtu ir kitus sergančius gelbėti.

Iš Brooklyn, N. Y., 38 So. 2-nd st. Mane išgydė daktaras Stankus nuo iš-bėrimo vėdo, slinkimo plauku, greito supykimo ir išgasečio. Julė Daillideniūtė, Tos padėkavonės yra įdėtos su pavėjimu pačiu pacientu.

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.

1210 So. Broad st., - Philadelphia, Pa.

Ofiso (Nuo 9 iki 11 dienų, nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare. valandos) Ne šilomis nuo 10 iki 3 val. po pietu.

PILNAS POSMERTINIS eilių ir prozos rinkinys, jau atspausťas.

Kaina tik \$1.00.

Tuos, mės jaunučio poetos, poezijos žiedus, galima gaut pas:

AL. STEPONAITIS

745 Glenmore Ave. Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniška čienia.

G. BENSON,

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Telefonas: 6426—J—Market.

Daktaras

JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: { 8—11 rytu. }
{ 1—3 po pietu. }
{ 7—9 vak. }
Seredomis 8—11 rytu.

152 Polk Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENTAINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliančiams į Lietuvą arba norin-tiems parsikviesti į Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisgingiausia į kur tik nori. ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirkto Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mės visados suteikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežį.

Taigi reikalaujanč ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit knogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:

šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120—124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunciname pinigus i visas svieto dalis sangiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskių ir vokiškių.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir va-carines raktijas.

Persiuočiame potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laisvą.

Padarom aktus rejeantalns delei žemės ir kitokių prik-lausančių savasčių. Tą riska darom su Konsulio paliudijimais.

Užsimame provomis Euro-piškomis ir Amerikoniskoms iskollektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjies-kom dales Lietuvoje ir atim-nam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU“

Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išaina kas Seređa. Užsirasant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekinoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose: prekinoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laisckas rašyt ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiskas teip ir maldų knygas. Zodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukztis ir K. Brazys,

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stūbelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvienas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKSTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius. Išbalsamuotas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvių, veselioms ir krikštynoms. Ofisas ir gyvenimas: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn. Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

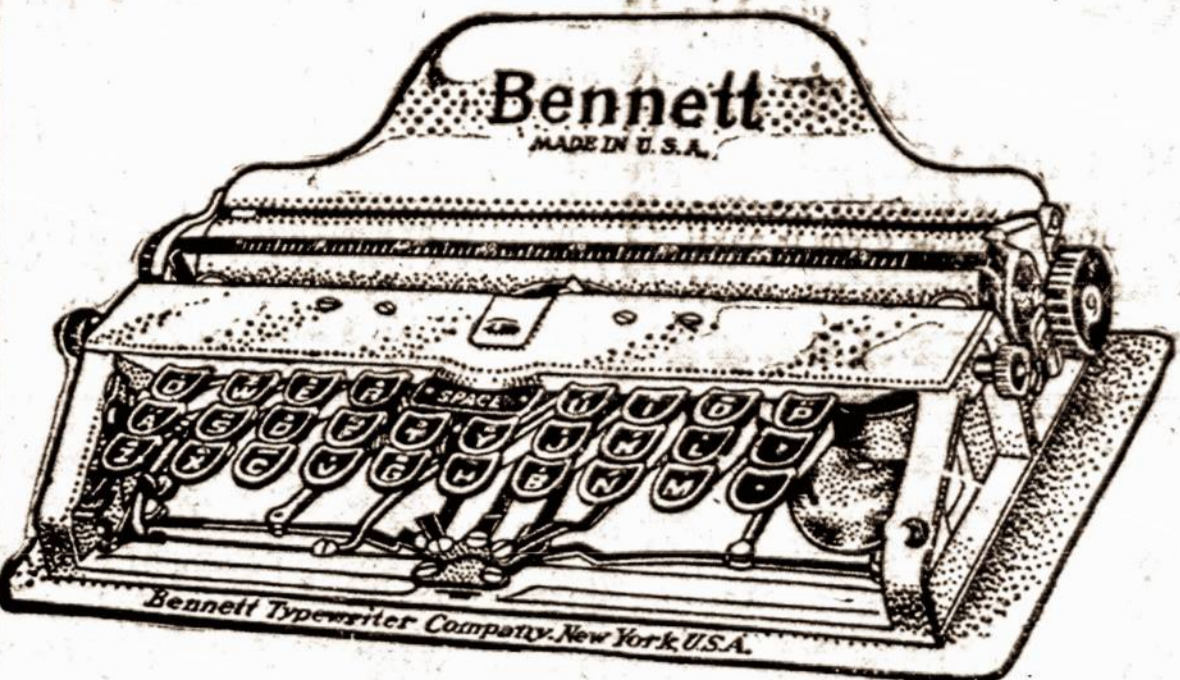
PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.) BROOKLYN, N. Y.

Perėjim naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitinkite. Meterims kiekvieną utarninką.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujaisio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja taip greitai ir puikiai, kaip ir braunajaus mašinos. Ji yra su universaliais, raktais, taip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspinio.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu būdu ant jos galima drukuoti visokerioje kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 8 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešioti rankoje, arba kiseniulyje. Ji yra neiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukstis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

ZMIJEČZNIK

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ. Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelti, neįsiek rodos pas kokius namokintus žydelius ar kryžiotikus savo priepoly, bet kreipkitės arba tiesiai pas rašyk pas savo ločną vietautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų, — pas ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ, Plymouth, Pa.

„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave! Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį. Delto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagalbos, aprašyk savo negrą, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centus ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas: Albertas G. Groblevskis, Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis. Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

ŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIA. Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj: Ant viso meto \$2.50, Ant pusės meto \$1.25, Ant ketverčio meto 65c.

EURO-ROSIJOJE ir LIETUVOJE \$3.50, ANGLIJOJE ir SKOTLANDIJOJE 15 sh., PRUSOSE 15 markų.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

ŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoj ant viso meto tik \$1. Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh. Prusose 7 mk.

Kas užsirašo „SAULE“ ir „LINKSMA VALANDĄ“ ir pilnai užsimoka, tai abu raštus gauna per visą metą už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėjį skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ paikių Kalendarų.

W. D. Boczkowski & Co.

520-522 W. South St. MAHANAY CITY, PA.

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europos keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiskųjų laivų. Nebrangiai perdavinią „vaga“ ir perveža pasazierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių keliai). Trumpiausias keliai į Buffalo, Tiesiai į Saratoga ir Anglijų Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų kepturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatiniis ir parankus susisimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių bejojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen, Passenger Traffic Man'r

90 West Street, N. Y.

VISIEMS DEL

GEROVES

Mūsų viengėnčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitai ko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patalime nusipirkti Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodyną, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKSTIS Co. 120 Grand s. Brooklyn N.Y.

Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDOVŲ LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų. Keleiviai visados bus užgandintais.

SIUNČIU PINIGUS — visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaučija \$30.000.)

Taipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavašina.

P. J. CHMIELIAUSKAS, 177 E. Main St. PLYMOUTH, PA. (Bell Phone 8—R)

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje is metų dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kamps Berry Str.

Gydo naujausiu būdu ligas vyrų, moterų ir kūdikių. Specialistas prie ligų chroniškų (sisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

PATENTS. Promptly obtained ON NO FEE. Trade-Marks, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. For free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents. What Inventions Will Pay. How to Get a Partner. Explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address: H. B. WILLSON & CO., Patent Attorneys, Box 383 Wilson Bldg., WILMINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, pelius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiuoję iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypt

14 metų senas laikraštis KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:

Metams \$2.00, pusei metų \$1.00

Kanadoj ir Meksike:—

Metams \$3.00, pusei metų \$1.50

Rosijoje, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse: Metams \$3.00, pusei metų \$1.50

Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.

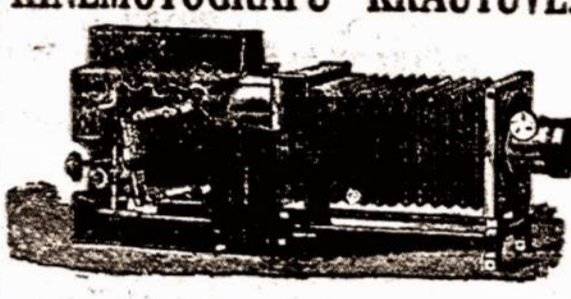
Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pašto Money Orderj arba pinigų registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA

3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiūros veltui.

KINEMOTOGRAFŲ KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoj.

Užlaikome visokius kinų APERATUS. Parduodam ir randavom labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais filmalais naujausios modos. Į Stak užlaikome suvėr 1.000 ratų filmos. Importyri iš visų šalių svieto, specialiaškai turime padarg daug Lietuviškų Ilustracijų dėl Dainų, Deklamacijų, Referatų ir Pralokojų, dirbam ant orderyj labai pigiai. Kuris užsimat arba nori užsimat šiūmi bizniu, reikalaujanti pagalbos saukitės prie:

American Film Exchange A. T. Račūnas Mgr. 630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y. Phone 3336 W. Bedford.

"No Work-No Pay" The Workingman's Problem

Jis tik įsenino šaltį ir paskui turejo gulėti per savaites DR. RICHTER'IO Pain-Expelleris

prašalys pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dėžutės; 25c. ir 50c. už bonką. Žiūrėk ant Inkaro ir vardo ant dėžutės.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York. Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS (Undertaker).

Išbalsamuotas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvių, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvi.

Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį. 213 1/2 BERRY ST. BROOKLYN, N. Y. Branch Office 48 Hudson Ave.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygutė Lietuvišką ir Anglišką kalbose. Turinys: Istatymai apie pilietybę, klausimai ir atsakimai kaip išimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, neprigulmybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ūkėsu Klubas, matydamas reikala, išleido virš minėtą knyguelę kurios čienia yra 25c. Užsiskydami knyga pinigų siųskite per Money Orderj arba krasos ženkliuiais, ant šito adreso: LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB 372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė bė persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. | Rotterdamą | 11 dieny | Liepoją | Išplaukimas iš New Yorko. III klasa \$31 | III klasa \$33 | Kursk Jan. 11th | Czar Jan. 25th

II " 45 | II " 50

I " 60 | I " 70

Leš smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centrališką kontorą A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents. 27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanojota Dviem Medaliais

ant Koscinškos Parodos už rupestingą ir artistiką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSALKINIŲ LAŽŲŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turi už garbę apreiškiti guodinties Kunigams ir guodintoms Draugystėms, kad as dirbu visus augčiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIAISIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsilmdama išdirbiniais įėjau geriausiajį praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai. Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

H. B. ROSENSON, 817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y. Telephone, 1102 W. Williamsburgh. PRIETELIAI LIETUVIAI 12 dideliu ir 12 mažu.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS

— pas — JonaKulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.

74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kamps Wythe ave.)

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys adrokatas pabaigęs Pennsylvaniajos Universiteta), užsilma varymu provy visnosse telmsuose.

Ofisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37 Bell 47 Residence Peoples 1100

Atyda visiems keliaujantiems LIETUVON.

Kurie keliaujate į Lietuvą galite pas mane gauti nakvynes ir palydžiu ant laivo, nes tik keli blokai iki prieplaukų. Laikau

HOTELI,

reikale kreipkitės pas savo tautietį, vietoje kad pas kokius žydus, o visame busit užgandinti.

SIMON KALAN, 110 Grand Str. HOBOKEN, N. J.